

Årsrapport 2013

SpareBank 1 Østfold Akershus

Foto: Einar Astaksen

Her finner du oss

Innhold

SpareBank 1 Østfold Akershus

Administrerende direktørs kommentar	4
Nøkkeltall og hovedtall siste 5 år	5

Finansielle resultater

Styrets beretning for 2013	7
Resultatregnskap	20
Balanse	22
Endring i egenkapital	23
Kontantstrømoppstilling	24
Noter	25
Revisjonsberetning	111
Erklæring fra styret og administrerende direktør	113
Kontrollkomiteens beretning	114

Ledelse og miljø

Eierstyring og selskapsledelse	115
--------------------------------------	-----

Engasjement 2013

Lokalt engasjement	121
Vi er der du er.....	122

Tillitsvalgte i SpareBank 1 Østfold Akershus

Tillitsvalgte i SpareBank 1 Østfold Akershus	124
--	-----

Solid bank i en tid med endringer

SpareBank 1 Østfold Akershus leverer et godt resultat for 2013. Vi har en god kundetilvekst og utlån til både privatkunder og lokalt næringsliv er i tråd med våre ambisjoner. Dette er vi svært fornøyde med.

Vi opplever nå at kundene i stor grad tar i bruk nye og effektive løsninger for å utføre en del av banktjenestene selv. Når kundene nå besøker kontorene våre, er dette stort sett i forbindelse med at de ønsker rådgivning. Mobilbanken er nå mer brukt enn nettbanken og i løpet av høsten 2013 kunne vi registrere over 1 million nedlastninger av SpareBank 1 sine apper.

Denne utviklingen vil bare forsterke seg fremover, og dette utfordrer oss på å gi kundene gode opplevelser – i de kanalene som kundene velger å treffe oss. Noen treffer oss på hjemmesiden vår, mange ringer kundesenteret, mens andre kontakter oss via sosiale medier. Vi har allerede 4000 personer som følger oss på Facebook.

Begrepene «tilgjengelig» og «lokal» vil få endret betydning i årene fremover.

En forutsetning for å kunne levere gode kundeopplevelser og konkurransedyktige tjenester er at vi har tilstrekkelig soliditet. Både bankene, myndighetene og kundene er tjent med solide banker. Nye og strengere kapitalkrav er blitt en del av vår hverdag.

Dette betyr i praksis at vi – og alle andre banker – må ha fokus på effektivisering av egen bankdrift slik at vi også i årene fremover leverer tilstrekkelig gode resultater for å styrke bankens soliditet.

SpareBank 1 Østfold Akershus har en sterk posisjon i vårt markedsområde – dette gjelder både bankvirksomhet - og eiendomsmegling. Vi har et stort fokus på kontinuerlig kompetanseutvikling og vi har i dag 85 autoriserte finansielle rådgivere.

Sammen skal vi fremover utvikle banken og tilpasse oss til kundenes endrede behov, slik at vi oppleves som både lokal og moderne.

Arild Bjørn Hansen
Administrerende direktør

Foto: Sivene Christen Jærd

Nøkkeltall og hovedtall siste 5 år

(Hele tusen kr)

KONSERN	2013	2012	2011	2010	2009
Resultat					
Netto renteinntekter	282 671	252 425	204 409	219 758	210 552
Netto provisjons- og andre inntekter	249 636	197 806	196 595	126 101	111 360
Netto avkastning på finansielle instrumenter til virkelig verdi	59 875	88 199	10 137	53 699	22 443
Sum netto inntekter	592 182	538 430	411 142	399 557	344 355
Sum driftskostnader før tap på utlån	321 133	319 322	252 313	228 419	210 950
Driftsresultat før tap	271 049	219 108	158 829	171 137	133 406
Tap på utlån og garantier	49 043	31 475	29 724	34 934	53 191
Resultat før skatt	222 006	187 632	129 104	136 204	80 214
Skattekostnad	50 520	45 226	12 021	31 524	18 082
Årsresultat fra videreført virksomhet	171 486	142 407	117 083	104 679	62 133
Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	98	- 5 431	- 8 263	0	0
Årsresultat	171 584	136 976	108 820	104 679	62 133
Resultat i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital					
Netto renteinntekter	1,57 %	1,46 %	1,44 %	1,59 %	1,53 %
Netto provisjons- og andre inntekter	1,39 %	1,14 %	1,39 %	0,91 %	0,81 %
Netto avkastning på finansielle instrumenter til virkelig verdi	0,33 %	0,51 %	0,07 %	0,39 %	0,16 %
Sum netto inntekter	3,29 %	3,11 %	2,90 %	2,89 %	2,50 %
Sum driftskostnader før tap på utlån	1,78 %	1,84 %	1,78 %	1,65 %	1,53 %
Driftsresultat før tap	1,51 %	1,27 %	1,12 %	1,24 %	0,97 %
Tap på utlån og garantier	0,27 %	0,18 %	0,21 %	0,25 %	0,39 %
Resultat før skatt	1,23 %	1,08 %	0,91 %	0,99 %	0,58 %
Skattekostnad	0,28 %	0,26 %	0,08 %	0,23 %	0,13 %
Årsresultat fra videreført virksomhet	0,95 %	0,82 %	0,83 %	0,00 %	0,00 %
Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	0,00 %	-0,03 %	-0,06 %	0,00 %	0,00 %
Årsresultat	0,95 %	0,79 %	0,77 %	0,76 %	0,45 %
Balansetall					
Brutto utlån til kunder	14 285 726	14 067 685	14 543 513	11 396 696	14 543 513
Brutto utlån til kunder inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	20 957 078	19 510 719	18 616 353	14 298 288	16 927 910
Innskudd fra kunder	10 970 069	10 675 298	10 225 580	7 250 272	6 662 708
Innskuddsdekning	76,8 %	75,9 %	70,3 %	63,6 %	58,9 %
Utlånsvekst siste 12 måneder	1,5 %	-3,3 %	27,6 %	0,8 %	-1,5 %
Utlånsvekst inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	7,4 %	4,8 %	30,2 %	4,4 %	33,3 %
Innskuddsvekst siste 12 måneder	2,8 %	4,4 %	41,0 %	8,8 %	7,8 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	17 995 691	17 317 111	14 170 077	13 808 697	13 752 963
Forvaltningskapital	18 155 946	17 167 867	17 683 749	13 830 087	13 830 907
Forvaltningskapital inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	24 827 298	22 360 901	21 506 589	16 481 679	15 965 446
Nøkkeltall					
Resultat av ordinær drift prosent	1,17 %	0,76 %	1,05 %	0,85 %	0,81 %
Kostnadsprosent ²⁾	54,23 %	59,31 %	61,37 %	57,17 %	61,26 %
Tapsprosent utlån ³⁾	0,34 %	0,22 %	0,20 %	0,31 %	0,46 %
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån	1,42 %	1,60 %	1,56 %	0,61 %	0,97 %
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	0,66 %	0,92 %	0,61 %	2,16 %	2,36 %
Tapsprosent utlån inkl. SpareBank 1 Boligkreditt ³⁾	0,23 %	0,16 %	0,16 %	0,24 %	0,31 %
Misl. eng. i % av brutto utlån inkl SpareBank 1 Boligkreditt	0,97 %	1,15 %	1,21 %	0,48 %	0,80 %
A. tapsut.eng. i % av br. utlån inkl SpareBank 1 Boligkreditt	0,45 %	0,67 %	0,48 %	1,72 %	1,95 %
Egenkapitalavkastning ¹⁾	10,91 %	9,42 %	9,85 %	10,73 %	6,89 %
Kapitaldekningsprosent	18,08 %	14,54 %	14,75 %	14,63 %	14,74 %
Kjernekapitalsprosent	16,66 %	14,54 %	14,25 %	13,05 %	12,68 %
Ren kjernekapitalsprosent	13,12 %	12,49 %	12,19 %	11,30 %	10,60 %
Antall kontor	13	13	13	11	12
Antall årsverk	235,1	229,5	220,5	161,6	180,1

1) Resultat etter skatt i % av gjennomsnittlig egenkapital

2) Sum kostnader i % av sum driftsinntekter

3) Netto tap i % av gjennomsnittlig brutto utlån

Finansielle resultater

Foto: Einar Aslaksen

*Misjon:
Vi er til for å skape merverdi for kunden
og lokalsamfunnet*

Styrets beretning for 2013

DEN ØKONOMISKE UTVIKLING

Internasjonalt fortsetter den moderate økonomiske oppgangen. Veksten i industrilandene ser ut til å bli litt lavere enn tidligere anslått. I USA har veksten tatt seg opp, men usikkerhet om den økonomiske politikken har bidratt til å dempe aktiviteten. I Europa er det tegn til bedring, men arbeidsledigheten holder seg høy. De store handelsunderskuddene i Spania og Italia er redusert og renten på statsgjeld faller. Veksten i fremvoksende økonomier har avtatt det siste året, men er fortsatt høyere enn i industrilandene.

Veksttakten i norsk økonomi har avtatt i år. Det har vært lav vekst i privat forbruk, og husholdningenes sparing er historisk høy. Lave investeringer i foretakene i fastlandsøkonomien bidrar også til å dempe veksten her hjemme. Svak vekst hos våre handelspartnere har sammen med et høyt kostnadsnivå i Norge bidratt til at eksporten har vokst lite.

Den svakere utviklingen i produksjonen gjenspeiles i mindre grad i arbeidsmarkedet selv om ledigheten har økt noe.

Boligmarkedet har etter mange år med sterk prisoppgang og høy omsetningshastighet vist svakhetstegn i 2013. Boligprisene har falt, omsetningen av boliger har avtatt, og formidlingstiden og antall usolgte boliger har økt. Denne utviklingen må ses i sammenheng med at både boligpriser og husholdningenes gjeldsbelastning var kommet opp på høye nivåer.

Etter mange år med betydelige ubalanser i verdensøkonomien er det likevel viktig å glede seg over at verdensøkonomien har vist tegn til bedring. Bak oppsvinget i industrilandene ligger flere faktorer. Den viktigste er en fortsatt svært ekspansiv pengepolitikk i kombinasjon med en gradvis nedbygging av ubalansene etter de ubalanserte vekstårene på midten av forrige tiår. Med noen unntak har styringsrentene i industrilandene vært holdt på rekordlave nivåer i fem år. Samtidig har sentralbankene i de største industrilandene levert omfattende kvantitative lettelsener («pengetrykking») med det doble siktemål å tilføre tilstrekkelig likviditet til markedene, men også holde rentene med lengre løpetider nede.

Banken har ikke endret vesentlig på utlånspraksisen i 2013, men har ambisjoner om lavere vekst i 2014 sammenlignet med 2013. Aktivt arbeid med å bedre kredittkvaliteten i utlånsporteføljen har gitt resultater. Reprisingen av bankens utlån og innskudd har gitt styrket rentenetto gjennom 2013 og derigjennom vært med på å styrke konsernets inntjening.

SpareBank 1 Østfold Akershus er godt kapitalisert, men vil som bransjen for øvrig fortsette å bygge ytterligere kapital i henhold til myndighetspålagte krav.

VIRKSOMHETENS ART

SpareBank 1 Østfold Akershus konsernet består av morbanken SpareBank 1 Østfold Akershus samt datterselskapene Nekor Gårdsselskap AS (100 %), og EiendomsMegler 1 Østfold og Akershus AS (100 %). Banken har også betydelige eierandeler i Samarbeidende Sparebanker AS, Samarbeidende Sparebanker Bankinvest I AS og Samarbeidende Sparebanker Bankinvest II AS.

SpareBank 1 Østfold Akershus har sitt hovedkontor i Moss og har til sammen 13 lokalbanker i Østfold og Akershus syd regionen. Konsernets hovedvirksomhet er salg og formidling av finansielle produkter og tjenester, investeringstjenester samt eiendomsmegling.

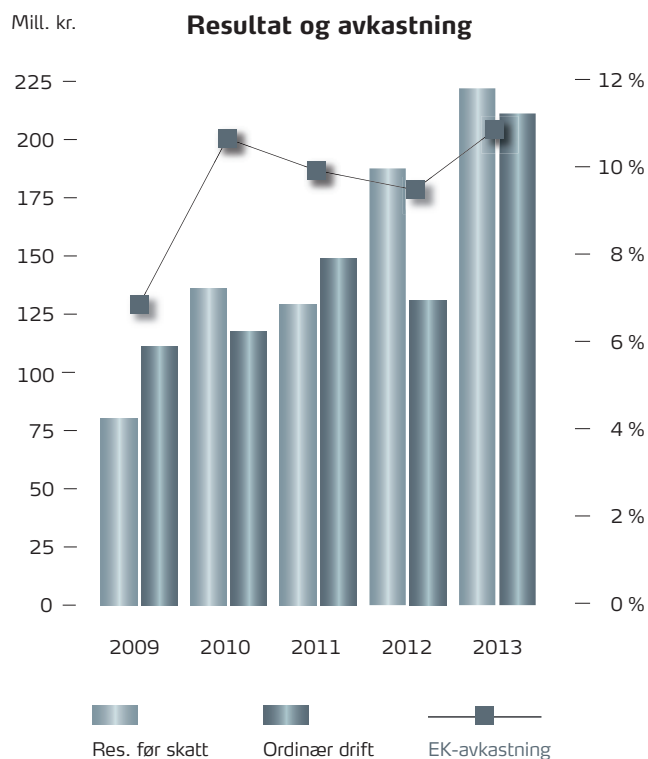
KONSERNETS UTVIKLING

2013 ble et godt driftsår med bedret underliggende drift og et godt årsresultat. Konsernet går ut av 2013 med en styrket ren kjernekapitaldekning på 13,12 %. Konsernet er godt posisjonert innenfor sine geografiske markedsområder og banken har over 50 % av den samlede forvaltningskapitalen blant de lokale sparebankene med hovedkontor i Østfold. Dette gir et godt grunnlag for å ta markedsandeler samtidig som banken er godt posisjonert for videre strukturelle endringer i finansbransjen.

Styret mener at det er viktig for blant annet næringsutviklingen i regionen at SpareBank 1 Østfold Akershus, som et solid, lokalt forankret finanskonsern, kan tilføre nødvendig kapital til vekst og utvikling i konsernets markedsområder. Banken står godt rustet til å øke bedriftsmarkedsandelen gjennom vekst på små og mellomstore selskaper og derigjennom bidra til å sikre finansiering av næringsutviklingen i regionen.

SpareBank 1 Østfold Akershus har også et omfattende samfunnsengasjement og støtter blant annet lokale initiativ innenfor kultur, idrett og utdanning. Dette har skjedd ved sponsorvirksomhet og gjennom aktiv bruk av gaver til allmenntilgode formål.

RESULTATUTVIKLING

Resultat før skatt ble på 222,0 mill kr (187,6 mill kr). Resultatet for 2013 er preget av bedring i underliggende drift og økt avkastning fra investering i felleskontrollerte virksomheter, men også av økte tap på utlån.

Resultat av ordinær drift ble 211,2 mill kr for 2013 (130,9 mill kr). Egenkapitalavkastningen for resultat etter skatt ble på 10,91 % (9,42 %).

Netto renteinntekter

Netto renteinntekter ved utgangen av 2013 ble på 282,7 mill kr (252,4 mill kr). Rentenettoen utgjorde 1,57 % (1,46 %) av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Renteinntektene økte etter regulering av utlånsrentene i 2. kvartal. Rentekostnadene ble redusert i årets første tre kvartaler og uendret i 4. kvartal. Innskuddsrentene ble regulert samtidig med utlånsrentene i 2. kvartal og har gitt en positiv effekt på rentekostnadene for året. Banken har gjennom året økt sin finansiering ved overførslar til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Kostnader knyttet til ekstern funding er derfor redusert. Utlånene i balansen er i løpet av 2013 økte med 218,0 mill kr mot en reduksjon på 475,8 mill kr i 2012. Overføringen til SpareBank 1 Boligkreditt AS øker med 1 228,4 mill og var ved utgangen av 2013 på 6 671,4 mill kr (5 443,0 mill kr). Inntjeningen på denne lånemassen fremkommer under

netto provisjonsinntekter, og utgjorde 89,5 mill kr (48,8 mill kr) for 2013. Økningen skyldes både økt volum og økt avkastning. En betydelig del av inntektene på utlån er som følge av dette flyttet fra rentenetto til provisjonsinntekter. Endring i rentenetto og endring i provisjon fra SpareBank 1 Boligkreditt AS må derfor ses i sammenheng.

Netto provisjons- og andre inntekter

Netto provisjonsinntekter og andre inntekter utgjør 249,6 mill kr (197,8 mill kr) av inntektene i 2013. Økningen fra fjoråret er sammensatt av høyere provisjoner fra SpareBank 1 Boligkreditt AS med 40,7 mill kr, høyere inntekter fra betalingsformidling på 3,2 mill kr, høyere inntekter fra forsikring på 1,7 mill kr, men reduserte inntekter fra eiendomsmeglervirksomheten med 5,2 mill kr. Provisjonskostnadene ble redusert med 1,6 mill kr.

Det er fortsatt en reklassifisering av kostnader knyttet til eiendomsmegling som isolert sett reduserer provisjonsinntektene med 11,5 mill kr sammenlignet med tidligere periode. Videre er det innhentet nye takster i 2013 på konsernets investeringseiendommer. Den positive effekten av dette er på 10,5 mill kr og fremkommer under andre inntekter.

Netto avkastning på finansielle instrumenter

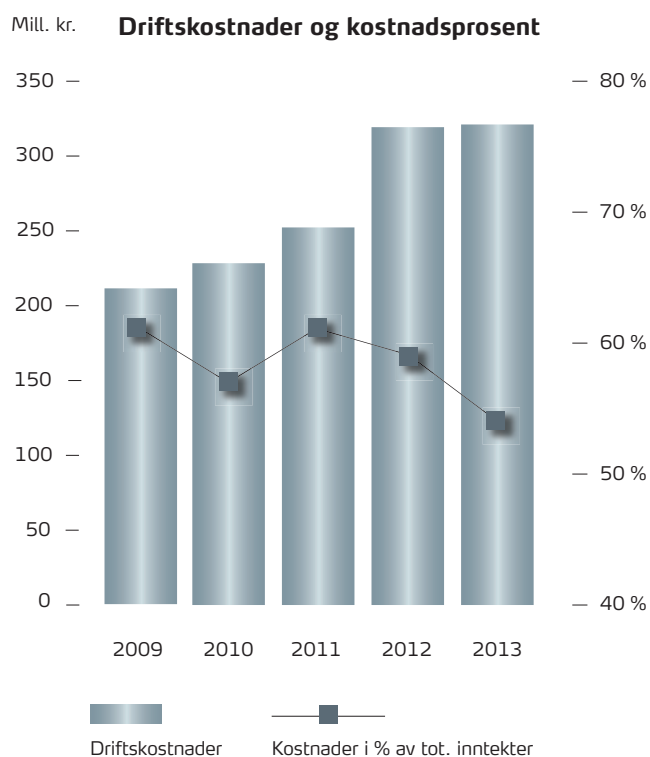
Netto avkastning på finansielle instrumenter, inklusive resultatandel i felleskontrollert virksomhet viste ved utgangen av året en gevinst på 59,9 mill kr (88,2 mill kr).

Endringen skyldes lavere nettogevinst på finansielle poster knyttet til markedssvingninger på 46,6 mill kr. Tapene knyttet til markedsverdisvingninger skyldes i hovedsak reversering av tidligere gevinster på fastrentegjeld og fastrenteutlån da eksponeringene har forfalt eller har kort tid igjen til forfall.

Inntekter knyttet til utbytte og inntekter av eierinteresser øker med 18,3 mill kr sammenlignet med 2012. SpareBank 1 Østfold Akershus har en konservativ investeringsprofil. Aksjeporteføljen er liten og obligasjonsporteføljen består utelukkende av høykvalitetsobligasjoner fra solide utstedere med lav markedsvolatilitet.

Sum netto inntekter ble i 2013 592,2 mill kr (538,4 mill kr).

Driftskostnader

Driftskostnadene utgjorde i 2012 321,1 mill kr (319,3 mill kr) som utgjorde 1,78 % (1,84 %) av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Driftskostnadene påvirkes av endret regnskapsføring av provisjon knyttet til eiendomsmegling på 11,5 mill. Personalkostnader øker som følge av satsning i datterselskapet EiendomsMegler 1 i Østfold Akershus.

Tap og mislighold

I 2013 hadde konsernet netto tap på 49,0 mill kr (31,5 mill kr). Dette utgjorde 0,27 % (0,18 %) av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Tap i prosent av brutto utlån utgjorde 0,22 % (0,20 %) ved utgangen av 4. kvartal 2013. Morbanken hadde netto inntekt på tap på 21,0 mill kr i 2012. Dette skyldes inntektsføring av en tidligere nedskrivning knyttet til Fasett Eiendom AS. Denne inntektsføringen er eliminert på konsolidert nivå.

Det er lagt ned mye ressurser i 2013 for å bedre bankens bedriftsportefølje. Dette har nå gitt resultater i form av lavere mislighold, men har også i perioden gitt høyere tap. Andel misligholdte og tapsutsatte engasjement er redusert til 1,42 % (1,82 %) i løpet av 2013.

Individuelle nedskrivninger utgjorde 61,3 mill kr (75,2 mill kr) ved utgangen av 4. kvartal 2013. Gruppenedskrivningene var 27,9 mill kr (22,9 mill kr). Til sammen utgjør nedskrivningene 0,62 % (0,70 %) av brutto utlån.

Resultat virksomhet og anleggsmidler holdt for salg

Resultat av virksomhet holdt for salg utgjorde etter skatt en gevinst på 0,1 mill kr i 2013 mot et tap på 5,4 mill kr året før og relaterer seg i sin helhet til Fasett Eiendom AS. Fasett Eiendom AS ble overtatt 1. november 2011.

DISPONERING AV ÅRETS OVERSKUDD

Hensyntatt bankens egenkapitalutvikling og soliditet, tar banken sikte på at opp til 50 % av årets overskudd kan benyttes til utbyttedmidler (kontantutbytte og gaver til allmennyttsformål). Det er en målsetting for banken å likebehandle bankens to eiergrupperinger i tråd med intensjonene i gjeldende lovgivning. Dette medfører at banken vil søke å unngå uønskede inn- og utvanningseffekter som følge av ulik behandling av de to eiergrupperingene.

Resultat per egenkapitalbevis utgjorde i 2013 kr 13,15 for morbanken og kr 17,01 for konsernet. Styret foreslår en utdeling på kr 3,30 per egenkapitalbevis for 2013. Totalt utgjør dette 30,6 mill kr og 25 % av egenkapitalbeviserandelen av overskuddet i morbanken. Dette tilsvarer en direkteavkastning for 2013 på 3,7 % (børskurs per 31. desember 2013). Utbytte- og gavenivået er påvirket av behovet for å bygge ytterligere soliditet frem til 2016. Den resterende del

av resultatet som tilfaller egenkapitalbeveiseierne tillegges utjevningfondet.

Videre foreslås en utdeling til gaver på 2,6 mill kr, den resterende andel tillegges grunnfondskapitalen. Etter utdeling opprettholdes egenkapitalbevisbrøken på 92,10 %. De to ulike eiergrupperingene er således behandlet likt i forslag til resultatdisponering for 2013.

Styret foreslår følgende disponering av morbankens resultat for regnskapsåret 2013 (tall i hele tusen kr):

Til disposisjon	132 600
Utbytte	30 652
Gaver	2 629
Utjevningfond	102 597
Grunnfond	8 800
Fond for urealiserte gevinster	-12 078

BALANSEUTVIKLING

Forvaltningskapital

Forvaltningskapitalen inklusive SpareBank 1 Boligkreditt AS, utgjorde 24 827,3 mill kr ved utgangen av 2013, en økning på 2 466,4 mill kr siden årsskiftet 2012/2013. Forvaltningskapitalen etter overførsel var 18 155,9 mill kr, en økning på 988,1 mill kr siden årsskiftet 2012/2013. Det er foretatt vesentlige overførsler til SpareBank 1 Boligkreditt AS i 2013.

Personmarkedet

Personmarkedet var i 2013 preget av høyt aktivitetsnivå og vekst i kundemassen. Banken har fortsatt sitt fokus på bred-demøter og opplever gode tilbakemeldinger knyttet til dette.

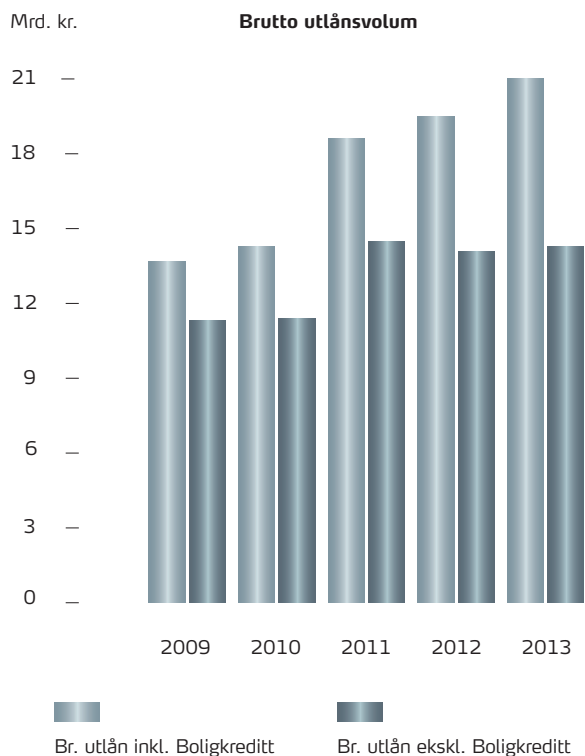
Utlånsveksten i 2013 ble 7,1 % inklusiv SpareBank 1 Boligkreditt AS.

Bedriftsmarkedet

Banken har jobbet aktivt med å redusere risikoen i porteføljen, og ser nå resultater av dette arbeidet. Vi har videre jobbet aktivt med å øke frekvensen av breddemøter for å videreutvikle våre kunder. Vi har redusert veksttaket i utlån til bedriftsmarkedet, og total vekst for 2013 ble 8,5 %. I 4. kvartal gjennomførte vi PRO-skole for en del av våre PRO-kunder med meget gode tilbakemeldinger. Fokuset på SpareBank1-alliansekonseptet PRO forsetter med et overordnet mål om gode kundeopplevelser.

Utlån

Mrd. kr.

Brutto utlån inklusive overføring til SpareBank 1

Boligkreditt AS utgjorde 20 957,1 mill kr ved utgangen av 2013. Dette tilsvarer en 12 måneders utlånsvekst på 7,41 % (4,80 %) og en utlånsvekst siste kvartal på 1,23 %. Årsveksten i bedriftsmarkedet utgjør 8,5 %, mens årsveksten i privatmarkedet utgjør 7,1 %. Det alt vesentlige av veksten har kommet første halvår, der privatmarkedet vokser 4,3 % og bedriftsmarkedet vokser 8,0 %.

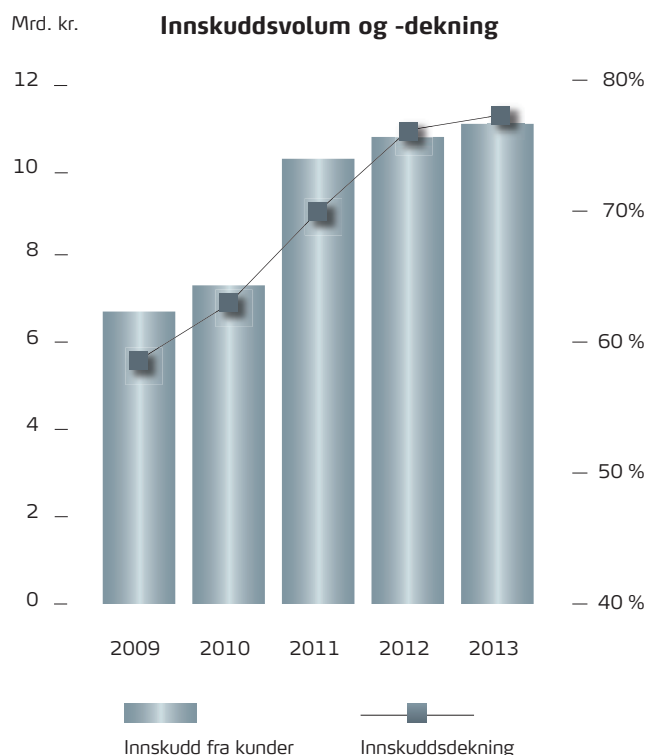
Etter overføring til SpareBank 1 Boligkreditt AS utgjorde brutto utlån 14 285,7 mill kr som tilsvarer en økning på 1,55 % (3,27 %) siste 12 måneder. Hittil i år er utlån eksklusiv SpareBank 1 Boligkreditt AS økt med 218,0 mill kr, til tross for økning i overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS med 1 228,3 mill kr.

Innskudd

Konsernets innskudd fra kunder har økt med 2,8 % (4,4 %) de siste 12 måneder til 10 970,1 mill kr (10 675,3 mill kr). Innskuddsdekningen er på 76,8 % (75,9 %) ved utgangen av 2013.

Langsiktig finansiering

Markedet for kapitalanskaffelse har i hele 2013 vært bra. Spesielt i 1. halvår ble kredittpåslaget som norske banker betaler betydelig redusert. I 4. kvartal har vært en betydelig kredittspreadinngang for ansvarlige lån og fondsobligasjoner.

SpareBank 1 Østfold Akershus har i 2013 utstedet 2 325 mill kr i obligasjonsmarkedet. 1 730 mill kr er refinansiering av låneforfall mens 595 mill kr er netto økning i innlån.

I mai emiterte banken 150 mill kr i ansvarlig lån. I oktober emiterte banken en fondsobligasjon pålydende 150 mill kr.

Kredittpåslaget banken har betalt for nye innlån er lavere enn kredittpåslaget er for lån som har forfalt.

Konsernets gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer var ved utgangen av året på 4 044 mill kr (3 780 mill kr). Konsernet har i tillegg ansvarlig lån på til sammen 402,6 mill kr (253,2 mill kr) og fondsobligasjoner på til sammen 348,5 mill kr (196,6 mill kr).

De nye innlånene hadde ved avtaleinngåelse løpetid på 3-5 år og den gjennomsnittlige vektete løpetiden på innlånsporføljen er nå på 2,42 år.

Ved utgangen av 2013 er kr 6 671,4 mill kr (5 443,0 mill kr) overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Dette tilsvarer 31,8 % av bankens totale brutto utlån.

I 2014 har banken et fundingbehov på ca 1 500 mill kr for å dekke låneforfall og vekst. Veksten i boliglån som skal overføres til SpareBank 1 Boligkreditt forventes å være 200 mill. Sett i sammenheng med forventet utlånsvekst vil andelen lån overført målt mot bankens totale brutto utlån bli redusert noe i 2014. Refinansieringsrisikoen i pengemarkedet anses som lav.

Bankens likviditetsrisiko er redusert gjennom spredning av innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. Konsernet vil fortsette å tilpasse seg de nye likviditets- og kapitalkrav, blant annet gjennom å øke andelen lån med lang løpetid.

Kredittspredene norske banker må betale for lån med 5 års løpetid er mer enn halvert det siste året. Det forventes derfor at gjennomsnittlig kredittpåslag for bankens obligasjonsgjeld vil bli redusert gjennom 2014.

SpareBank 1 Østfold Akershus vil også i 2014 øke bankens andel markedsfinansiering og samtidig øke gjennomsnittlig løpetid på innlånsporføljen.

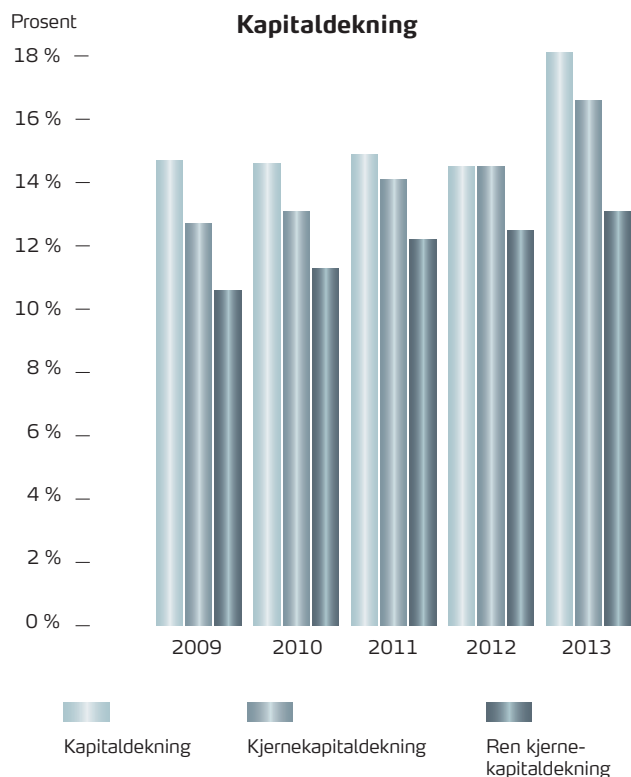
SpareBank 1-alliansens felleseide boligkreditselskap – SpareBank 1 Boligkreditt AS - er et viktig redskap for å sikre innlån fra pengemarkedet. Ved å overføre boliglån fra bankens balanse, utsteder SpareBank 1 Boligkreditt AS obligasjoner med fortrinnsrett (OmF). Ved å benytte denne fundingkilden sikrer konsernet den rimeligste tilgjengelige fundingen samtidig som konsernet får diversifisert innlånskildene.

Bankens styre har vedtatt en likviditetsstrategi som blant annet inneholder beredskapsplaner og stressanalyser.

Innskuddsdekningen har i 2013 økt til 76,8 % (75,89 %).

Styret vurderer likviditetssituasjonen som god. Verdensøkonomien er imidlertid fremdeles betydelig stimulert av myndighetstiltak og tilbakeslag må forventes, noe som raskt kan påvirke finansieringsmulighetene for norske banker. Av den grunn vil styret og administrasjonen gi området mye oppmerksomhet også i tiden fremover.

SOLIDITET

Konsernets egenkapital var ved utgangen av 2013 på 1 675,9 mill kr (1 526,2 mill kr) inkludert årets avsetning til utbytte og gaver.

Kjernekapitaldekningen var på 16,66 % (14,54 %) og kapitaldekningen var 18,08 % (14,54 %). Ren kjernekapitaldekning utgjorde på samme tid 13,12 % (12,49 %).

Konsernet benytter standardmetoden ved beregning av kapitaldekningen. I løpet av 2014 innføres CRD IV reglene som innebærer en innstramning i beregningsreglene og høyere kapitalkrav. Innstramningen i beregningsreglene er forventet å gi et fall i ren kjernekapitaldekning for konsernet. Perioden frem til 2016 vil preges av oppbygning av soliditet på linje med andre banker. Konsernet vil fortsatt være godt kapitalisert og innfri krav til kapitaldekning i 2016.

Styret vedtok i 4. kvartal ny strategi herunder nedre grense for ren kjernekapitaldekning. Nedre grense for ren kjernekapitaldekning innen 2016 er satt til 12,5 %. Dette tilsvarer maksimalt regulatorisk krav for ikke systemkritiske banker. I tillegg til regulatorisk krav vil det legges på en buffer på ett prosentpoeng, slik at nedre grense i realiteten blir 13,5 %.

Morbanken eller dets datterselskaper er ikke involvert i noen rettsvister som vurderes å ha betydning for konsernets soliditet eller lønnsomhet.

Styret anser kapitaldekningen og soliditeten som tilfredsstillende.

DATTERSELSKAP

Datterselskapene bidrar gjennom sine produkter og tjenester til at konsernet kan gi et bredere tilbud til kundene, og et bedre inntjeningsgrunnlag for banken. Gjennom god intern samhandling og felles markedsføring er konsernet en totalleverandør av finansielle tjenester og produkter.

Nekor Gårdselskap AS er et rent forvaltningsselskap med et overordnet mål å forvalte egne og morbankens eiendommer. Selskapets primære markedsområder er de kommuner som konsernet opererer i. Nekor Gårdselskap AS hadde ved utgangen av 2013 et resultat etter skatt på 1,7 mill kr (2,5 mill kr).

EiendomsMegler 1 Østfold og Akershus AS driver eiendomsmegling i Vestby, Drøbak, Askim, Moss, Fredrikstad, Sarpsborg og Halden. EiendomsMegler 1 Østfold og Akershus AS innfusjonerte i løpet av 2013 EiendomsMegler 1 Sarpsborg AS og EiendomsMegler 1 Østfold AS. De to sistnevnte selskapene var heleide datterselskaper av SpareBank 1 Østfold Akershus. EiendomsMegler 1 Østfold og Akershus AS hadde ved utgangen av 2013 et resultat etter skatt på 1,1 mill kr (2,0 mill kr).

SPAREBANK 1-ALLIANSEN

SpareBank 1-alliansen består av totalt 15 selvstendige banker, SpareBank 1 Gruppen AS med datterselskaper, Bank 1 Oslo AS og BN Bank ASA.

Alliansen er et bank- og produktsamarbeid og er samlet sett en av de største tilbydere av finansielle produkter og tjenester i det norske markedet. Bankene i SpareBank 1-alliansen distribuerer SpareBank 1 Gruppens produkter og samarbeider på sentrale områder som merkevare, arbeidsprosesser, kompetansebygging, IT-drift, systemutvikling og innkjøp. Alliansen har inngått strategiske samarbeidsavtaler med LO og LOs fagforbund.

Et overordnet mål for SpareBank 1-alliansen er å sikre den enkelte banks selvstendighet og regionale forankring gjennom sterk konkurransevne, lønnsomhet og soliditet. Samtidig representerer SpareBank 1-alliansen et konkurransemessig fullverdig bankalternativ på nasjonalt nivå. For å oppnå felles mål har bankene i alliansen etablert en nasjonal markedsprofil og utviklet en felles strategi for merkevarebygging og kommunikasjon. Den markedsstrategiske plattformen danner også basis for felles produkt- og kon-

septutvikling. Markedsinnsatsen i alliansen er i hovedsak rettet mot personmarkedet, små og mellomstore bedrifter og forbund tilknyttet LO.

Selskapet Alliansesamarbeidet SpareBank 1 DA utgjør den administrative overbyggingen for alliansesamarbeidet. Selskapet ivaretar finansiering av og eierskap til applikasjoner, konsepter, kontrakter og merkevare på vegne av deltakerne i alliansesamarbeidet.

Selskapet Alliansesamarbeidet SpareBank 1 DA eies av SpareBank 1 SR-Bank (17,74 %), SpareBank 1 SMN (17,74 %), SpareBank 1 Nord-Norge (17,74 %), Samarbeidende Sparebanker Utvikling DA (17,74 %), Sparebanken Hedmark (11,3 %), SpareBank 1 Gruppen AS (10,0 %) og Bank 1 Oslo AS (7,74 %)

SpareBank 1 Gruppens hovedfunksjoner innen SpareBank 1-alliansen er todelte:

- Drive og utvikle finanskonsernet med produksjon og leveranse av konkurransedyktige produkter og tjenester for distribusjon gjennom alliansebankene, øvrige banker, som har distribusjonsavtale med selskap i SpareBank 1 Gruppen, og LO. Dette arbeidet er organisert i selskapet SpareBank 1 Gruppen AS.
- Drive og utvikle alliansesamarbeidet med felles forvaltning, utvikling og gjennomføring av aktiviteter som gir stordrifts- og kompetansefordeler. Dette arbeidet er organisert i selskapet Alliansesamarbeidet SpareBank 1 DA.

SpareBank 1 Gruppen AS eies av: SpareBank 1 SR-Bank (19,5 %), SpareBank 1 Nord-Norge (19,5 %), SpareBank 1 SMN (19,5 %), Samarbeidende Sparebanker AS (19,5 %), Sparebanken Hedmark (12 %), samt Landsorganisasjonen/fagforbund tilknyttet LO (10 %).

SpareBank 1 Gruppen AS er morselskapet i konsernet som består av SpareBank 1 Skadeforsikring AS (100 %) (eier 100% av aksjene i Unison Forsikring AS), SpareBank 1 Livsforsikring AS (100 %), ODIN Forvaltning AS (100 %), SpareBank 1 Medlemskort AS (100 %), SpareBank 1 Gruppen Finans AS (100 %) (eier 100 % av aksjene i Conecto AS), SpareBank 1 Eiendomsmegler (100 %), SpareBank 1 Kundesenter (100 %) og SpareBank 1 Verdipapirselskap.

SpareBank 1 Markets AS er i 2013 solgt fra SpareBank 1 Gruppen til eierselskapet Samarbeidende Sparebanker AS, SpareBank 1 SMN og SpareBank 1 Nord Norge som eier 71 % til sammen, mens Hedmark eier 15 % og LO 12 %. De ansatte eier 2 % av selskapet.

Produktselskapene etablert under SpareBank 1 Gruppen AS og alliansebankene har utviklet en felles teknologiplattform. Erfaringsutveksling og overføring av kompetanse innenfor alliansen, basert på beste praksis, er et viktig element for å utvikle alliansen videre. Som et ledd i denne satsingen er det etablert kompetansesentra for henholdsvis Kredittstyring i Stavanger, Betaling i Trondheim og Læring i Tromsø.

SpareBank 1 Østfold Akershus har ved utgangen av 2013 eierandeler i Samarbeidende Sparebanker AS, Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS (eier 20,0 % av BN Bank ASA) og Samarbeidende Sparebanker Bankinvest II AS (eier 15,3 % av SpareBank 1 Oslo Akershus AS) på henholdsvis 15,59 %, 12,61 % og 15,44 %.

REGNSKAPSPRINSIPPER

Konsernregnskapet og morbankregnskapet for 2013 er utarbeidet i samsvar med Internasjonale standarder for finansiell rapportering (IFRS). Dette omfatter også tolkninger fra Den internasjonale tolkningskomité for finansiell rapportering (IFRIC).

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

RISIKOINFORMASJON

Styret har vedtatt rammebetingelser som ivaretar morbankens behandling og oppfølging av de risikoområder som er knyttet til bankens forretningsdrift. Konsernstrategi, «Strategi og policy for risiko- og kapitalstyring», og underliggende strategier for hver risikokategori og hvert forretningsområde oppdateres årlig, og er med på å sette rammer som medfører at SpareBank 1 Østfold Akershus drives med moderat til lavt risikonivå.

Styret mottar og gjennomgår med administrasjonen kvartalsvis en rapport over morbankens forskjellige risikoeksponeringer, samt virksomheten sett opp i mot vedtatt strategi og interne/eksterne rammer. Bankens vesentligste risikoer omtales under og er nærmere beskrevet i note 6.

Kredittrisiko og porteføljeutvikling

Kundene i personmarkedsporteføljen viser en stabil gjelds- betjeningsevne. Forventninger om fortsatt lavt rentenivå, tilfredsstillende inntektsutvikling og en stabil lav arbeidsledighet tilsier at situasjonen vil vedvare de kommende kvartalene.

92 % av morbankens brutto utlån er til kunder i bankens primærområde, og 97 % av boliglånene er sikret innenfor

80 % av boligverdien. I sum gjør dette at kredittrisikoen knyttet til personmarkedet anses for å være lav.

Bedriftsengasjementene følger en positiv risiko- og markedsutvikling. Banken ønsker vekst med noe høyere andel i bedriftsmarkedet. Veksten skal være basert på at banken samtidig har målsatt reduksjon av risiko i porteføljen. Utviklingen i utlånsporteføljen følges tett opp med handlingsplaner og overvåking av «early warning», porteføljens misligholds-sannsynlighet (PD) og øvrige misligholdsrapporter og risikoreporter.

Likviditetsrisiko

Styret har vedtatt en strategi for likviditetsstyring. Den blir gjennomgått minimum en gang i året. Strategien inneholder konkrete rammer og styringsparametere, retningslinjer for diversifisering og retningslinjer for rapportering. Inkludert er også en beredskapsplan for likviditet.

Konsernet reduserer sin likviditetsrisiko gjennom spredning av innlåne på ulike markeder, innlånskilder og forfallstidspunkter. Fremdeles er det usikkerhet i finansmarkedene og det medfører at banken også i 2014 vil sitte med høy likviditetsreserve.

Innskudd fra kunder er konsernets viktigste finansieringskilde, og innskuddsdekningen målt som innskudd i prosent av brutto utlån i konsernet viser en økning fra 75,9 % i 2012 til 76,8 % ved utgangen av 2013.

Utviklingen i innskuddsdekningen og likviditeten følges løpende av administrasjonen, og rapporteres til styret månedlig.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for tap som følge av endringer i markedspriser som renter, valutakurser og verdipapirkurser.

Markedsrisiko oppstår i konsernet hovedsakelig fra konsernets investeringer i obligasjoner, sertifikater og aksjer, og som følge av aktiviteter som utføres for å understøtte bankdriften, som funding og rente- og valutahandel.

Styringen av markedsrisiko skjer gjennom detaljerte rammer for blant annet investeringer i aksjer, obligasjoner og posisjoner i rente og valutamarkedene. Rammene blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum en gang årlig. Risikostørrelsen overvåkes løpende og følges opp gjennom periodevis rapporter til styret.

Renterisiko oppstår hovedsakelig fra fastrenteutlån og funding i fastrentepapirer. Renterisikoen for alle rentepo-

sisjoner kan uttrykkes ved å se på endringen i verdien på renteinstrumentene ved en endring på 1 prosentpoeng.

Som et ledd i den løpende likviditetsstyringen har SpareBank 1 Østfold Akershus behov for å disponere en beholdning av verdipapirer som kan benyttes på flere måter for å regulere konsernets behov for likviditet og som grunnlag for sikkerhetsstillelse i Norges Bank. Banken har kun rammer for å eie høykvalitetsobligasjoner. Beholdningen av verdipapirer var på 1 572,6 mill kr (1 521,2 mill kr) ved utgangen av 2013 og blir bokført til virkelig verdi over resultatet.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko kan defineres som risikoen for tap som følge av:

- Menneskelig svikt og utilstrekkelig kompetanse
- Svikt i IKT-systemer
- Uklar policy, strategi eller rutiner
- Kriminalitet og interne misligheter
- Andre interne årsaker

Operasjonell risiko representerer både på kort og lang sikt en trussel som kan medføre en vesentlig kostnad. Konsernet skal derfor til en hver tid ha en effektiv risikostyring, og overvåke slik at enkelthendelser forårsaket av operasjonell risiko ikke skal kunne skade konsernets stilling i alvorlig grad. Konsernet har en moderat risikoprofil for operasjonell risiko, og arbeider kontinuerlig med risikoreducerende tiltak.

Eierisiko er risiko for at SpareBank 1 Østfold Akershus blir påført tap av innskutt kapital eller må tilføre ny kapital i strategisk eide selskap, som følge av den risikoen som det enkelte selskap påtar seg i sin drift. SpareBank 1 Østfold Akershus har i hovedsak eierisiko gjennom indirekte eierandeler i SpareBank 1 Gruppen AS, BN Bank ASA og Bank 1 Oslo AS, samt gjennom direkte eierandel i SpareBank 1 Boligkreditt AS, SpareBank 1 Næringskreditt AS, SpareBank 1 Kredittkort AS og SpareBank 1 Verdipapirservice AS.

Kapitalstyring

Kapitalstyringen skal sikre at SpareBank 1 Østfold Akershus balanserer forholdet mellom:

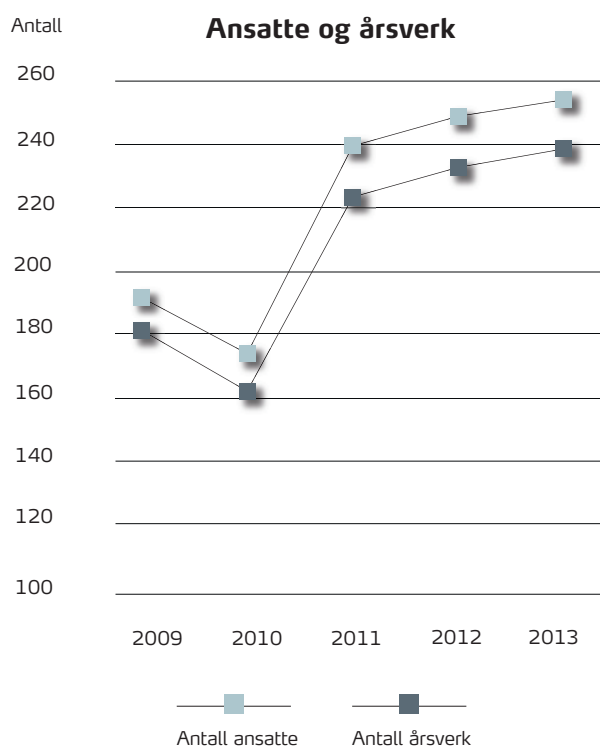
- En effektiv kapitalanskaffelse og kapitalanvendelse i forhold til konsernets strategiske mål bilde og vedtatte strategi.
- En tilfredsstillende kapitaldekning ut fra den valgte risikoprofil og de til enhver tid gjeldende krav fra myndigheter og markedsaktører.
- Konkurransedyktig avkastning.
- Konkurransedyktige vilkår og en langsiktig god tilgang på innlån i kapitalmarkedene.

- Utnyttelse av vekstmuligheter i konsernets definerte markedsområde.
- At ingen enkelthendelse skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad.

Det utarbeides årlig en kapitalplan for å sikre en langsiktig og effektiv kapitalstyring. Disse fremskrivningene tar hensyn til både forventet utvikling i de neste årene, samt en situasjon med et alvorlig økonomisk tilbakeslag over flere år. Et viktig verktøy for å analysere en situasjon med et alvorlig økonomisk tilbakeslag er stresstester. Det gjøres stresstester av enkeltfaktorer og scenarioanalyser hvor konsernet utsettes for en rekke ulike negative makroøkonomiske hendelser. SpareBank 1 Østfold Akershus har i tillegg utarbeidet beredskapsplaner på likviditets- og kapitaldekningsområdet for i størst mulig grad å kunne håndtere slike kriser hvis de skulle oppstå.

Banken rapporterer kapitaldekning etter standardmetoden.

MEDARBEIDERE, KOMPETANSE OG ARBEIDSMILJØ

Ved utgangen av 2013 hadde konsernet 250 ansatte mot 245 året før. Dette utgjorde 235,1 årsverk (229,5). Vi har gjennom ansettelser økt vår evne til å møte potensialet i våre markedsområder. SpareBank 1 Østfold Akershus oppleves som

en attraktiv arbeidsgiver og tiltrekker dyktige medarbeidere til utlyste stillinger.

Kompetanseutvikling

Rådgivning og kompetanse skal være et av bankens fremste konkurransefortrinn og bidra til at vi er den anbefalte banken for så vel næringslivet som for privatkunder. Kontinuerlig utvikling av medarbeiderne for å tilby kundene den beste rådgivning og kundeopplevelse er derfor høyt prioritert.

Banken har gode systemer og prosesser for å ivareta behov for kompetanseutvikling og vil i løpet av 2014 ta i bruk ny kompetanseportal for å ytterligere sikre systematisk oppfølging av nødvendige kompetansetiltak for alle medarbeidere.

Alle våre finansielle rådgivere er autorisert gjennom den nasjonale autorisasjonsordningen (AFR). I tillegg er de fleste rådgiverne også autoriserte forsikringsrådgivere. Vi har høy fokus på kompetanseoppdateringer for å sikre høy kvalitet i kunderådgivningen.

Fagsamlinger, hospitering og ukentlige treninger er tiltak som bidrar til å sikre at våre medarbeidere til enhver er oppdatert og holder en høy standard innen sitt fagområde.

Vi har som mål at vi skal ligge i forkant av de krav som marked og myndigheter stiller. Ny teknologi og kanalsamspill åpner for nye måter å arbeide på. Det gir spennende muligheter for medarbeidere og vil ha betydning for organisering og type kompetanse i fremtidens finansforetak. Utvikling av prosesser som ivaretar den gode kundeopplevelsen vies stor oppmerksomhet slik at vi skal oppleves som proaktiv og konkurransedyktig i kundeføringen i alle kanaler.

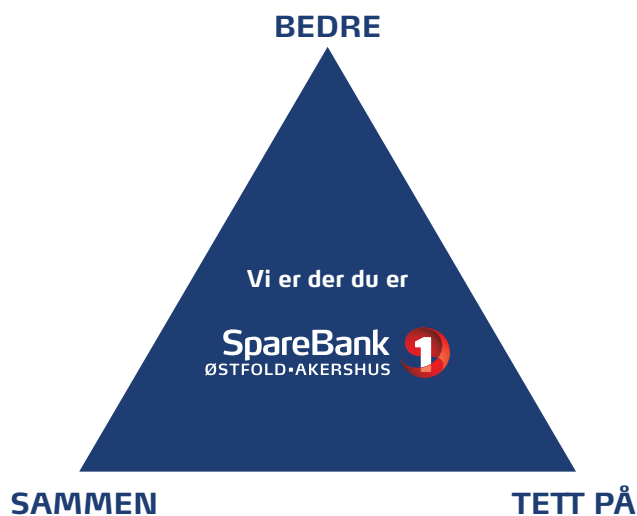
Bankens talentutviklingsprogram, som ble gjennomført i samarbeid med to andre banker i alliansen var et bidrag for å videreutvikle kompetanse og kultur som gjør at vi møter fremtiden med et mulighetsorientert fokus.

Medarbeiderskap, ledelse og organisasjonskultur

For å skape nødvendige resultater som gir gode vilkår til kunder, lokalsamfunn og eiere kreves dyktige, engasjerte medarbeidere og ledere med felles norm for fokus og handlinger.

Organisasjonskulturplattformen «bedre, tett på, sammen» skal identifisere og utvikle kulturen og benyttes aktivt i kommunikasjon og utviklingsarbeid i avdelinger. Lederferdigheter er en kritisk faktor for å virkeliggjøre strategien og bygge kultur. Lederutvikling skal gjennom

Vi skal være tett på, sammen og bedre
 av derfor kollegaer, kunder og samfunnet for øvrig

samlinger og fokus i hverdagen dyktiggjøre lederne i lederrollen. Programmet er tilpasset vår leder- og organisasjonskulturplattform, strategi og utfordringer i lederhverdagen. Resultatledelse er innført for alle ledernivå, det tydeliggjør den enkelte leders leveranser, og utvikler lederteamenes kollektive ansvar gjennom involvering og forpliktelse for å nå bankens mål. Teammøter og individuelle utviklingssamtaler skal sammen med oppfølgings- og selvledelsesverktøyet Maze bidra til å styrke medarbeiderskap og organisasjonskultur som bidrar til kvalitet, gode kundeopplevelser og resultatstaking i kundelinjen.

Etiske regler er en del av organisasjonskulturen og konsernets etikkregler ble revidert i 2013. Etikkreglene skal bidra til bevissthet om, og etterlevelse av den høye etiske standarden som kreves av medarbeiderne i alle deler av konsernet.

HMS

Evne til å tiltrekke, utvikle og beholde riktig kompetanse er en suksessfaktor for banken. For å beholde dyktige medarbeidere må vi oppfattes som attraktive internt. Viktige faktorer i så måte er at den enkelte opplever et godt og utviklende arbeidsmiljø, god ledelse, meningsfulle oppgaver og en god jobbsituasjon hva gjelder autonomi og fleksibilitet. Arbeidsmiljøet i konsernet oppleves som meget bra, noe som bekreftes av organisasjonsundersøkelser som gjennomføres årlig.

Det gjennomføres flere aktiviteter gjennom året som har til hensikt å bygge et godt sosialt miljø på arbeidsplassen, både

avdelingsvis og som konserntiltak. Bedriftsidrettslaget legger også til rette for aktiviteter som bidrar til fysisk helse og samhold.

Det arbeides målrettet med sikkerhetsområdet ved forebygging gjennom sikkerhetsrutiner og opplæring. Det gjennomføres jevnlig informasjon, trening og øvelser for å håndtere rans, krise- og trusselsituasjoner for medarbeidere på bankkontorene. I løpet av året har det vært gjennomført varslings- og krisehåndteringsøvelser i konsernledelsen. Det har i 2013 ikke vært ulykker eller skader på arbeidsplassen.

Vi arbeider fortsatt med å redusere sykefraværet gjennom oppfølging av medarbeidere i samarbeid med bedriftshelse-tjeneste og samarbeidspartnere innenfor helseforebygging/ behandling. Et tiltak er prosjektet «raskere avklaring» gjennom samarbeidspartneren Fokus på din helse. Et opplegg som har tatt tak i den totale helsesituasjonen til personer i programmet og bidratt med avklaring i forhold til arbeids-/ livssituasjon med forslag til videre tiltak og oppfølging. Erfaringen med helseforsikringen er at den bidrar til forebygging og reduksjon av sykefravær. Bankens hadde i 2013 et gjennomsnittlig sykefravær på 5,9 % mot 5,5 % året før. Økningen skyldes fravær som følge av langvarige sykdomstilfeller i siste halvår. Bankens er tilknyttet IA-avtalen.

Det arbeides for å forhindre diskriminering som følge av nedsatt funksjonsevne, etnisitet, nasjonal opprinnelse, hudfarge, religion eller livssyn. Dette omfatter blant annet bevissthet og oppfølging knyttet til rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter og beskyttelse mot trakassering.

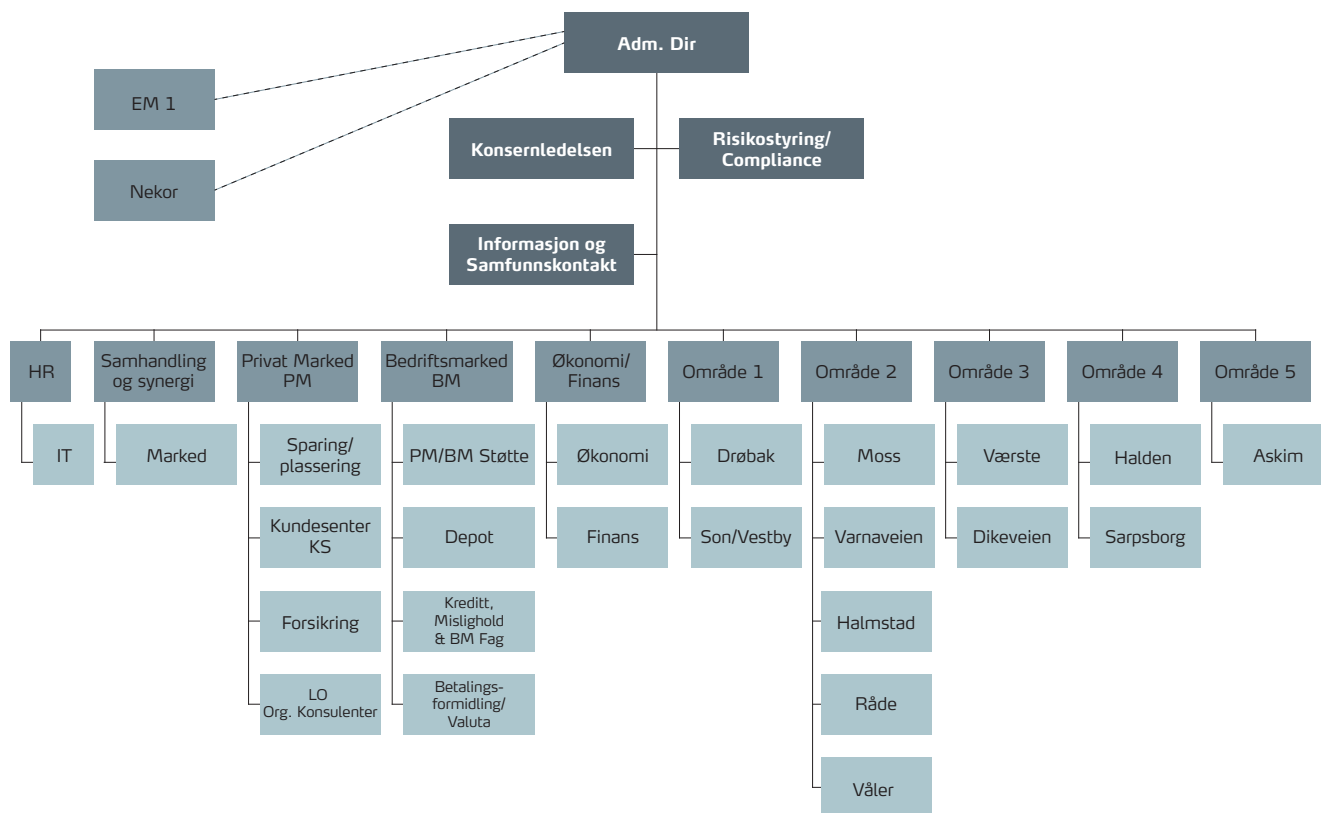
Ytre miljø

Det jobbes bevisst med miljøriktige tiltak. Jordvarme/fjernvarme benyttes til oppvarming og kjøling i noen av bankens bygninger. Kildesortering av papir er igangsatt. Kartlegging og oppfølging av påvirkning på det ytre miljø og konsernets miljøregnskap danner grunnlag for tiltak som ytterligere kan forbedre konsernets miljøpåvirkning. Det vises til eget kapittel knyttet til dette.

ORGANISASJON OG TILLITSVALGTE

Bankens konsernledelse består av administrerende direktør Arild Bjørn Hansen, viseadministrerende direktør/økonomidirektør Lillian E. Lundberg, kommunikasjonsdirektør Ivar A. Christoffersen, HR-direktør Jorunn Solstad Ellingsen, direktør samhandling og synergi Geir Haugan, PM direktør Per Skauen og BM direktør Jon Tørmoen.

Bankens organisasjonsstruktur er som følger:

Banken har fem lokalstyrer:

- Område 1. Aurskog-Høland, Enebakk, Frogn, Nesodden, Oppegård, Ski, Vestby og Ås
- Område 2. Moss, Rygge, Råde og Våler
- Område 3. Fredrikstad og Hvaler
- Område 4. Halden, Sarpsborg, Aremark og Rakkestad
- Område 5. Askim, Hobøl, Spydeberg, Skiptvet, Eidsberg, Trøgstad, Marker og Rømskog

Bankens organisasjonsnummer er NO 837 884 942 og driver bankvirksomhet med hovedkontor (p.t.) i Kongensgate 21, 1501 Moss. For adresser på øvrige kundesentra vises til oversikt på siste side.

LIKESTILLING

I bankens representantskap er det 36 medlemmer hvorav 15 kvinner og 21 menn. I bankens hovedstyre er det 9 faste medlemmer, av disse er 3 kvinner og 6 menn. Det er 2 kvinner og 5 menn i konsernets ledergruppe. Blant bankens 26 avdelingsledere og lokalbanksjefer er det 12 kvinner og 14 menn. Av morbankens 203 ansatte er det 123 kvinner og 80 menn.

Det er et mål at begge kjønn er representert i balansert grad der beslutningene treffes og at det er mangfold i ledergruppene. Det legges vekt på kompetanse og egnethet i utvelsesprosesser, og det er ingen forskjeller i forhold til kvinner og menns mulighet til å søke videre utvikling og nye stillinger. Kriterier for fastsettelse av lønn er heller ikke påvirket av den ansattes kjønn. Det er fleksible ordninger som tilrettelegger for å kombinere karriere og familieliv. Morbanken er fleksibel i forhold til å innvilge deltidsordninger for kvinner og menn som er i en omsorgssituasjon.

Styrets oppfatning er at morbankens personalforvaltning utøves innenfor rammen av de intensjoner som likestillingsloven signaliserer.

EIERSTYRING OG SELSKAPSLLEDELSE

Eierstyring og selskapsledelse omfatter de mål og overordnede prinsipper som konsernet styres og kontrolleres etter for å sikre egenkapitalbeveiseernes, innskytternes og andre gruppers interesser i konsernet. Konsernets virksomhetsstyring skal sikre en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at kommuniserte mål og strategier blir nådd

og realisert. Hovedprinsippene bygger på åpenhet, forutsigbarhet og gjennomsiktighet. En nærmere beskrivelse av konsernets policy for eierstyring og selskapsledelse finnes i eget kapittel.

EGENKAPITALBEVIS

Bankens eierandelskapital utgjør 928 839 900 kr fordelt på 9 288 399 egenkapitalbevis, hvert pålydende 100 kr.

Det var registrert 905 eiere av bankens egenkapitalbevis ved utgangen av 2013 mot 959 i 2012. Ved utgangen av 2013 var kursen på bankens egenkapitalbevis 89,00 kr, mot 68,50 kr ved utgangen av 2012, en kursoppgang på 30,0 %.

FREMTIDSUTSIKTER

Medvinden i Norge har avtatt. Norsk økonomi kjølnet i løpet av fjoråret, og ved inngangen til 2014 mener de toneangivende makromiljøene at Norge er inne i en lavkonjunktur.

Markedsforventningene er at ringvirkningene fra oljesektoren snur fra å være kraftig positive til å bli svakt negative. Videre forventes arbeidsledigheten å stige i årene fremover. Temperaturen i boligmarkedet har sunket betraktelig det

siste halvåret og er slik styret ser det en betydelig usikkerhetsfaktor fremover.

Foreløpig har ikke konjunkturrendringen gitt synlige utslag i bankens forretningsdrift.

Bankdrift er en konjunkturutsatt sektor og evnen til å tilpasse seg nye rammevilkår er en forutsetning for å lykkes over tid. Styret vedtok i 4. kvartal 2013 ny strategi. I løpet av første halvår 2014 starter konsernet på prosessen med å videreutvikle og tilpasse organisasjonen til de føringer som er lagt.

SpareBank 1 Østfold Akershus skal beholde sin lokale profil samtidig som tilbudet til kunden og kostnadsstrukturen tilpasses endrede behov.

SpareBank 1 Østfold Akershus har som mål å være en ledende, proaktiv og konkurransedyktig aktør i konsernets nedslagsfelt.

SpareBank 1 Østfold Akershus har gjennom 2013 lagt et godt grunnlag for å utnytte potensialet som er i vårt markedsområde – et spennende og veldiversifisert markedsområde som gir et godt grunnlag for å skape verdier for egenkapitalbeviserne, kundene og lokalsamfunnet.

Moss, den 31. desember 2013 / 4. mars 2014

I styret for SpareBank 1 Østfold Akershus

Per A. Lilleng
Styreleder

Tom Grip

Trond Christen Anstensrud

Håkon Magne Knudsen
Nestleder

Tove Mangård

Janne-Gerd Kanebog
Ansattes repr.

Arild Bjørn Hansen
Adm. direktør

Einar Andreas Brevig

Tormod Johan Melnæs

Espen Glomsrød
varamedlem

I styret for SpareBank 1 Østfold Akershus:

Bak fra venstre: Tom Grip, Einar Andreas Brevig, Tormod Johan Melnæs, Håkon Magne Knudsen, Knut Ulsrød. Foran fra venstre: Janne-Gerd Kanebog, Trond Christen Anstensrud, Randi Sæter, Arild Bjørn Hansen (administrerende direktør) og Per A. Lilleng. Bildet er tatt 7. februar 2014. Styremedlem Tove Mangård var ikke til stede.
Foto: Sverre Christian Jarid

Resultatregnskap

MORBANK		Resultat (i hele tusen kr)	Noter	KONSERN	
2012	2013			2013	2012
746 918	742 140	Renteinntekter		733 420	738 121
486 879	451 351	Rentekostnader		450 749	485 696
260 039	290 789	Netto renteinntekter	15,19	282 671	252 425
161 762	207 548	Provisjonsinntekter		247 348	206 802
12 594	11 194	Provisjonskostnader		11 194	12 752
1 337	2 611	Andre driftsinntekter		13 482	3 756
150 505	198 966	Netto provisjonsinntekter og andre inntekter	20	249 636	197 806
4 269	6 476	Utbytte		6 476	4 269
23 716	17 617	Netto resultat fra eierinteresser		41 556	25 449
23 946	479	Netto resultat fra valuta og andre finansielle instrumenter		11 843	58 481
51 932	24 572	Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	21,39	59 875	88 199
462 475	514 327	Sum netto inntekter		592 182	538 430
141 426	147 898	Personalkostnader		176 517	169 634
135 155	138 092	Andre driftskostnader		144 617	149 688
276 581	285 990	Sum driftskostnader før tap på utlån	22,23	321 133	319 322
185 894	228 337	Driftsresultat før tap på utlån		271 049	219 108
- 21 007	49 043	Tap på utlån og garantier	11	49 043	31 475
206 901	179 294	Driftsresultat før skatt		222 006	187 632
58 795	46 694	Skattekostnad	25	50 520	45 226
148 106	132 600	Resultat fra videreført virksomhet		171 486	142 407
		Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt		98	- 5 431
148 106	132 600	Årets resultat		171 584	136 976
148 106	132 600	Majoritetsandel av årsresultat		171 584	136 869
		Resultat ikke kontrollerende eierinteresser			107
		Pr. egenkapitalbevis;	42		
14,69	13,15	- Årsresultat/utvannet årsresultat		17,01	13,58
14,69	13,15	- Årsresultat/utvannet Årsresultat fra videreført virksomhet		17,00	14,12

Resultatregnskap (forts)

Utvidet resultatregnskap etter IAS 1

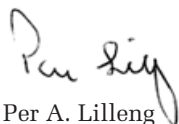
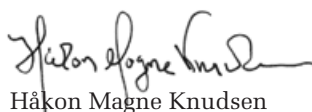
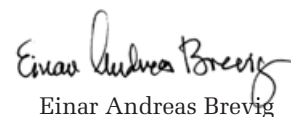
MORBANK		Resultat (i hele tusen kr)	KONSERN	
2012	2013		2013	2012
148 106	132 600	Årets resultat	171 584	136 976
		Poster som ikke kan bli reklassifisert over resultatet		
51 165	18 300	Aktuarmessige gevinster og tap	24	18 450
		Poster som kan bli reklassifisert over resultatet		
		Andel av utvidet resultat i felleskontrollert virksomhet		2 296
1 315	19 589	Endring i virkelig verdi for investeringer tilgjengelig for salg	31	3 768
		Skatteeffekt på resultatposter over utvidet resultat som ikke kan bli reklassifisert		
- 14 326	- 4 941	over ordinært resultat	- 4 981	- 15 171
38 154	32 948	Årets utvidede resultat	19 533	41 300
186 260	165 548	Totalresultat	191 117	178 275
		Totalresultat fordeling:		
		Majoritet	191 117	178 168
		Ikke kontrollerende eierinteresser		107

Balanse

MORBANK			KONSERN		
2012	2013	(i hele tusen kr)	Noter	2013	2012
72 577	251 325	Kontanter og fordringer på sentralbanker		251 325	72 579
440 073	851 691	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7,27,28	851 691	440 073
14 105 540	14 320 396	Netto utlån til kunder	8,10,11	14 196 503	13 969 604
1 521 176	1 572 580	Sertifikater og obligasjoner med fast avkast til virkelig verdi	29,27,36	1 572 580	1 521 176
66 806	36 783	Finansielle derivater	30,27	36 783	66 806
336 066	445 659	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	31,27	445 659	336 066
279 160	243 180	Investering i eierinteresser	39	333 263	358 827
30 249	28 692	Investering i konsernselskaper	27,39	-	-
-	-	Virksomhet og anleggsmidler holdt for salg	44	82 364	87 769
25 673	21 780	Immatrielle eiendeler	32	21 780	25 673
100 694	103 456	Varige driftsmidler	33	191 383	181 947
-	-	Utsatt skattefordel	25	-	1 405
90 652	156 525	Andre eiendeler	34	172 615	105 940
17 068 665	18 032 068	Sum eiendeler	18	18 155 946	17 167 866
523 615	508 473	Innskudd fra kredittinstitusjoner	7,27	508 473	523 615
10 691 122	10 989 694	Innskudd fra og gjeld til kunder	27,35	10 970 069	10 675 298
3 780 100	4 043 890	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	27,36	4 043 890	3 780 100
23 825	25 165	Finansielle derivater	30,26,27	25 165	23 825
41 748	45 733	Betalbar skatt	25	46 681	42 991
18 849	21 350	Utsatt skatt	25	31 013	26 997
110 462	93 322	Annen gjeld og pensjonsforpliktelser	37,24	103 565	119 015
253 230	402 632	Ansvarlig lånekapital	38	402 632	253 230
196 626	348 549	Fondsobligasjon	38	348 549	196 626
15 639 577	16 478 809	Sum gjeld	18	16 480 037	15 641 697
928 840	928 840	Egenkapitalbevis		928 840	928 840
- 2 350	- 2 350	Egenbeholdning egenkapitalbevis		- 2 350	- 2 350
147 575	147 575	Overkursfond		147 575	147 575
164 956	267 553	Utjevningsfond		267 553	164 956
38 082	33 281	Avsatt utbytte og gaver		33 281	38 082
106 502	115 302	Grunnfondskapital		115 302	106 502
39 665	47 176	Fond for urealiserte gevinster		72 780	57 413
5 818	15 882	Annen egenkapital		112 927	85 150
1 429 088	1 553 259	Sum egenkapital		1 675 908	1 526 168
17 068 665	18 032 068	Sum gjeld og egenkapital		18 155 946	17 167 866

Moss, den 31. desember 2013 / 4. mars 2014

I styret for SpareBank 1 Østfold Akershus

Per A. Lilleng
Styreleder

Håkon Magne Knudsen
Nestleder

Einar Andreas Brevig

Tom Grip

Tove Mangård

Tormod Johan Melnæs

Trond Christen Anstensrud

Janne-Gerd Kanebog

Ansattes repr.

Espen Glomsrød

varamedlem

Arild Bjørn Hansen

Adm. direktør

Endring i egenkapital

Endring i egenkapital - Morbank

(Hele tusen kr)	Egen- kapital- bevis	Egne egenkapital- bevis	Over- kurs- fond	Ut- jevnings- fond	Grunn- fonds- kapital	Gave- fond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Avsatt utbytte og gaver	Sum egen- kapital
Egenkapital per 31. desember 2011	928 840	- 2 350	147 575	93 280	100 382	1 578	9 419	139	18 577	1 297 439
Implementering IAS19R, korridor ført mot annen EK								- 34 456		- 34 456
Utbetalt utbytte på egenkapitalbevis i 2011									- 18 577	- 18 577
Utbetalt gaver i 2011 fra gavefondet						- 1 578				- 1 578
Disponert årsresultat				71 676	6 120		28 932	3 296	38 082	148 106
Disponert utvidet resultat							1 315	36 839		38 154
Egenkapital per 31. desember 2012	928 840	- 2 350	147 575	164 956	106 502	0	39 666	5 818	38 083	1 429 088
Utbetalt utbytte på egenkapitalbevis i 2012									- 38 082	- 38 082
Utbetalt gaver i 2012								- 3 296		- 3 296
Disponert resultat				102 597	8 800		- 12 078		33 281	132 600
Disponert utvidet resultat							19 589	13 359		32 948
Egenkapital per 31. desember 2013	928 840	- 2 350	147 575	267 553	115 302	0	47 176 884	15 881	33 281	1 553 259

Endring i egenkapital - Konsern

(Hele tusen kr)	Egen- kapital- bevis	Egne egenkapital bevis	Over- kurs- fond	Ut- jevnings- fond	Grunn- fonds- kapital	Gave- fond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egen- kapital	Avsatt utbytte og gaver	Ikke kon- trollerende eierinteres- ser	Sum egen- kapital
Egenkapital per 31. desember 2011	928 840	- 2 350	147 575	93 280	100 382	1 578	27 087	87 173	18 577	1 326	1 403 469
Implementering IAS19R, korridor ført mot annen EK								- 33 136			-33 136
Korreksjoner knyttet til virksomhet holdt for salg								1 298			1 298
Utløsning av ikke kontrollerende eierinteresser								- 2 253		- 1 326	-3 579
Utbetalt utbytte på egenkapitalbevis i 2011									- 18 577		-18 577
Utbetalt gaver i 2011 fra gavefondet						- 1 578					- 1 578
Disponert årsresultat				71 676	6 120		29 011	- 7 916	38 082		136 974
Disponert utvidet resultat							1 315	39 985			41 300
Egenkapital per 31. desember 2012	928 840	- 2 350	147 575	164 956	106 502	0	57 414	85 150	38 082	0	1 526 169
Utbetalt utbytte på egenkapitalbevis i 2012									- 38 082		-38 082
Utbetalt gaver i 2012								- 3 296			-3 296
Omklassifisering av aksjer fra FKV til TFS							15 821	- 15 821			0
Disponert resultat				102 597	8 800		- 4 223	31 129	33 281		171 584
Disponert utvidet resultat							3 768	15 765			19 533
Egenkapital per 31. desember 2013	928 840	- 2 350	147 575	267 553	115 302	0	72 780	112 927	33 281	0	1 675 908

Kontantstrømoppstilling

MORBANK			KONSERN	
2012	2013	Kontantstrømoppstilling (i hele tusen kr)	2013	2012
206 901	179 294	Resultat før skatt og minoriteter	221 673	187 632
- 21 007	49 043	Tap på utlån	49 043	31 475
15 338	14 380	Avskrivninger mv. av varige driftsmidler	17 759	18 363
34 535	11 364	Nedskrivning av aksjer i virksomhet holdt for salg	0	0
- 8 057	- 40 918	Betalbar skatt	- 40 918	- 8 755
227 711	213 163	Netto kontantstrøm fra driften	247 557	228 716
502 556	- 263 900	Endring netto utlån og overtatte eiendeler	- 275 942	447 340
- 117 141	- 51 404	Endring sertifikater og obligasjoner	- 51 404	- 117 141
- 374	- 7 519	Endring andre fordringer (forskuddsbet. kostn.)	6 081	- 382
0	0	Endring verdivurdering driftsmidler	- 8 944	0
- 15 686	- 28 331	Endring øvrige eiendeler	- 27 582	- 15 403
446 200	298 572	Endring innskudd kunder	294 771	449 718
- 9 650	- 4 885	Endring verdivurdering verdipapirlån	- 4 885	- 9 650
- 331 172	- 15 142	Endring innskudd kredittinstitusjoner	- 15 142	- 331 172
- 21 472	- 21 618	Endring annen gjeld	- 16 300	- 12 838
- 8 164	8 523	Endring avsetn.påløpte kostnader og forpliktelser	9 610	- 6 779
672 806	127 460	Netto kontantstrøm fra virksomheten	157 821	632 410
- 3 778	- 14 106	Kjøp av varige driftsmidler	- 15 213	- 5 142
0	856	Salg av varige driftsmidler	856	307
- 147 202	- 52 468	Endring i aksjer som ikke inngår i handelsaktiviteter	- 81 722	- 105 754
- 150 980	- 65 718	Netto kontantstrøm investeringer	- 96 079	- 110 589
860 000	2 025 000	Opptak verdipapirlån	2 025 000	860 000
-1 620 000	-1 755 000	Innløsning verdipapirlån	-1 755 000	-1 620 000
0	300 000	Innbetaling av ansvarlig lån	300 000	0
- 20 155	- 41 377	Utbetaling av utbytte / gaver	- 41 377	- 20 155
- 780 155	528 623	Netto kontantstrøm finansiering	528 623	- 780 155
- 258 329	590 365	Netto endring likvider	590 365	- 258 334
770 978	512 650	Likviditetsbeholdning IB	512 650	770 985
512 650	1 103 015	Likviditetsbeholdning UB	1 103 015	512 650

Foto: Einar Aslaksen

*Visjon:
Vi skal være den trygge og anbefalte banken
i våre markedsområder*

Note	Generell informasjon	
1	Generell informasjon	27
2	Regnskapsprinsipper	27
3	Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper	35
4	Segmentinformasjon	37
5	Kapitaldekning og kapitalstyring.....	39
6	Finansiell risikostyring	40
	Kredittrisiko	
7	Kredittinstitusjoner fordringer og gjeld	44
8	Utlån til og fordringer på kunder	45
9	Overføring av utlån til kredittforetak	49
10	Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevne utlån	52
11	Tap på utlån og garantier	53
12	Kreditteksponering for hver interne risikorating.....	56
13	Maksimal kreditteksponering, ikke hensyntatt pantstillelser	57
14	Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler.....	58
	Markedsrisiko	
15	Markedsrisiko knyttet til renterisiko	61
16	Markedsrisiko knyttet til valutarisiko.....	62
	Likviditetsrisiko	
17	Likviditetsrisiko / Gjenværende kontraktsmessig løpetid på forpliktelser	64
18	Forfallsanalyse av eiendeler og forpliktelser.....	66
	Resultatregnskap	
19	Netto renteinntekter.....	69
20	Netto provisjons og andre inntekter	69
21	Netto inntekt fra finansielle eiendeler	70
22	Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte	71
23	Andre driftskostnader	75
24	Pensjoner	76
25	Skatt.....	80
	Balanse	
26	Klassifikasjon av finansielle instrumenter	83
27	Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter	87
28	Virkelig verdi på finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	89
29	Sertifikater og obligasjoner.....	90
30	Finansielle derivater	91
31	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	92
32	Andre immaterielle eiendeler	93
33	Eiendom, anlegg og utstyr	94
34	Andre eiendeler	96
35	Innskudd fra og gjeld til kunder.....	97
36	Gjeld ved utstedelse av verdipapirer	98
37	Annen gjeld og forpliktelse.....	100
38	Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	100
39	Investeringer i eierinteresser.....	102
	Øvrige opplysninger	
40	Oppkjøp av virksomheter/virksomhetssammenslutning	105
41	Vesentlige transaksjoner med nærstående selskaper	105
42	Eierandelskapital og eierstruktur	106
43	Utbytte/konsernbidrag fra datterselskaper	110
44	Eiendeler klassifisert som holdt for salg og virksomhet under avhendelse.....	110
45	Hendelser etter balansedagen	110

Noter

Note 1 Generell informasjon

Generell informasjon

SpareBank 1 Østfold Akershus har sitt hovedkontor i Moss kommune og lokalbanker i kommunene Askim, Fredrikstad, Frogn, Halden, Moss, Rygge, Råde, Sarpsborg, Vestby og Våler. En rekke av lokalbankene er samlokalisert med konsernets eiendomsmeglere.

Konsernet SpareBank 1 Østfold Akershus består av morbanken og datterselskapene:

- EiendomsMegler 1 Østfold og Akershus AS (100 %)
- Nekor Gårdselskap AS (100 %)

EiendomsMegler 1 Østfold AS og EiendomsMegler 1 Sarpsborg AS ble fusjonert med EiendomsMegler 1 Østfold og Akershus AS i 2013.

Uden Holding Ltd. ble i 2013 avviklet og eiendelene er overført til morbanken.

I tillegg er heleide Fasett Eiendom AS konsolidert under «Virksomhet og anleggsmidler holdt for salg»

Bankens organisasjonsnummer i Foretaksregistret er NO 837 884 942. Banken opererer i Norge og reguleres av norsk rett. SpareBank 1 Østfold Akershus er notert på Oslo Børs med ticker-kode SOAG.

Konsernregnskapet for 2013 ble vedtatt av styret 4. mars 2014.

Note 2 Regnskapsprinsipper

Grunnlaget for utarbeidelse av det konsoliderte årsregnskapet

Konsernregnskapet og morbankregnskapet for 2013 er utarbeidet i samsvar med Internasjonale standarder for finansiell rapportering (IFRS) som fastsatt av EU. Dette omfatter også tolkninger fra Den internasjonale tolkningskomité for finansiell rapportering (IFRIC).

Målegrunnlaget for både konsernregnskapet og morbankregnskapet er historisk kost prinsippet med følgende modifikasjoner: finansielle eiendeler tilgjengelig for salg, finansielle eiendeler og forpliktelser vurdert til virkelig verdi over resultatet og investeringseiendommer som vurderes til virkelig verdi.

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som

i høy grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger eller høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for konsernregnskapet, er beskrevet i note 3.

Årsregnskapet er avlagt basert på IFRS standarder og fortolkninger obligatoriske for årsregnskapet som avlegges per 31. desember 2013.

Konsernet har i 2013 tatt i bruk følgende nye standarder og endringer:

Endringer i IAS 1 Presentasjon av finansregnskap angående utvidet resultat. Endringen innebærer at poster i utvidet resultat skal grupperes etter hvorvidt de senere kan omklassifiseres til det tradisjonelle resultatet.

IAS 19 Ansattetytelse ble endret i juni 2011 og tatt i bruk med effekt for regnskapsåret 2013. Endringene medfører at alle estimatavvik føres i utvidet resultat ettersom disse oppstår (ingen korridor), umiddelbar resultatføring av alle kostnader ved tidligere perioders opptjening ved endring i ordningen, og et skifte fra rentekostnad på forpliktelsen og forventet avkastning på pensjonsmidlene til et netto rentebeløp der diskonteringsrenten benyttes på netto pensjonsforpliktelse (-eiendel). Se note 24 for en spesifisering av den beløpsmessige påvirkningen på regnskapet.

IFRS 7 Finansielle instrumenter medfører endringer i opplysninger angående nettopresentasjon av eiendeler og gjeld. Endringen krever ny noteinformasjon for å muliggjøre sammenligning mellom IFRS-rapporterende foretak og foretak som rapporterer i henhold til US GAAP.

IFRS 13 Måling av virkelig verdi har som mål å styrke konsistensen og redusere kompleksiteten ved å gi en klar definisjon av virkelig verdi, og er en felles kilde for kravene til måling av virkelig verdi og noteopplysninger til bruk for alle standarder der virkelig verdi er anvendt. Standarden øker ikke bruken av virkelig verdi, men gir veiledning i hvordan den skal fastsettes når virkelig verdi kreves eller tillates av andre standarder. Endringer i IAS 36 Verdifall på eiendeler gjelder opplysninger om gjenvinnbart beløp for ikke-finansielle eiendeler.

Endringer i IAS 36 Verdifall på eiendeler gjelder opplysninger om gjenvinnbart beløp for ikke-finansielle eiendeler. Endringen fjernet enkelte noteopplysningskrav knyttet til gjenvinnbart beløp for kontantgenererende enheter som (ved et uhell) ble innført ved utgivelsen av IFRS 13. Endringen er ikke pliktig før 1. januar 2014, men konsernet har valgt å tidlig anvende endringen per 1. januar 2013.

Standarder, endringer og fortolkninger til eksisterende standarder som ikke er trådt i kraft og hvor konsernet ikke har valgt tidlig anvendelse

Konsernet har ikke valgt tidlig anvendelse av noen nye eller endrede IFRS'er eller IFRIC-fortolkninger.

IFRS 9 Finansielle instrumenter omhandler klassifikasjon, måling og innregning av finansielle eiendeler og forpliktelser. IFRS 9 ble utgitt i november 2009 og oktober 2010. Den erstatter deler av IAS 39 som omhandler tilsvarende problemstillinger. Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler klassifiseres i to kategorier: de som skal måles til virkelig verdi og de som skal måles til amortisert kost. Målekategori bestemmes ved første gangs regnskapsføring av eiendelen. Klassifiseringen avhenger av enhetens forretningsmodell for styring av sine finansielle instrumenter og karakteristikken av kontantstrømmene til det enkelte instrumentet. For finansielle forpliktelser viderefører standarden stort sett kravene i IAS 39. Den største endringen er at i tilfeller der virkelig verdi-oppsjonen er tatt i bruk for en finansiell eiendel, skal endringer i virkelig verdi som skyldes endring i enhetens egen kredittrisiko innregnes i utvidet resultat og ikke i det tradisjonelle resultatet, med mindre dette fører til en situasjon der sammenstilling ikke oppnås («accounting mismatch»). Konsernet har fortsatt ikke fullt ut vurdert virkningen av IFRS 9. Konsernet vil også vurdere virkningen av de resterende deler av IFRS 9 når disse er fullført.

IFRS 10 «Consolidated Financial Statements» er basert på dagens prinsipper om å benytte kontrollbegrepet som det avgjørende kriteriet for å bestemme om et selskap skal inkluderes i konsernregnskapet til morselskapet. Standarden gir utvidet veiledning til vurderingen av om kontroll er til stede i de tilfeller hvor dette er vanskelig. Konsernet har ikke vurdert den fulle innvirkning av IFRS 10. IFRS 10 er EU-godkjent for med virkning for regnskapsperioder som starter 1. januar 2014 og konsernet planlegger å anvende standarden fra dette tidspunktet.

IFRS 11 «Joint Arrangements» erstatter dagens IAS 31 og SIC 13. En sentral endring ved overgangen til IFRS 11 er at bruttometoden fjernes. Etter de nye reglene skal felles virksomhet (joint venture) regnskapsføres i henhold til egenkapitalmetoden. Konsernet har ikke vurdert den fulle innvirkning av IFRS 11. IFRS 11 er EU-godkjent for med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2014 og konsernet planlegger å anvende standarden fra dette tidspunktet.

IFRS 12 «Disclosures of Interest in Other Entities» inneholder opplysningskravene for økonomiske interesser i datterselskaper, felleskontrollert virksomhet, tilknyttede selskaper, selskaper for særskilte formål «SPE» og andre

ikke-balanseførte selskaper. Konsernet har ikke vurdert den fulle innvirkning av IFRS 12. IFRS 12 er EU-godkjent for med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2014 og konsernet planlegger å anvende standarden fra dette tidspunktet.

For øvrig er det ingen andre IFRS'er eller IFRIC-fortolkninger som ikke er trådt i kraft som forventes å ha en vesentlig påvirkning på regnskapet.

Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kr (NOK), som også er bankens og samtlige selskaper i konsernet sin funksjonelle valuta. Alle beløp er angitt i hele tusen kr med mindre noe annet er angitt.

Datterselskap

I morbankregnskapet til SpareBank 1 Østfold Akershus blir eierandelene i datterselskap vurdert etter kostmetoden. Investeringen er vurdert til anskaffelseskost for aksjene med mindre nedskrivning har vært nødvendig.

Utbytte, konsernbidrag og andre utdelinger inntektsføres året etter regnskapsåret.

Konsolidering

Konsernregnskapet omfatter morbanken og alle datterselskaper. Som datterselskap regnes alle foretak hvor morbanken har bestemmende innflytelse på enhetens finansielle og operasjonelle strategi, normalt gjennom eie av mer enn halvparten av stemmeberettiget kapital. Datterselskap er konsolidert fra det tidspunkt konsernet har overtatt kontroll, og det tas ut av konsolideringen fra det tidspunkt konsernet gir fra seg kontroll.

Oppkjøpsmetoden benyttes for regnskapsføring ved kjøp av datterselskaper. Ved overtakelse av kontroll i et foretak (virksomhetssammenslutning) blir alle identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppført til virkelig verdi i samsvar med IFRS 3. En positiv differanse mellom virkelig verdi av kjøpsvederlaget og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppføres som goodwill, mens en eventuell negativ differanse inntektsføres ved kjøpet.

Konserninterne transaksjoner, mellomværende og urealisert fortjeneste mellom konsernselskaper er eliminert. Regnskapsprinsipper i datterselskaper endres når dette er nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

Felleskontrollert virksomhet

Felleskontrollert virksomhet kan bestå av felleskontrollert drift, felleskontrollerte eiendeler og felleskontrollerte foretak. Felles kontroll innebærer at SpareBank 1 Østfold Akershus gjennom avtale utøver kontroll sammen med andre deltakere. Felleskontrollert foretak regnskapsføres etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet og til kostmetoden i selskapsregnskapet.

SpareBank 1 Gruppen AS eies med 19,5 % hver av SpareBank 1 SR-Bank, SpareBank 1 SMN, SpareBank 1 Nord-Norge og Samarbeidende Sparebanker AS. Øvrige eiere er Sparebanken Hedmark (12 %) og LO (10 %). Styringsstrukturen for SpareBank 1-samarbeidet er regulert i en avtale mellom eierne. SpareBank 1 Østfold Akershus eier 15,59 % av Samarbeidende Sparebanker AS. Styringsstrukturen for Samarbeidende Sparebanker – samarbeidet er også regulert i en avtale mellom eierne som tilfredsstiller felleskontrollert virksomhet. SpareBank 1 Østfold Akershus klassifiserer sin deltakelse i Samarbeidende Sparebanker AS som en investering i felleskontrollert foretak.

SpareBank 1 Østfold Akershus eier også 12,62 % i Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS, som eier 20 % i BNbank ASA og 15,44 % i Samarbeidende Sparebanker Bankinvest II AS som eier 19,5 % i SpareBank 1 Oslo Akershus AS. Styringsstrukturen for Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS – samarbeidet er regulert i en avtale som tilfredsstiller kravene til felles kontroll.

Samarbeidende Sparebanker Bankinvest II AS tilfredsstilte kravene til felleskontrollert virksomhet frem til 2. kvartal 2013. I forbindelse med endret eierstruktur i selskapet er aksjene omklassifisert fra og med 3. kvartal 2013 til tilgjengelig for salg.

Virksomhetssammenslutninger

Ved overtagelse av virksomhet anvendes overtagelsesmetoden. Vederlaget måles til virkelig verdi. Direkte overtagelsesutgifter kostnadsføres når de oppstår, med unntak av emisjons- og låneopptaksutgifter. Overtatte eiendeler og forpliktelser blir vurdert til virkelig verdi på tidspunkt for overtagelsen. Dersom vederlaget overstiger verdien av identifiserte eiendeler og forpliktelser, regnskapsføres differansen som goodwill. Dersom anskaffelseskost er lavere enn identifiserte eiendeler og forpliktelser, resultatføres differansen på transaksjonstidspunktet. Ved trinnvis oppkjøp av datterselskaper vil konsernet måle tidligere eierandeler i selskapet til virkelig verdi umiddelbart før kontrolløvergang, og eventuelle gevinster eller tap resultatføres. Betingede vederlag vurderes til virkelig verdi uavhengig av sannsynligheten for at vederlaget vil bli betalt. Justering av

betingede vederlaget i etterfølgende perioder regnskapsføres i henhold til relevante standarder. Se for øvrig note 40.

Virksomhet og anleggsmidler holdt for salg

Konsernet klassifiserer virksomhet som holdt for salg når balanseført verdi i hovedsak vil bli gjenvunnet ved en salgstransaksjon. Klassifisering som holdt for salg skjer fra det tidspunktet ledelsen har vedtatt en konkret plan for avhendelse av virksomheten i sin nåværende form og det vurderes som svært sannsynlig at salget blir gjennomført i løpet av kort tid. Datterselskaper som er ervervet med tanke på videresalg, herunder selskaper overtatt som ledd i restrukturering av utlån, klassifiseres som holdt for salg umiddelbart dersom konsernet forventer å avhende selskapet. Virksomhet holdt for salg vurderes til det laveste av balanseført verdi og virkelig verdi fratrukket salgsutgifter. Overtatt virksomhet som umiddelbart klassifiseres som holdt for salg balanseføres ved førstegangsinnregning til virkelig verdi fratrukket salgsutgifter. Resultat etter skatt fra slik virksomhet presenteres separat på linjen «Resultat virksomhet og anleggsmidler holdt for salg, etter skatt» i konsernregnskapet. Totale eiendeler og total gjeld fra slik virksomhet presenteres hver for seg på linjene «Virksomhet og anleggsmidler holdt for salg» og «Virksomhet holdt for salg» i konsernets balanseoppstilling dersom verdiene er vesentlige. Se for øvrig note 44.

Kontanter

Kontanter består av kontanter i NOK og valuta, samt fordring på sentralbanken. Likviditetsbeholdningen i kontantstrømoppstillingen inkluderer i tillegg netto utlån og fordringer på andre kredittinstitusjoner. Ingen del av likviditetsbeholdningen har bindingstid.

Utlån og tap på utlån

Utlån til flytende rente måles til amortisert kost i samsvar med IAS 39. Amortisert kost er anskaffelseskost minus tilbakebetalinger på hovedstolen, pluss eller minus kumulativ amortisering som følger av en effektiv rente-metode, og fratrukket eventuelle beløp for verdifall eller tapsutsatthet. Den effektive renten er den renten som nøyaktig diskonterer estimerte framtidige kontante inn- eller utbetalinger over det finansielle instrumentets forventede levetid. Opptjent rente regnskapsføres som utlån i balansen.

Fastrenteutlån til kunder øremerkes ved første gangs innregning som vurdert til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet i henhold til IAS 39.9. Gevinst og tap som skyldes endring i virkelig verdi bokføres over resultatregnskapet som verdiendring. Opptjent rente regnskapsføres som utlån i balansen og som rente i resultatregnskapet. Renterisiko

i fastrenteutlån styres med renteswapper som bokføres til virkelig verdi. Virkelig verdi er valgt fordi denne metoden for verdsettelse eliminerer eller i vesentlig grad reduserer inkonsistent måling og innregning som ellers ville oppstå ved måling av eiendeler eller innregning av gevinster/tap på ulikt grunnlag. Dette medfører at effekten av verdiendringer på finansielle investeringer som styres samlet vil reflekteres samtidig i regnskapet. Resultateffekten av dette fremkommer i note 21 til regnskapet og balanseførte verdier fremkommer i note 30 og note 13.

Vurdering av verdifall på finansielle eiendeler

På hver balansedag vurderes om det eksisterer objektive bevis på at verdien på en finansiell eiendel eller gruppe av finansielle eiendeler er redusert.

Verditap på individuelle finansielle eiendeler er pådratt dersom, og bare dersom, det eksisterer objektive bevis på verdifall som kan medføre redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. Verdifallet må være et resultat av en eller flere hendelser inntruffet etter første gangs bokføring (en tapshendelse) og resultatet av tapshendelsen (eller hendelsene) må også kunne måles pålitelig. Objektive bevis på at verdien av en finansiell eiendel eller gruppe av finansielle eiendeler er redusert omfatter observerbare data som blir kjent for konsernet om følgende tapshendelser:

- Vesentlige finansielle vanskeligheter hos utsteder eller låntaker
- Mislighold av kontrakt, som manglende betaling av avdrag og renter
- Banken innvilger låntaker spesielle betingelser med bakgrunn i økonomiske eller legale grunner knyttet til låntakers økonomiske situasjon
- Sannsynlighet for at skyldner vil inngå gjeldsforhandlinger eller andre finansielle reorganiseringer
- På grunn av finansielle problemer opphører de aktive markedene for den finansielle eiendelen, eller
- Observerbare data indikerer at det er målbar reduksjon i fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe finansielle eiendeler siden første gangs bokføring, selv om reduksjonen enda ikke kan fullt ut identifiseres til en individuell finansiell eiendel i gruppen inkludert:

- *ugunstig utvikling i betalingsstatus for låntakere i gruppen eller*
- *nasjonale eller lokale økonomiske betingelser som korrelerer med mislighold av eiendelene i gruppen*

Det vurderes først om det eksisterer individuelle objektive bevis på verdifall for finansielle eiendeler som er indivi-

duelt signifikante. For finansielle eiendeler som ikke er individuelt signifikante, vurderes de objektive bevisene på verdifall individuelt eller kollektivt. Dersom det ikke eksisterer objektive bevis på verdifall for en individuell vurdert finansiell eiendel, signifikant eller ikke, inkluderes eiendelen i en gruppe av finansielle eiendeler med samme kreditt risiko karakteristik. Gruppen vurderes så samlet for eventuell verdireduksjon.

Verdifallet på grupper av finansielle eiendeler måles ved utvikling i rating på grupper av finansielle eiendeler. Dette måles ved å måle migrering i negativ retning og endring i forventet tap. Eiendeler som vurderes individuelt med hensyn på verdireduksjon, og hvor et verditap identifiseres eller fortsatt er identifisert, tas ikke med i en samlet vurdering av verdireduksjon.

Migreringen av kunder utarbeides ved løpende å kredittvurdere hver enkelt kunde i bankens kredittvurderingssystemer. Kundene er anonymisert grunnet personopplysningsloven.

Dersom det er objektive bevis på at en verdireduksjon har inntruffet, beregnes størrelsen på tapet til differansen mellom eiendelens bokførte verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer (eksklusive fremtidig kredit tap som ikke er pådratt) diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rentesats. Bokført verdi av eiendelen reduseres ved bruk av en avsetningskonto og tapet bokføres over resultatregnskapet.

Fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe av finansielle eiendeler som samlet er vurdert med hensyn på verdireduksjon, estimeres med utgangspunkt i de kontraktmessige kontantstrømmene for gruppen samt historiske tap for eiendeler med lignende kreditt risiko. Historiske tap justeres for eksisterende observerbare data for å kunne ta hensyn til effekter av eksisterende forhold som ikke var tilstede på tidspunkt for de historiske tapene samt justerte effekter av tidligere forhold som ikke eksisterer i dag.

Misligholdte/tapsutsatte engasjement

Samlet engasjement fra en kunde regnes som misligholdt, og tas med i konsernets oversikter over misligholdte engasjementer, når forfalte avdrag eller renter ikke er betalt 90 dager etter forfall eller rammekreditter er overtrukket i 90 dager eller mer. Utlån og andre engasjementer som ikke er misligholdt, men hvor kundens økonomiske situasjon gjør det sannsynlig at konsernet vil bli påført tap, klassifiseres som tapsutsatte.

Konstaterte tap

Når det er overveiende sannsynlig at tapene er endelige, klassifiseres tapene som konstaterte tap. Konstaterte tap som er dekket ved tidligere individuelle nedskrivninger føres mot nedskrivningene. Konstaterte tap uten dekning i nedskrivningene, samt over- eller underdekning i forhold til tidligere nedskrivninger resultatføres.

Verdipapirer

Verdipapirer består av aksjer, andeler, sertifikater og obligasjoner. Aksjer og andeler klassifiseres som enten til virkelig verdi over resultatet eller som tilgjengelig for salg mot egenkapitalen. Aksjer og andeler til virkelig verdi over resultatet er holdt for handelsformål. Sertifikater og obligasjoner klassifiseres som enten til virkelig verdi over resultatet eller som fordring. Ved utgangen av 2013 har konsernet sertifikater og obligasjoner som klassifiseres til virkelig verdi over resultatet og en obligasjon (OmF) som klassifiseres som utlån og fordringer. Kurs på handelsdato benyttes ved første gangs innregning av verdipapirer.

Alle finansielle investeringer som er klassifisert til virkelig verdi over resultat, måles til virkelig verdi, og endring i verdi fra inngående balanse resultatføres som inntekt fra andre finansielle instrumenter.

Virkelig verdiopsjonen er benyttet på fastrenteobligasjoner og på obligasjoner i utenlandsk valuta. Virkelig verdi er valgt fordi denne metoden for verdsettelse eliminerer eller i vesentlig grad reduserer inkonsistent måling og innregning som ellers ville oppstå ved måling av eiendeler eller innregning av gevinster/tap på ulikt grunnlag. Tilhørende derivater bokføres til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Dette medfører at effekten av verdiendringer på finansielle investeringer som styres samlet vil reflekteres samtidig i regnskapet. Resultateffekten av dette fremkommer i note 21 til regnskapet og balanseførte verdier fremkommer i note 30.

Aksjer og andeler som er klassifisert som tilgjengelig for salg, måles også til virkelig verdi, men endringen i verdi fra inngående balanse føres mot egenkapitalen. Aksjer som ikke kan måles pålitelig vurderes til kostpris som tilnærming til virkelig verdi etter IAS 39.46.

Derivater og sikring

Derivater består av valuta og renteinstrumenter. Derivater regnes alltid som til virkelig verdi over resultatet, med mindre de er øremerket som sikringsinstrument. Renter bokføres som rentekostnad/renteinntekt, verdiendringer inngår i posten «netto resultat fra valuta og andre finansielle instrumenter».

Derivater benyttes i sikringsøyemed for å minimere renterisiko på fastrenteinstrumenter. Bruk av virkelig verdiopsjonen på fastrenteobligasjonsgjeld fases ut og erstattes av sikringsbokføring. Ved bruk av sikringsbokføring sikrer konsernet seg mot bevegelser i markedsrenten. Endringer i kredittspread er ikke hensyntatt i sikringseffektiviteten. Det forventes at denne endringen vil gi mindre svingninger i resultatene fremover enn det som har vært tilfelle tidligere.

Bankens fastrenteutlån er markedsvurdert etter virkelig verdiopsjon i IAS 39. Sikringen av disse lånene blir behandlet på porteføljenivå.

Endringer i virkelig verdi på derivater som øremerkes og kvalifiserer for sikring av virkelig verdi og som er effektive, resultatføres sammen med endringen i virkelig verdi knyttet til den sikrede risikoen på den tilhørende sikrede eiendel eller forpliktelse. Sikring av virkelig verdi benyttes kun til sikring av fastrentelån.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler består av kunderelasjoner og utsatt skattefordel. Kunderelasjoner oppsto i forbindelse med fusjonen med Halden Sparebank. Kunderelasjonen tilfredsstiller kravet til kontraktsmessige rettigheter for identifikasjon som immateriell eiendel. Verdien i en kunderelasjon ligger i fordelene ved å få overført en kundeportefølje ved en transaksjon i motsetning til å måtte gå ut i markedet for selv å skaffe nye kunder ved ordinær drift. Andre immaterielle eiendeler vil innregnes når kravene til balanseføring er tilstede. Kunderelasjonen avskrives over 8 år.

Eiendom, anlegg og utstyr

Eiendom, anlegg og utstyr, med unntak av investeringseiendommer og eierbenyttet eiendom, førstegangsinregnes til anskaffelseskost og avskrives deretter lineært over forventet levetid. Ved fastlegging av avskrivningsplan splittes de enkelte eiendeler i nødvendig utstrekning opp i komponenter med forskjellig levetid, og det tas hensyn til estimert restverdi. Eiendom, anlegg og utstyr som hver for seg er av liten betydning, eksempelvis PC-er og annet kontorutstyr, vurderes ikke individuelt for restverdier, levetid eller verdifall, men vurderes som grupper.

Eierbenyttet eiendom er etter definisjonen i IAS 40 eiendommer som i hovedsak benyttes av morbanken eller dens datterselskap til sin egen virksomhet. Banken benyttet seg av muligheten i regelverket som tillot virkelig verdi som ny kostpris ved overgangen til IFRS. Eierbenyttet eiendom regnskapsføres etter kostmetoden, i samsvar med IAS 16.

Tomter og kunst avskrives ikke. Andre driftsmidler avskrives etter den lineære metode, slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost, eller revaluert verdi, avskrives til restverdi over forventet utnyttbar levetid, som er:

Bygninger	20-50 år
Påkostninger leide bygg:	3-12,5 år
Maskiner	3-5 år
Kjøretøy	4-5 år
Inventar	3-10 år

Eiendom, anlegg og utstyr som avskrives, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det.

Eiendommer som eies med det formål å oppnå leieinntekter eller verdistigning klassifiseres som investeringseiendommer og måles til virkelig verdi i samsvar med IAS 40. Oppdaterte takster på eiendomsmassen innhentes hvert tredje år. I mellomperiodene vurderes takstene mot markedsutvikling. Leieinntekter, driftskostnader og effekten av verdiendringer knyttet til investeringseiendommer presenteres særskilt i note 33. På investeringseiendommer blir verdiendring fra inngående balanse resultatført under andre driftskostnader.

Overtatte eiendeler

Som ledd i behandlingen av misligholdte lån og garantier overtar banken i en del tilfeller eiendeler som har vært stilt som sikkerhet for slike engasjementer. Ved overtakelse verdsettes eiendelene til antatt realisasjonsverdi. Overtatte eiendeler som skal realiseres, klassifiseres som beholdninger eller anleggsmidler holdt for salg og regnskapsføres etter henholdsvis IAS 2 eller IFRS 5. Eventuelle tap/gevinster ved avhendelse eller revurdering av verdi på slike eiendeler føres som tillegg eller fradrag i tap på utlån.

Langsiktige lån

Lån førstegangsinnregnes til opptakskost, som er virkelig verdi av det mottatte vederlaget etter fradrag av transaksjonsutgifter. Lån til flytende rente måles deretter til amortisert kost. Enhver forskjell mellom opptakskost og oppgjørsbeløpet ved forfall blir dermed periodisert over lånetiden ved hjelp av lånets effektive rente. For lån til fastrente ble opsjonen om virkelig verdivurdering med verdiendring over resultatet benyttet inntil høsten 2009. Balansføring av finansiell gjeld med fast rente til virkelig verdi eliminerer eller i vesentlig grad reduserer inkonsistent måling og innregning som ellers vil oppstå ved måling av forpliktelser eller innregning av gevinster/tap på ulikt grunnlag. Tilhørende derivater bokføres til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Dette medfører at effekten av verdiendringer på finansielle investeringer som styres

samlet vil reflekteres samtidig i regnskapet. Resultateffekten av dette fremkommer i note 21 til regnskapet og balanseførte verdier fremkommer i note 30 og note 36.

Fra høsten 2009 har banken innrettet seg slik at den tilfredsstiller kravene til sikringsbokføring på ny fastrentegjeld. Bruk av virkelig verdiopsjonen på fastrentegjeld vil derfor fases ut med dagens fastrentegjeld.

Pensjoner

Konsernet har etablert ulike pensjonsordninger for sine ansatte. Pensjonsordningene tilfredsstiller kravene om obligatorisk tjenestepensjon.

Ytelsesbasert pensjonsordning

I en ytelsesbasert ordning er arbeidsgiver forpliktet til å yte fremtidig pensjon av nærmere angitt størrelse. Utgangspunktet for beregning av pensjonskostnader er lineær fordeling av pensjonsopptjening mot sannsynlig akkumulert forpliktelse ved pensjoneringstidspunktet. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedatoen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Nåverdien av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte fremtidige utbetalinger på individnivå med renten på norske obligasjoner med fortrinnsrett (OmF) med en løpetid som er tilnærmet den samme som løpetiden for den relaterte pensjonsforpliktelsen.

Estimatavvik som skyldes ny informasjon eller endringer i de aktuarmessige forutsetningene føres over utvidet resultat.

Endringer i pensjonsplanens ytelser kostnadsføres eller inntektsføres løpende i resultatregnskapet, med mindre rettighetene etter den nye pensjonsplanen er betinget av at arbeidstakeren blir værende i tjeneste i en spesifisert tidsperiode (opptjeningsperioden). I dette tilfellet amortiseres kostnaden knyttet til endret ytelse lineært over opptjeningsperioden.

Konsernet har fem lukkede pensjonsordninger som skriver seg fra henholdsvis Halden Sparebank, Rygge-Vaaler Sparebank, EiendomsMegler 1 Sarpsborg AS, EiendomsMegler 1 Østfold AS og EiendomsMegler 1 Østfold og Akershus AS.

Innskuddsbasert pensjonsordning

Innskuddsbaserte pensjonsordninger innebærer at konsernet ikke gir løfte om fremtidig pensjon av en gitt størrelse, men

betaler et årlig tilskudd til de ansattes kollektive pensjons-sparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Konsernet har ingen ytterligere forpliktelser knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige innskuddet er betalt. Innskuddsbaserte pensjonsordninger kostnadsføres direkte.

Avtalefestet førtidspensjon

Banken har inngått avtale om avtalefestet pensjon. AFP er en livsvarig ytelse som er frikoblet arbeidsinntekter som samtidig oppbevares. Det skjer derfor ingen avkortning i AFP-pensjonen om man på samme tid mottar lønn. Ny ordning lar seg foreløpig ikke aktuarberegne og inngår derfor ikke i pensjonsforpliktelsen. Inntil videre vil denne bli behandlet som en innskuddsbasert ordning og kostnadsført direkte.

Gammel AFP-ordning ble avviklet i 2010 og dekket førtidspensjon fra 62 til 67 år. Banken har pensjonister knyttet til denne avtalen. Forpliktelser knyttet til gammel AFP-ordning er aktuarberegnet og inngår i pensjonsforpliktelsen.

Øvrige ordninger

Tidligere administrerende direktører i banken har individuelle tilleggsavtaler som garanterer en viss ytelse. Alle avtalene er aktuarberegnet.

Usikre forpliktelser

Banken utsteder finansielle garantier som ledd i den ordinære virksomheten. Tapsvurderinger skjer som ledd i vurderingen av tap på utlån og etter de samme prinsipper og rapporteres sammen med disse. Det gis opplysninger om usikre forpliktelser som ikke fyller kriteriene for balanseføring dersom de er vesentlige. Avsetning for tap på finansielle garantier fremkommer under annen gjeld og pensjonsforpliktelser i balansen.

Ansvarlige lån og fondsobligasjoner

Ansvarlige lån har prioritet etter all annen gjeld. Tidsbegrenset ansvarlig lån kan som tilleggs kapital telle med 50 % av kjernekapitalen i kapitaldekningen, mens evigvarende ansvarlige lån kan telle med inntil 100 % av kjernekapitalen. Ansvarlige lån klassifiseres som ansvarlig lånekapital i balansen. Flytende ansvarlig lån måles etter amortisert kost slik som andre langsiktige lån med flytende rente. Ansvarlig lån med fastrente tilfredsstiller kravene til sikringsbokføring. Sikringens effektivitet måles løpende og nettoeffekten blir resultatført. Se note 21 og note 38.

En fondsobligasjon er en obligasjon med pålydende rente, men konsernet har ingen plikt til å betale ut renter i en

periode hvor det ikke utbetales utbytte, og investor har heller ikke senere krav på renter som ikke er utbetalt, det vil si rentene akkumuleres ikke. Fondsobligasjonen er godkjent som et element i kjernekapitalen innen en ramme på 15 % eller 35 % av samlet kjernekapital, avhengig av typen fondsobligasjon. Finanstilsynet kan kreve at fondsobligasjonen skrives ned proporsjonalt med egenkapitalen dersom Konsernets kjernekapitaldekning faller under 5 % eller samlet kapitaldekning faller under 8 %. Nedskrevne beløp på fondsobligasjonen skal være skrevet opp før det kan utbetales utbytte til egenkapitalbeviserne eller egenkapitalen skrives opp. Ansvarlig lån og fondsobligasjoner som ikke tilfredsstiller kravene til kjernekapital og tilleggs kapital i nytt regelverk avkortes med 20 % i forhold til kapitaldekningsberegningen fra og med 1. kvartal 2014. Fondsobligasjonene klassifiseres som fondsobligasjon i balansen. Fondsobligasjonene tilfredsstiller kravene til sikringsbokføring, sikringens effektivitet måles løpende og nettoeffekten er resultatført. Se note 21 og note 38.

Motregning av finansielle eiendeler og forpliktelser

Finansielle eiendeler og forpliktelser skal motregnes og presenteres netto i balansen når det er en motregningsrett som kan håndheves og en har til hensikt å gjøre opp netto eller realisere eiendelen og gjøre opp forpliktelsen samtidig.

Utbytte og konsernbidrag

Hensyntatt bankens egenkapitalutvikling og soliditet, tar banken sikte på at opp til 50 % av årets overskudd kan benyttes til utbyttedmidler (kontantutbytte og gaver til allmennnyttige formål). Det er en målsetting for banken å likebehandle bankens to eiergrupperinger i tråd med intensjonene i gjeldende lovgivning. Dette medfører at banken vil søke å unngå uønskede inn- og utvanningseffekter som følge av ulik behandling av de to eiergrupperingene.

Styrets forslag til utbytte fremgår av årsberetningen og av oppstilling over endring i egenkapital. Foreslått utbytte klassifiseres som egenkapital inntil det er endelig vedtatt av bankens representantskap. Konsernbidrag bokføres regnskapsmessig året etter regnskapsåret.

Renteinntekter og – kostnader

Renteinntekter og – kostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost resultatføres løpende basert på en effektiv rentemetode. Alle gebyrer knyttet til rentebærende innlån og utlån inngår i beregningen av effektiv rente og amortiseres dermed over forventet løpetid.

For rentebærende instrumenter som måles til virkelig verdi vil markedsverdien klassifiseres som inntekt fra andre finan-

sielle instrumenter, mens renteelementet klassifiseres som renteinntekt.

Provisjonsinntekter og - kostnader

Provisjonsinntekter og – kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende. Garantiprovisjoner blir beregnet som et fastbeløp per garanti utstedt og inntektsføres fortløpende. Honorarer for rådgivning opptjenes i samsvar med inngått rådgivningsavtale, som oftest etter hvert som tjenesten ytes. Det samme gjelder for løpende forvaltningstjenester. Honorar og gebyr ved omsetning eller formidling av finansielle investeringer, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i bankens regnskap, resultatføres når transaksjonen slutføres.

Transaksjoner og balanseposter i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til norske kr ved kursen på transaksjonstidspunktet. Gevinst og tap knyttet til gjennomførte transaksjoner eller til omregning av beholdninger av balanseposter i valuta på balansedagen resultatføres. Gevinst og tap knyttet til omregning av andre poster enn pengeposter, innregnes på samme måte som den tilhørende balansepost.

Leieavtaler

Leieavtaler der hele risikoen hovedsakelig påhviler utleier er klassifisert som operasjonelle. Leiebetalinger for disse regnskapsføres lineært som driftskostnader i regnskapet over leieperioden. Banken har ingen finansielle leieavtaler.

Skatt

Resultatført skatt består av periodeskatt (betalbar skatt) og utsatt skatt. Periodeskatt er beregnet skatt på årets skattepliktige resultat.

Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden i samsvar med IAS 12. Det beregnes forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på midlertidige forskjeller, som er differansen mellom balanseført verdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Det beregnes likevel ikke forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på goodwill som ikke gir skattemessige fradrag, og heller ikke på førstegangsinregnede poster som verken påvirker regnskapsmessig eller skattepliktig resultat.

Det beregnes en eiendel ved utsatt skatt på fremførbare skattemessige underskudd. Eiendel ved utsatt skatt innregnes bare i det omfang det forventes fremtidig skattepliktige resultater som gjør det mulig å utnytte den tilhørende skattefordelen. Formuesskatt regnes ikke som skatt etter IAS 12 og er derfor ført som driftskostnad.

Segmentrapportering

Konsernets virksomhet er inndelt i primærsegmentene privatmarked, bedriftsmarked, eiendomsmegling og eiendomsdrift, dette er i henhold til konsernets interne rapportering. Det er i note 4 til regnskapet gitt informasjon om fordelingene.

Overføring av låneporteføljer

SpareBank 1 Østfold Akershus har inngått avtale om juridisk salg av utlån med høy sikkerhet og pant i fast eiendom til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. I tråd med forvaltningsavtale mellom banken og kredittforetakene, forestår banken forvaltning av utlånene og opprettholder kundekontakten. Banken mottar et vederlag i form av provisjon for de plikter som følger med forvaltning av utlånene. Det foreligger en gjenværende involvering knyttet til overførte utlån ved mulig begrenset avregning av tap mot provisjon. Kredittforetaket kan under forvaltningsavtalen med SpareBank 1 Østfold Akershus foreta videresalg av utlån som er kjøpt fra banken samtidig som bankens rett til å forvalte kundene og motta provisjon følger med. Videre har SpareBank 1 Østfold Akershus opsjon til å kjøpe tilbake utlån under gitte betingelser, det vurderes derfor at banken har beholdt reell kontroll over de overførte utlånene. SpareBank 1 Østfold Akershus har således verken beholdt eller overført det vesentligste av risiko og avkastning knyttet til de overførte utlånene. Banken regnskapsfører som eiendel og forpliktelse det beløp som knytter seg til gjenværende involvering. Banken regnskapsfører dertil som en forpliktelse virkelig verdi av gjenværende kredittrisiko knyttet til overførte utlån. Denne er beregnet som svært liten. Banken har ut fra en vesentlighetsvurdering ikke regnskapsført noe beløp for gjenværende involvering i de overførte utlånene. Det vises til beskrivelse i note 9.

Hendelser etter balansedagen

Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når styret har behandlet regnskapet. Representantskap og regulerende myndigheter vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre dette.

Hendelser fram til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring og som vedrører forhold som allerede var kjent på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelsen av regnskapsestimater og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold som ikke var kjent på balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige.

Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift. Denne forutsetningen var etter styrets oppfatning til stede på det tidspunkt regnskapet ble godkjent for fremleggelse.

Note 3 Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet foretar ledelsen estimater, skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og forventninger om fremtidige hendelser som anses å være sannsynlige på balansetidspunktet.

Tap på utlån og garantier

Morbanken gjennomgår hele bedriftsmarkedsporføljen kvartalsvis. Lån til privatpersoner gjennomgås også kvartalsvis med utgangspunkt i at de er misligholdt mer en 48 dager eller dersom de har en særlig dårlig betalingshistorikk. Bankens systemer for risikoklassifisering er omtalt under finansiell risikostyring. Banken foretar individuelle nedskrivninger dersom det foreligger en objektiv hendelse som kan identifiseres på enkeltengasjement, og den objektive hendelsen medfører redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. Objektiv hendelse vil kunne være mislighold, konkurs, likviditet eller andre vesentlige finansielle problemer.

Individuelle nedskrivninger beregnes som forskjellen mellom lånets bokførte verdi og nåverdien av diskontert kontantstrøm basert på effektiv rente på tidspunktet for første gangs beregning av individuelle nedskrivninger. Senere renteendringer hensyntas for låneavtaler med flytende rente.

Gruppevis nedskrivninger beregnes for grupper av engasjement som har økende kredittrisiko, men hvor det ikke er mulig å identifisere hvilket engasjement som vil medføre tap. Beregning foretas med utgangspunkt i økning i forventet tap for porteføljer som har migrert negativt siden innvilgestidspunktet.

Virkelig verdi egenkapitalinteresser

Eiendeler som vurderes til virkelig verdi over resultatregnskapet vil normalt omsettes i aktive markeder og verdien vil således kunne fastsettes med rimelig grad av sikkerhet. For eiendeler som klassifiseres som tilgjengelig for salg vil ikke dette nødvendigvis være tilfellet. Tilsvarende vil markedsverdier for eiendeler og forpliktelser som regnskapsføres til amortisert kost og som fremkommer i noter, kunne være estimater basert på diskonterte forventede kontantstrømmer, multiplikatoranalyser eller andre beregningsmetoder. Slike vil kunne være beheftet med betydelig usikkerhet. Med unntak for noen få aksjer er det norske aksjemarkedet lite likvid. Aksjekurser vil i de fleste tilfeller være sist

omsatte kurs. Eiendeler som klassifiseres som tilgjengelig for salg, blir også vurdert til virkelig verdi med føring mot totalresultatet. Markedsverdiene vil i hovedsak være basert på verdivurderinger eller siste kjente omsetning av aksjen. De aksjene som ikke lar seg verdivurdere med rimelig stor sikkerhet blir vurdert til kostpris.

Virkelig verdi derivater

Virkelig verdi av derivater fremkommer vanligvis ved bruk av verdivurderingsmodeller der prisen på underliggende, eksempelvis renter og valuta innhentes i markedet. For opsjoner vil volatiliteter være observerte implisitte volatiliteter eller beregnede volatiliteter basert på historiske kursbevegelser for underliggende. I de tilfeller bankens risikoposisjon er tilnærmet nøytral, vil midtkurser bli anvendt. Med nøytral risikoposisjon menes eksempelvis at renterisiko innenfor et løpetidsbånd er tilnærmet null. I motsatt fall brukes den relevante kjøps eller salgskurs for å vurdere nettoposisjonen.

For derivater der motpart har svakere kredittrating enn banken, vil prisen reflektere en underliggende kredittrisiko. I den utstrekning markedspriser innhentes med utgangspunkt i transaksjoner med lavere kredittrisiko, vil dette hensyntas ved at den opprinnelige prisdifferansen målt mot slike transaksjoner med lavere kredittrisiko amortiseres over løpetiden.

Immaterielle eiendeler

Nedskrivningstester av immaterielle eiendeler er i hovedsak basert på neddiskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer. Det vil alltid være betydelig usikkerhet knyttet til kontantstrømestimer, og i noen tilfeller vil også metoden for tilordning av kontantstrømmene til ulike eiendeler være beheftet med usikkerhet.

Investerings eiendommer

Eiendommer som eies med det formål å oppnå leieinntekter eller verdistigning klassifiseres som investerings eiendommer og måles til virkelig verdi i samsvar med IAS 40. Oppdaterte takster på eiendomsmassen innhentes hvert tredje år, senest høsten 2013. I mellomperiodene vurderes takstene mot markedsutviklingen.

Pensjoner

Netto pensjonsforpliktelser og årets pensjonskostnad er basert på en rekke estimater herunder; avkastning på pensjonsmidlene, fremtidig rente- og inflasjonsnivå, lønnsutvikling, turnover, utvikling i G og den generelle utviklingen i antall uføretrygdete og levealder er av stor betydning.

Usikkerheten er i stor grad knyttet til bruttoforpliktelsen og ikke til den nettoforpliktelsen som fremkommer i balansen. Estimendringer som følge av endringer i nevnte parametre føres i utvidet resultat. Overgang til innskuddsordning for alle selskapene i konsernet bidrar til å redusere omfanget av usikkerhet knyttet til konsernets pensjonsordning.

Oppkjøp

Oppkjøp av et annet selskap regnskapsføres etter oppkjøpsmetoden. Ved oppkjøpsmetoden skal det foretas en fullstendig merverdiallokering, hvor kjøpesum allokeres til identifiserte eiendeler og forpliktelser i det oppkjøpte selskapet. Merverdier utover de som er allokert til identifiserte eiendeler og forpliktelser, regnskapsføres som goodwill. Eventuelle mindreverdier skal, etter grundig vurdering, inntektsføres i resultatregnskapet i oppkjøpsåret (badwill).

Analysene inneholder både konkrete beregninger og bruk av

beste skjønn for å komme frem til en mest mulig riktig virkelig verdi av de oppkjøpte selskapene på oppkjøpstidspunktet. Det er alltid knyttet noe usikkerhet til skjønnsmessige poster, men disse er etter beste evne underbygget av beregninger om forventede kontantstrømmer, sammenlignbare transaksjoner tidligere perioder mv.

Virksomhet og anleggsmidler holdt for salg

SpareBank 1 Østfold Akershus sin strategi er at eierskap som følge av misligholdte engasjementer i utgangspunktet skal ha kort varighet, normalt ikke lengre enn ett år. Det jobbes kontinuerlig med salg av selskapene, og regnskapsmessig klassifiseres disse som holdt for salg ved enlinjes konsolidering.

Note 4 - Segmentinformasjon

Segmentinformasjon er definert som virksomhetsområder eller geografiske markeder. Det vurderes ikke å foreligge vesentlige forskjeller i risiko og avkastning på produkter og tjenester i markedene som er definert som bankens hovedmarkeder. For uten bankdrift har morbanken to heleide datterselskaper, Nekor Gårdselskap AS og EiendomsMegler 1 Østfold og Akershus AS.

Nekor Gårdselskap AS er et rent forvaltningsselskap, med et overordnet mål å forvalte egne og morbankens eiendommer. Selskapets primære markedsområder er de kommuner som konsernet SpareBank 1 Østfold Akershus opererer i. EiendomsMegler 1 Østfold og Akershus AS driver med eiendomsmegling i Vestby, Drøbak, Askim, Moss og Fredrikstad. Selskapenes resultater og balanse er uvesentlig i forhold til konsernets totale virksomhet.

Segmentrapportering

(i hele tusen kr)	2013					
	PM	BM	EM1	Nekor	Ufordelt	Konsern
Resultatregnskap						
Netto renteinntekter ¹⁾	172 331	143 458	599	- 1 213	- 32 503	282 671
Netto provisjonsinntekter	172 592	13 256	39 918		10 388	236 154
Andre driftsinntekter	2 611			13 586	- 2 715	13 482
Netto avkastning på finansielle instrumenter					59 875	59 875
Driftskostnader	139 569	22 061	38 981	10 137	110 387	321 133
Driftsresultat før tap per segment	207 965	134 654	1 536	2 236	- 75 342	271 049
Tap på utlån og garantier	10 773	38 270				49 043
Resultat før skatt per segment	197 192	96 384	1 536	2 236	- 75 342	222 006
Balanse						
Utlån til kunder	9 867 678	4 373 087			- 44 262	14 196 503
Individuell nedskrivning utlån	- 7 570	- 53 725				- 61 296
Gruppenedskrivning utlån	- 11 454	- 16 473				- 27 927
Andre eiendeler			29 945	55 121	3 963 600	4 048 665
Sum eiendeler per segment	9 848 654	4 302 889	29 945	55 121	3 919 338	18 155 946
Innskudd fra og gjeld til kunder	7 455 665	3 512 574			1 830	10 970 069
Annen gjeld			9 617	27 278	5 473 073	5 509 968
Sum gjeld per segment	7 455 665	3 512 574	9 617	27 278	5 474 903	16 480 037
Egenkapital			20 327	27 843	1 627 738	1 675 908
Sum gjeld og egenkapital per segment	7 455 665	3 512 574	29 945	55 121	7 102 641	18 155 946

1) Fundingkostnadene er fordelt i forhold til gapet mellom gjennomsnittlig utlån og gjennomsnittlig innskudd.

Note 4 - Segmentinformasjon (forts)

Segmentrapportering

(i hele tusen kr)	2012					
	PM	BM	EM1	Nekor	Ufordelt	Konsern
Resultatregnskap						
Netto renteinntekter ¹⁾	151 622	129 412	817	- 1 373	- 28 053	252 425
Netto provisjonsinntekter	115 590	16 909	45 109		16 441	194 050
Andre driftsinntekter				13 273	- 9 517	3 756
Netto avkastning på finansielle instrumenter					88 199	88 199
Driftskostnader	155 583	16 515	43 113	9 595	94 517	319 322
Driftsresultat før tap per segment	111 628	129 806	2 814	2 305	- 27 446	219 108
Tap på utlån og garantier	1 892	29 583				31 475
Resultat før skatt per segment	109 737	100 223	2 814	2 305	- 27 446	187 632
Balanse						
Utlån til kunder	10 062 723	3 965 665			39 297	14 067 685
Individuell nedskrivning utlån	- 9 569	- 65 614				- 75 184
Gruppenedskrivning utlån	- 7 607	- 15 290				- 22 897
Andre eiendeler			28 202	56 323	3 113 736	3 198 262
Sum eiendeler per segment	10 045 547	3 884 760	28 202	56 323	3 153 034	17 167 867
Innskudd fra og gjeld til kunder	7 995 399	2 671 536			8 363	10 675 298
Annen gjeld			8 971	30 087	4 933 217	4 972 275
Sum gjeld per segment	7 995 399	2 671 536	8 971	30 087	4 941 580	15 647 573
Egenkapital					1 520 293	1 520 293
Sum gjeld og egenkapital per segment	7 995 399	2 671 536	8 971	30 087	6 461 873	17 167 867

1) Fundingkostnadene er fordelt i forhold til gapet mellom gjennomsnittlig utlån og gjennomsnittlig innskudd.

Note 5 - Kapitaldekning

Morbank			Konsern	
2012	2013	(i hele tusen kr)	2013	2012
106 502	115 302	Grunnfondskapital	115 302	106 502
926 490	926 490	Egenkapitalbevis	926 490	926 490
147 575	147 575	Overkursfond	147 575	147 575
164 956	267 553	Utlejningsfond	267 553	164 956
41 517	49 391	Andre godkjente fond	146 208	117 357
39 665	47 176	Fond for urealiserte gevinster	72 780	57 413
1 426 705	1 553 487	Sum balanseført egenkapital	1 675 908	1 520 293
3 240	-	Andel av medlemsinnskudd	-	3 240
-	-	Utsatt skattefordel	-	- 1 405
- 18 484	- 15 681	Andre immatrielle eiendeler	- 15 681	- 18 484
-	- 10 021	Overfinansiering pensjonsforpliktelser	- 10 908	-
- 41 378	- 33 509	Fradrag for avsatt utbytte og gaver	- 33 509	- 41 378
- 104 397	- 147 262	50% fradrag kjernekapital i andre finansinst.	- 294 687	- 289 774
652	723	Avskrivninger på merverdi	4 568	2 979
344	- 26 397	Urealiserte verdiendringer	- 56 684	- 21 934
190 000	342 201	Fondsobligasjoner	342 201	190 000
1 456 682	1 663 541	Sum kjernekapital	1 611 208	1 343 537
257 035	412 845	Tilleggskapital	431 774	270 958
- 104 397	- 147 262	Fradrag i tilleggskapital	- 294 687	- 270 958
1 609 320	1 929 124	Sum ansvarlig kapital	1 748 295	1 343 537
		Risikoveid beregningsgrunnlag:		
5 925	11 952	Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	11 952	5 925
645 488	785 870	Institusjoner	757 130	580 763
2 062 600	2 197 892	Foretak	2 216 104	2 098 000
834 238	620 755	Massemarkedsengasjementer	620 755	834 238
4 956 488	5 240 513	Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	5 215 032	4 935 500
198 200	187 719	Forfalte engasjementer	187 719	198 200
55 175	72 192	Obligasjoner med fortrinnsrett	72 192	55 175
22 500	9 103	Andeler i verdipapirfond	9 103	22 500
232 475	212 621	Øvrige engasjementer	369 477	387 875
9 013 088	9 338 618	Sum kreditrisiko	9 459 465	9 118 175
645 638	742 251	Operasjonell risiko	843 205	721 913
- 236 325	- 337 862	Fradrag i beregningsgrunnlaget	- 630 324	- 601 325
9 422 400	9 743 007	Beregningsgrunnlag	9 672 346	9 238 763
15,46 %	17,07 %	Kjernekapitalprosent	16,66 %	14,54 %
13,44 %	13,56 %	Ren kjernekapitaldekning	13,12 %	12,49 %
17,08 %	19,80 %	Kapitaldekningsprosent	18,08 %	14,54 %

For beskrivelse av konsernets kapitalstyring henvises til note 6.

Note 6 - Finansiell risikostyring

Kjernevirksomheten i banknæringen er å skape verdier gjennom å ta bevisst og akseptabel risiko. Konsernet arbeider med å videreutvikle risikostyringssystemer og prosesser i tråd med ledende praksis. SpareBank 1 Østfold Akershus har de siste årene investert betydelige ressurser på å videreutvikle og ta i bruk risikostyringssystemer og prosesser i tråd med beste praksis for sammenlignbare banker i Norge.

Risiko- og kapitalstyringen i SpareBank 1 Østfold Akershus skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og samtidig sikre finansiell stabilitet og forsvarelig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- En sterk organisasjonskultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring.
- En god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen.
- Å tilstrebe en optimal kapitalanvendelse innenfor vedtatte forretningsstrategi.
- Utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter.
- Å unngå at uventede enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad.

Struktur for risikostyring

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risiko- og kapitalstyring skal rammeverket baseres på de elementer som reflekterer måten styret og ledelsen styrer SpareBank 1 Østfold Akershus på.

- Strategisk mål bilde
- Organisering og bredriftskultur
- Risikokartlegging
- Risikoanalyse
- Stresstester
- Risikostrategier
- Kapitalstyring
- Rapportering
- Oppfølging
- Beredskapsplaner
- Compliance (etterlevelse)

Risikoidentifikasjon og risikoanalyse

Proessen for risikoidentifikasjon tar utgangspunkt i konsernets strategiske mål bilde, er fremoverskuende og dekker alle vesentlige risikoområder. For de områder hvor effekten av de etablerte kontroll- og styringstiltakene ikke vurderes som tilfredsstillende, implementeres det forbedringstiltak.

Konsernets risiko tallfestes blant annet gjennom beregning av forventet tap og behov for risikojustert kapital (økonomisk kapital) for å kunne dekke uventede tap. Forventet

tap og risikojustert kapital beregnes for alle hovedgrupper av risiko fordelt på forretningsområder. Forventet tap beskriver det beløpet man statistisk må forvente å tape i en 12 måneders periode. Risikojustert kapital beskriver hvor mye kapital konsernet mener det trenger for å dekke den faktiske risikoen konsernet har påtatt seg. Ettersom det er umulig å gardere seg mot alle tap, har konsernet fastsatt at den risikojusterte kapitalen skal dekke 99,9 % av mulige forventede tap. Det er lagt til grunn både statistiske og ikke statistiske metoder for beregning av risikojustert kapital, og beregningen forutsetter i noen tilfeller bruk av kvalitative vurderinger.

Finansiell framskrivning

På grunnlag av det strategiske mål bildet, risikoprofil og forventet makroøkonomisk utvikling, utarbeides det en framskrivning av forventet finansiell utvikling for de neste 3 årene. Formålet med framskrivningene er å beregne hvordan den finansielle utviklingen i aktiviteter og makroøkonomi påvirker konsernets finansielle utvikling, herunder blant annet egenkapitalavkastning, fundingsituasjon og kapitaldekning. I tillegg gjennomføres det en 3 års framskrivning av en situasjon med et alvorlig økonomisk tilbakeslag i økonomien. For å vurdere konsekvensene av et alvorlig økonomisk tilbakeslag for SpareBank 1 Østfold Akershus fokuserer konsernet i betydelig grad på de områder av økonomien som påvirker den finansielle utviklingen. Dette er først og fremst utvikling i kredittetterspørsel, aksjemarkedet, rentemarkedet og utvikling i kreditt risikoen. I tillegg til å ha konsekvenser for avkastningen på de underliggende eiendeler vil et alvorlig økonomisk tilbakeslag også ha konsekvenser for kundenes spareadferd.

Evaluering og tiltak

Analysene har som formål å gi administrasjonen og styret tilstrekkelig risikoforståelse slik at de kan vurdere om konsernet har en akseptabel risikoprofil og om konsernet er tilstrekkelig kapitalisert ut fra risikoprofil og strategiske mål. På bakgrunn av analysene utarbeides det kapitalplaner for å oppnå en langsiktig og effektiv kapitalstyring og sikre at konsernet har en forsvarelig kapitaldekning ut fra risikoeksponering og strategisk mål bilde. Konsernet har i tillegg utarbeidet beredskapsplaner for i størst mulig grad å kunne håndtere kriser hvis de allikevel skulle oppstå.

Rapportering og oppfølging

Konsernets overordnede risikoeksponering og risikoutvikling følges opp gjennom kvartalsvise risikorapporter til administrasjonen og styret. Overordnet risikoovervåking og rappor-

tering foretas av avdelingen Risikostyring/Compliance som er organisert uavhengige av forretningsenhetene.

Organisering og organisasjonskultur

SpareBank 1 Østfold Akershus er opptatt av å ha en sterk og sunn organisasjonskultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring. Organisasjonskulturen omfatter ledelsesfilosofi og menneskene i organisasjonen med deres individuelle egenskaper som integritet, verdigrunnlag og etiske holdninger. En usunn organisasjonskultur kan vanskelig kompenseres med andre kontroll- og styringstiltak, og SpareBank 1 Østfold Akershus har derfor etablert et tydelig verdigrunnlag og etiske retningslinjer som er godt kommunisert og gjort kjent i hele organisasjonen.

Risikoeksponeringen i SpareBank 1 Østfold Akershus

SpareBank 1 Østfold Akershus er eksponert for en rekke ulike typer risikoer, og de viktigste risikogruppene er beskrevet nedenfor.

Kredittrisiko

Kredittrisiko defineres som risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg i henhold til skrevne avtaler, og mottatte sikkerheter ikke dekker utestående krav. Kredittrisikoen styres gjennom konsernets kredittstrategi, retningslinjer/policy for kreditt og bevilgningsreglement. Kreditstrategien fastsettes årlig av styret. Konsernets kredittstrategi fokuserer på risikosensitive måltall og rammer, som er satt sammen slik at de på en mest mulig hensiktsmessig og effektiv måte styrer konsernets risikoprofil på kredittområdet. Dette gjøres i første rekke ved å knytte måltall og rammer opp til henholdsvis misligholdssannsynlighet (PD), risikjustert kapital og forventet tap. I tillegg setter kredittstrategien begrensninger knyttet til eksponering og risikoprofil på porteføljenivå, bransjer og enkeltkunder.

Kredittrisiko er kapitalbehovsvurdert med utgangspunkt i SpareBank 1-alliansens modell for beregning av misligholdssannsynlighet (PD), forventet tap (EL), tap gitt mislighold (LGD) og uventet tap (UL).

Konsernet bruker aktivt risikoklassifiseringssystem, risikopringsmodell og et porteføljestyringssystem for å styre utlånsporteføljen i tråd med de kredittstrategiske rammene, de kredittpolitiske retningslinjene og kredittfullmaktsreglementet. Dette setter sammen med kredittbehandlingsrutinene klare krav til kredittbehandlingsprosessen og risikovurderingene. De ovennevnte risikostyringssystemene dekker både kunder i bedrifts- og personmarkedet. Risikomodellene som ligger til grunn for risikostyringssystemene tar utgangspunkt i statistiske beregninger. Modellene valideres minst årlig og er under kontinuerlig videreutvikling og testing. Modellene baserer seg på tre hovedkomponenter:

temene tar utgangspunkt i statistiske beregninger. Modellene valideres minst årlig og er under kontinuerlig videreutvikling og testing. Modellene baserer seg på tre hovedkomponenter:

1. Sannsynlighet for mislighold. Kundene blir klassifisert i misligholdsklasse ut fra sannsynligheten for at kunden skal misligholde sine forpliktelser i løpet av en 12 måneders periode. Sannsynligheten for mislighold beregnes på grunnlag av historiske dataserier for finansielle nøkkeltall, samt ikke finansielle kriterier som atferd og alder. For å gruppere kundene etter misligholdssannsynlighet benyttes det ni misligholdsklasser (A – I). I tillegg benyttes 2 misligholdsklasser (J og K) for kunder med misligholdte og/eller nedskrevne engasjement.
2. Forventet eksponering ved mislighold: Dette er en beregnet størrelse over hvor stor den forventede eksponeringen er hvis en kunde går i mislighold.
3. Tap ved mislighold: Dette er en vurdering av hvor mye konsernet vil tape dersom kunden misligholder sine forpliktelser. Vurderingen tar hensyn til de sikkerhetene kundene har avgitt, og de kostnadene konsernet har ved å drive inn misligholdte engasjement. Disse størrelsene fastsettes på bakgrunn av erfaringer over tid. Det benyttes syv klasser (1–7) for klassifisering etter tapsgrad ved mislighold.

De tre overnevnte komponentene danner også grunnlaget for konsernets porteføljeklassifisering og statistisk baserte beregninger av forventet tap og behovet for risikjustert kapital. Porteføljeklassifiseringen har som formål å gi informasjon om nivået og utviklingen i den samlede kredittrisikoen i totalporteføljen, og porteføljen er derfor delt inn i fem risikogrupper - henholdsvis laveste, lav, middels, høy og høyeste risiko. Inndelingen i risikogrupper foretas på grunnlag av statistisk beregning av hvert enkelt engasjements forventede tap, basert på engasjementets sannsynlighet for mislighold, eksponering ved mislighold og dets tapsgrad ved mislighold. Konsernet tilstreber å prise engasjementene ut fra risikoeksponeringen slik at engasjementer med høyest risiko får høyest pris.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for tap som følge av endringer i markedspriser som renter, valutakurser og verdipapirkurser. Risikoen for endringer i generelle kredittpriser blir også regnet som markedsrisiko.

Markedsrisiko oppstår hovedsakelig fra konsernets investeringer i obligasjoner, sertifikater og aksjer, og som følge av aktiviteter som utføres for å understøtte bankdriften som funding og rente- og valutahandel.

Styringen av markedsrisiko skjer gjennom detaljerte rammer for blant annet investeringer i aksjer, obligasjoner og posisjoner i rente og valutamarkedene. Rammene gjennomgås og fornyes på årlig basis. Størrelsen på rammene fastsettes på bakgrunn av stresstester og analyser av negative markedsbevegelser. Konsernets markedsrisikoeksponering er lav.

Valutarisiko

Valutarisiko er risiko for tap som har bakgrunn i endringer i valutakursene. Konsernet måler valutarisikoen ut fra nettoposisjoner i de ulike valutasorter. Konsernets policy er å ha lav valutarisiko, og dette innebærer at det skal holdes begrensede valutaposisjoner. Det vil likevel kunne oppstå en viss valutarisiko knyttet til misligholdte lån i valuta fordi slike posisjoner kan være vanskelige å sikre fullt ut. Tilsvarende vil det oppstå valutarisiko knyttet til netto rentemargin på enkelte balanseposter, hvor det ikke foretas full avdekking av risiko til enhver tid. Konsernet vil også være eksponert for en indirekte valutarisiko gjennom sine kunders valutaeksponering.

Fordringer og gjeld i valuta er omregnet til bankens offisielle midtkurs per 31. desember. Inntekter og utgifter i konsernets regnskap er omregnet til NOK etter transaksjonskursen.

Styret har fastsatt maksimalgrenser for posisjon i utenlandsk valuta. Fordringer på og gjeld til kredittinstitusjoner er løpende mellomregning med utenlandske og norske banker i valuta. Styret har fastsatt maksimalgrenser for plassering i utenlandske verdipapirer.

Likviditets- og oppgjørskrisiko

Likviditetsrisiko defineres som risiko for at konsernet ikke klarer å finansiere økninger i eiendelene, og innfri sine forpliktelser etter hvert som finansieringsbehovet øker.

Styring av konsernets finansieringsstruktur tar utgangspunkt i en overordnet likviditetsstrategi som blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum årlig. Likviditetsstrategien gjenspeiler konsernets lave risikoprofil. Som en del av likviditetsstrate-

gien inngår beredskapsplan for håndtering av likviditetssituasjonen i perioder med urolige finansmarkeder.

Konsernets økonomi/finansavdeling har ansvaret for likviditetsstyringen og rapporterer utnyttelse av rammer i henhold til likviditetsstrategien, mens Risikostyring/Compliance overvåker og rapporterer utnyttelsen av rammer i henhold til likviditetsstrategien. Likviditetsrisikoen reduseres gjennom spredning av innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko omhandler risiko for tap som følge av:

- Mennesker: Brudd på rutiner/retningslinjer, manglende kompetanse, uklar policy, strategi eller rutiner, interne misligheter
- Systemer: Svikt i IKT og andre systemer
- Eksterne årsaker: Kriminalitet, naturkatastrofer, andre eksterne årsaker

Operasjonell risiko er en risikokategori som fanger opp alt det vesentligste av kostnader forbundet med kvalitetsbrister i bankens løpende virksomhet. Identifisering, styring og kontroll av operasjonell risiko er en integrert del av lederansvaret på alle nivå. Lederens viktigste hjelpemiddel i arbeidet er faglig innsikt og ledelseskompetanse samt handlingsplaner, kontrollrutiner og gode oppfølgingssystemer. Et systematisk arbeid med risikovurderinger og styringstiltak bidrar til økt kunnskap og bevissthet om aktuelle forbedringsbehov i egen enhet.

Konsernet har en egen database for registrering av uønskede hendelser. Operasjonelle hendelser som medfører tap blir registrert slik at forbedringstiltak kan vurderes og igangsettes der dette finnes hensiktsmessig. Risikostyring/Compliance har ansvaret for den løpende uavhengige overvåkingen av den operasjonelle risikoen. Konsernet benytter basismetoden ved beregning av kapitalbehov for operasjonell risiko.

Kredittrisiko

Note 7 - Kredittinstitusjoner - fordringer og gjeld

Morbank		Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner (i hele tusen kr)	Konsern	
2012	2013		2013	2012
440 073	851 691	Utlån til og fordringer uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	851 691	440 073
0	0	Utlån til og fordringer med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	0	0
440 073	851 691	Sum	851 691	440 073
Spesifikasjon av utlån og fordringer på de vesentligste valutasorter				
420 154	838 025	NOK	838 025	420 154
8 111	5 179	USD	5 179	8 111
8 347	5 323	EURO	5 323	8 347
346	1 198	CZK	1 198	346
193	69	CHF	69	193
46	14	JPY	14	46
375	343	GBP	343	375
835	488	SEK	488	835
716	785	DKK	785	716
950	267	Andre	267	950
440 073	851 691	Sum	851 691	440 073

Morbank		Gjeld til kredittinstitusjoner (i hele tusen kr)	Konsern	
2012	2013		2013	2012
70 383	51 438	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	51 438	70 383
245 322	249 167	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	249 167	245 322
207 478	207 478	Innlån statsforvaltning vedr. bytteordning OmF	207 478	207 478
432	390	Påløpte renter	390	432
523 615	508 473	Sum	508 473	523 615
Spesifikasjon av gjeld på de vesentligste valutasorter				
432 385	430 301	NOK	430 301	432 385
627	1 509	EURO	1 509	627
47 898	50 065	CHF	50 065	47 898
42 705	26 598	JPY	26 598	42 705
523 615	508 473	Sum	508 473	523 615

Note 8 - Utlån til og fordringer på kunder

Morbank		(i hele tusen kr)	Konsern	
2012	2013		2013	2012
Utlån fordelt på fordringstype				
1 325 880	1 292 581	Kasse-/drifts- og brukskreditter	1 292 581	1 325 880
322 132	381 920	Byggelån	381 920	322 132
12 516 311	12 690 157	Nedbetalingslån	12 566 264	12 380 376
39 297	44 960	Påløpt rente	44 960	39 297
14 203 620	14 409 618	Brutto utlån og fordringer på kunder	14 285 726	14 067 685
- 98 081	- 89 222	Nedskrivninger inkl. amortiseringseffekter	- 89 222	- 98 081
14 105 540	14 320 396	Netto utlån og fordringer på kunder	14 196 503	13 969 605
Utlån fordelt på markeder				
9 998 506	9 867 678	Personmarkedet	9 867 678	9 998 506
3 960 272	4 297 267	Bedriftsmarkedet	4 173 375	3 824 336
205 545	199 713	Offentlig	199 713	205 545
39 297	44 960	Påløpt rente	44 960	39 297
14 203 620	14 409 618	Brutto utlån og fordringer	14 285 726	14 067 685
- 98 081	- 89 222	Nedskrivninger inkl. amortiseringseffekter	- 89 222	- 98 081
14 105 540	14 320 396	Netto utlån og fordringer	14 196 503	13 969 605
Herav ansvarlig lånekapital				
3 000	3 000	Ansvarlig kapital i kredittinstitusjoner	3 000	3 000
2 325	2 325	Øvrig ansvarlig kapital	2 325	2 325
5 325	5 325	Ansvarlig lånekapital bokført under utlån	5 325	5 325
Totale engasjement - fordeling på risikogruppe				
Morbank		(i hele tusen kr)	Konsern	
2012	2013		2013	2012
10 676 821	9 147 120	Laveste risiko	9 023 227	10 540 886
3 212 000	5 036 962	Lav risiko	5 036 962	3 212 000
458 135	468 808	Middels risiko	468 808	458 135
123 542	30 791	Høy risiko	30 791	123 542
148 555	245 566	Høyeste risiko	245 566	148 555
352 259	294 821	Misligholdte og nedskrevne	294 821	352 259
14 971 314	15 224 067	Sum	15 100 175	14 835 379
Brutto utlån - fordeling på risikogruppe				
Morbank		(i hele tusen kr)	Konsern	
2012	2013		2013	2012
10 101 314	8 630 759	Laveste risiko	8 506 866	9 965 379
3 038 866	4 752 622	Lav risiko	4 752 622	3 038 866
433 441	442 343	Middels risiko	442 343	433 441
116 883	29 053	Høy risiko	29 053	116 883
140 548	231 703	Høyeste risiko	231 703	140 548
333 272	278 178	Misligholdte og nedskrevne	278 178	333 272
39 297	44 960	Påløpt rente	44 960	39 297
14 203 620	14 409 618	Sum	14 285 726	14 067 685

Note 8 - Utlån til og fordringer på kunder (forts)

Morbank		Individuelle nedskrivninger - fordeling på risikogruppe (i hele tusen kr)	Konsern	
2012	2013		2013	2012
		Laveste risiko		
		Lav risiko		
		Middels risiko		
		Høy risiko		
		Høyeste risiko		
75 361	61 256	Misligholdte og nedskrevne	61 256	75 361
- 177	40	Amortiseringseffekter	40	- 177
75 184	61 295	Sum	61 295	75 184

I bankens interne risikoklassifiseringssystem klassifiseres alle engasjementer med individuelle nedskrivninger som misligholdt uavhengig av ekstern definisjon på mislighold (jmf note 2). De fordeles ikke på ulike risikogrupper slik som øvrige engasjement. Fordeling på risikogrupper er basert på at banken beregner misligholdssannsynlighet for

alle kunder i utlånsporteføljen basert på objektive historiske data. Misligholdssannsynligheten benyttes deretter sammen med sikkerhetsverdier til å klassifisere kundene i ulike risikogrupper. Kundene rescores månedlig i bankens porteføljesystem.

Morbank		Forventet årlig gjennomsnittlig tap fordelt på risikogrupper (i hele tusen kr)	Konsern	
2012	2013		2013	2012
313	397	Laveste risiko	397	313
346	390	Lav risiko	390	346
2 526	3 099	Middels risiko	3 099	2 526
2 220	1 918	Høy risiko	1 918	2 220
12 338	14 437	Høyeste risiko	14 437	12 338
5 153	7 686	Misligholdte og nedskrevne	7 686	5 153
22 897	27 927	Sum	27 927	22 897

Banken beregner misligholdssannsynlighet for alle kunder i utlånsporteføljen på innvilgelsestidspunktet. Misligholdssannsynligheten beregnes på grunnlag av nøkkeltall knyttet til inntjening, tæring og adferd. Misligholdssannsynligheten benyttes som grunnlag for risikoklassifisering av kunden. I tillegg benyttes sikkerhetsverdier (LGD) for å klassifisere hver enkelt kunde i en risikogruppe.

Kundene rescores månedlig i bankens porteføljestyrings-system.

Engasjementsoppfølging gjøres ut i fra engasjementets størrelse, risiko og migrering.

Risikoprising av næringslivsengasjement gjøres med bakgrunn i forventet tap og nødvendig økonomisk kapital for det enkelte engasjement.

Forventet årlig gjennomsnittlig netto tap er beregnet for de neste 12 måneder.

Beregning av nedskrivninger på gruppenivå er knyttet til vekst i utlånsvolum, konjunktursituasjon og porteføljesammensetning næring

Note 8 - Utlån til og fordringer på kunder (forts)

Morbank		Utlån fordelt på geografiske områder - brutto utlån (i hele tusen kr)	Konsern	
2012	2013		2013	2012
10 441 141	10 052 930	Østfold	9 929 037	10 305 206
2 442 121	2 554 959	Akershus	2 554 959	2 442 121
1 203 455	1 696 795	Landet for øvrig	1 696 795	1 203 455
77 605	59 974	Utlandet	59 974	77 605
39 297	44 960	Påløpt rente	44 960	39 297
14 203 620	14 409 618	Sum brutto utlån fordelt på geografiske områder	14 285 726	14 067 685

Morbank		Utlån fordelt på sektor og næring - tot. eng. (i hele tusen kr)	Konsern	
2012	2013		2013	2012
173 982	219 385	Offentlig sektor	219 385	173 982
42 613	132 719	Finansiering og forsikringsvirksomhet	132 719	42 613
379 302	387 087	Primærnæringen	387 087	379 302
87 091	106 875	Industri	106 875	87 091
695 869	692 442	Bygg- og anleggsvirksomhet	692 442	695 869
298 338	259 188	Varehandel	259 188	298 338
39 507	37 140	Hotell og restaurantdrift	37 140	39 507
87 846	84 339	Transport	84 339	87 846
2 451 668	2 626 565	Omsetning/drift eiendommer	2 502 672	2 315 733
224 439	222 192	Forretningsmessig tjenesteyting	222 192	224 439
154 281	172 007	Sosial og privat tjenesteyting	172 007	154 281
4 634 936	4 939 939	Sum næring	4 816 046	4 499 001
10 336 378	10 284 129	Lønnstakere o.l.	10 284 129	10 336 378
14 971 314	15 224 067	Sum	15 100 175	14 835 379

Morbank		Utlån fordelt på sektor og næring - brutto utlån (i hele tusen kr)	Konsern	
2012	2013		2013	2012
205 545	199 713	Offentlig sektor	199 713	205 545
50 343	120 818	Finansiering og forsikringsvirksomhet	120 818	50 343
335 656	352 378	Primærnæringen	352 378	335 656
77 070	97 292	Industri	97 292	77 070
615 797	630 351	Bygg- og anleggsvirksomhet	630 351	615 797
264 008	235 947	Varehandel	235 947	264 008
34 961	33 809	Hotell og restaurantdrift	33 809	34 961
77 738	76 776	Transport	76 776	77 738
2 169 558	2 391 044	Omsetning/drift eiendommer	2 267 151	2 033 622
198 613	202 268	Forretningsmessig tjenesteyting	202 268	198 613
136 528	156 584	Sosial og privat tjenesteyting	156 584	136 528
4 165 816	4 496 980	Sum næring	4 373 087	4 029 881
9 998 506	9 867 678	Lønnstakere o.l.	9 867 678	9 998 506
39 297	44 960	Opptjente renter	44 960	39 297
14 203 620	14 409 618	Sum	14 285 726	14 067 685

Note 8 - Utlån til og fordringer på kunder (forts)

Morbank		Utlån fordelt på sektor og næring - individuelle nedskrivninger (i hele tusen kr)	Konsern	
2012	2013		2013	2012
2012	2013	Offentlig sektor	199 713	205 545
205 545	199 713	Finansiering og forsikringsvirksomhet	120 818	50 343
50 343	120 818	Primærnæringen	352 378	335 656
335 656	352 378	Industri	97 292	77 070
77 070	97 292	Bygg- og anleggsvirksomhet	630 351	615 797
615 797	630 351	Varehandel	235 947	264 008
264 008	235 947	Hotell og restaurantdrift	33 809	34 961
34 961	33 809	Transport	76 776	77 738
77 738	76 776	Omsetning/drift eiendommer	2 267 151	2 033 622
2 169 558	2 391 044	Forretningsmessig tjenesteyting	202 268	198 613
198 613	202 268	Sosial og privat tjenesteyting	156 584	136 528
136 528	156 584	Sum næring	4 373 087	4 029 881
4 165 816	4 496 980	Lønnstakere o.l.	9 867 678	9 998 506
9 998 506	9 867 678	Opptjente renter	44 960	39 297
39 297	44 960	Sum	14 285 726	14 067 685

14 203 620 14 409 618

Morbank		Utlån fordelt på sektor og næring - individuelle nedskrivninger (i hele tusen kr)	Konsern	
2012	2013		2013	2012
0	0	Offentlig sektor	0	0
0	0	Finansiering og forsikringsvirksomhet	0	0
0	3 536	Primærnæringen	3 536	0
4 138	2 631	Industri	2 631	4 138
1 996	0	Bygg- og anleggsvirksomhet	0	1 996
2 157	1 943	Varehandel	1 943	2 157
0	0	Hotell og restaurantdrift	0	0
2 410	2 396	Transport	2 396	2 410
44 800	32 227	Omsetning/drift eiendommer	32 227	44 800
3 510	2 685	Forretningsmessig tjenesteyting	2 685	3 510
6 782	6 853	Sosial og privat tjenesteyting	6 853	6 782
65 792	52 270	Sum næring	52 270	65 792
9 569	8 986	Lønnstakere o.l.	8 986	9 569
- 177	40	Amortiseringseffekter	40	- 177
75 184	61 295	Sum	61 295	75 184

Morbank		Utlån fordelt på sektor og næring - gruppenedskrivninger (i hele tusen kr)	Konsern	
2012	2013		2013	2012
4	3	Offentlig sektor	3	4
893	133	Finansiering og forsikringsvirksomhet	133	893
484	205	Primærnæringen	205	484
456	559	Industri	559	456
2 368	3 487	Bygg- og anleggsvirksomhet	3 487	2 368
1 676	848	Varehandel	848	1 676
73	207	Hotell og restaurantdrift	207	73
191	524	Transport	524	191
6 485	8 438	Omsetning/drift eiendommer	8 438	6 485
2 246	1 681	Forretningsmessig tjenesteyting	1 681	2 246
415	388	Sosial og privat tjenesteyting	388	415
15 290	16 473	Sum næring	16 473	15 290
7 607	11 454	Lønnstakere o.l.	11 454	7 607
22 897	27 927	Sum	27 927	22 897

Note 8 - Utlån til og fordringer på kunder (forts)

Morbank		Utlån til ansatte (i hele tusen kr)	Konsern	
2012	2013		2013	2012
391 725	456 621	Lån til ansatte	456 621	391 725
214 687	275 348	herav lån i SpareBank 1 Boligkreditt AS	275 348	214 687
991	266	Rentefordel ansatte	266	991

Lån til ansatte godkjennes av bankens kontrollkomité. Lån til ansattebetingelser forutsetter at den ansatte har et total-kundeforhold til banken. Renten fastsettes på grunnlag av den til enhver tid gjeldende rente som tilbys til bankens kunder. Med utgangspunkt i laveste rente som gis til kunder

innenfor henholdsvis 60 % og 80 % av godkjent takst/verdi samt andre aktuelle sikkerhetsobjekter, gis ansatte 40 % rabatt. Lån til administrerende direktør og ledende ansatte blir gitt på samme vilkår som for øvrige ansatte.

Note 9 Overføring av utlån til kredittforetak

Overføring av utlån til SpareBank 1 Næringskreditt AS

SpareBank 1 Næringskreditt AS ble etablert i 2009 og har konsesjon fra Finanstilsynet til å drive som kredittforetak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett (OmF). OmF utstedt av SpareBank 1 Næringskreditt AS har en Aa3 rating fra Moody's. Foretaket er eid av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen og er samlokalisert med SpareBank 1 Boligkreditt AS i Stavanger. SpareBank 1 Østfold Akershus («Banken») har en eierandel på 1,80 % per 31. desember 2013 (1,64 % per 31. desember 2012). Hensikten med kredittforetaket er å sikre bankene i alliansen stabil og langsiktig finansiering av næringseiendom til konkurransedyktige priser. SpareBank 1 Næringskreditt AS erverver utlån med pant i næringseiendom og utsteder OmF innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Som en del av alliansen kan Banken tilby foretaket å kjøpe utlån, og som en del av bankens finansieringsstrategi er det solgt utlån fra Banken. Lån solgt til SpareBank 1 Næringskreditt AS er sikret med pant i næringseiendom innenfor 60 % av takst. Overførte lån er juridisk eid av SpareBank 1 Næringskreditt AS og Banken har, utover retten til å forestå forvaltning og å motta provisjon for dette og rett til å overta helt eller delvis nedskrevne lån, ingen rett til bruk av lånene. Ved utgangen av desember 2013 (og 2012) har Banken ikke overført lån til SpareBank 1 Næringskreditt AS. Ved overførsel vil Banken forestå forvaltningen av overførte utlån og motta en provisjon basert på nettoen av avkastningen på utlånene banken har overført og kostnadene i selskapet.

Banken har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Næringskreditt AS, inngått avtaler om etablering av likviditetsfasilitet til SpareBank 1 Næringskreditt AS. Dette innebærer at bankene har forpliktet seg til å kjøpe OmF for det tilfellet at SpareBank 1 Næringskreditt AS ikke kan refinansiere sin virksomhet i markedet. Kjøpet er begrenset til en samlet verdi av de til enhver tid neste tolv måneders forfall i foretaket. Tidligere kjøp under denne avtalen trekkes fra fremtidige kjøpsforpliktelser. Hver eier hefter prinsipalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken. SpareBank 1 Boligkreditt AS holder etter sin interne policy likviditet for de neste 12 måneders forfall. Denne trekkes fra ved vurderingen av bankenes ansvar. Det er derfor kun dersom SpareBank 1 Næringskreditt AS ikke lenger har likviditet for de neste 12 måneders forfall at banken vil rapportere noe engasjement her mht. kapitaldekning eller store engasjementer.

Banken har også inngått en aksjonæravtale med aksjonærene i SpareBank 1 Næringskreditt AS. Denne innebærer blant annet at Banken skal bidra til at SpareBank 1 Næringskreditt AS kjernekapitaldekning minst er 9,0 %, og eventuelt å tilføre kjernekapital om den faller til et lavere nivå og den risikovektede balansen ikke reduseres på annet vis. SpareBank 1 Næringskreditt AS har interne retningslinjer om kjerneka-

pitaldekning på minst 10,0 %. Ut fra en konkret vurdering har Banken valgt ikke å holde kapital for denne forpliktelsen, fordi risikoen for at Banken skal bli tvunget til å bidra anses som svært liten. Det vises i den forbindelse også til at det finnes en rekke handlingsalternativer som også kan være aktuelle dersom en slik situasjon skulle inntreffe.

Marginsvikt på de lånene som er solgt til SpareBank 1 Næringskreditt AS vil kunne oppstå dersom innlånskostnadene til SpareBank 1 Næringskreditt AS stiger raskere enn økningen i utlånsrenten. Faller rentemarginen på Bankens kunder på porteføljenivå under et bestemt nivå (marginulv) må Banken betale inn forskjellen på porteføljens faktiske rentemargin og marginulvet begrenset oppad til 0,20 %.

De lånene som er solgt til SpareBank 1 Næringskreditt AS er svært godt sikret og har en svært liten tapssannsynlighet. Banken har en gjenværende involvering i form av en mulig avregning mot provisjonen. Dersom det oppstår regnskapsmessig kreditttap eller marginsvikt knyttet til ett eller flere overdratte utlån kan SpareBank 1 Næringskreditt AS redusere den provisjon Banken mottar med tapet. Reduksjon i provisjon for Banken er begrenset til kalenderårets samlede provisjon og dersom SpareBank 1 Næringskreditt AS senere får dekket sitt tap tilbakebetales provisjonen til Banken.

Overføring av utlån til SpareBank 1 Boligkreditt AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS er eid av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen og er samlokalisert med SpareBank 1 Næringskreditt AS i Stavanger. Banken har en eierandel på 3,81 % per 31. desember 2013 (3,41 % per 31. desember 2012). Hensikten med kredittforetaket er å sikre bankene i alliansen stabil og langsiktig finansiering av boliglån til konkurransedyktige priser. OmF utstedt av SpareBank 1 Boligkreditt AS har en rating på Aaa og AAA fra henholdsvis Moody's og Fitch. SpareBank 1 Boligkreditt AS utsteder også obligasjoner som ikke er OmF til en lavere rating. SpareBank 1 Boligkreditt AS erverver utlån med pant i boliger og utsteder OmF innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Som en del av alliansen kan Banken tilby SpareBank 1 Boligkreditt AS å kjøpe utlån, og som en del av Bankens finansieringsstrategi er det solgt utlån til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Lån solgte til SpareBank 1 Boligkreditt AS er sikret med pant i bolig innenfor 75 % av takst. Overdratte lån er juridisk eid av SpareBank 1 Boligkreditt AS og Banken har, utover retten til å forestå forvaltning og motta provisjon, samt rett til å overta helt eller delvis nedskrevne lån, ingen rett til bruk av lånene. Ved utgangen av desember 2013 er bokført verdi av overdratte utlån 6,7 mrd kr (5,4 mrd kr). Banken forestår forvaltningen av de solgte utlån og Banken mottar en provisjon basert på

nettoen av avkastningen på utlånene banken har overdratt og kostnadene i selskapet.

Banken har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Boligkreditt AS, inngått avtaler om etablering av likviditetsfasilitet til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Dette innebærer at bankene har forpliktet seg til å kjøpe OmF for det tilfellet at SpareBank 1 Boligkreditt AS ikke kan refinansiere sin virksomhet i markedet. Kjøpet er begrenset til en samlet verdi av de til enhver tid neste tolv måneders forfall i foretaket. Tidligere kjøp under denne avtalen trekkes fra fremtidige kjøpsforpliktelser. Hver eier hefter prinsipielt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken. SpareBank 1 Boligkreditt AS holder etter sin interne policy likviditet for de neste 12 måneders forfall. Denne trekkes fra ved vurderingen av bankenes ansvar. Det er derfor kun dersom SpareBank 1 Boligkreditt AS ikke lenger har likviditet for de neste 12 måneders forfall at banken vil rapportere noe engasjement her mht. kapitaldekning eller store engasjementer.

Marginsvikt på de lånene som er solgt til SpareBank 1 Boligkreditt AS vil kunne oppstå dersom innlånskostnadene til SpareBank 1 Boligkreditt AS stiger raskere enn økningen i utlånsrenten. Faller rentemarginen på Bankens kunder på porteføljenivå under et bestemt nivå (marginulv) må Banken betale inn forskjellen på porteføljens faktiske rentemargin og marginulvet begrenset oppad til 0,10 %.

Banken har også inngått en aksjonæravtale med aksjonærene i SpareBank 1 Boligkreditt AS. Denne innebærer blant annet at Banken skal bidra til at SpareBank 1 Boligkreditt AS kjernekapitaldekning minst er 9,0 %, og eventuelt å tilføre kjernekapital om den faller til et lavere nivå og den risiko-vektede balansen ikke reduseres på annet vis. SpareBank 1 Boligkreditt AS har interne retningslinjer om kjernekapitaldekning på minst 10,0 %. Ut fra en konkret vurdering har Banken valgt ikke å holde kapital for denne forpliktelsen, fordi risikoen for at Banken skal bli tvunget til å bidra anses som svært liten. Det vises i den forbindelse også til at det finnes en rekke handlingsalternativer som også kan være aktuelle dersom en slik situasjon skulle inntreffe.

De lånene som er overdratt til SpareBank 1 Boligkreditt AS er svært godt sikret og har en svært liten tapssannsynlighet. Banken har en gjenværende involvering i form av en mulig avregning mot provisjonen. Dersom det oppstår regnskapsmessig kreditttap eller marginsvikt knyttet til ett eller flere overdratte utlån kan SpareBank 1 Boligkreditt AS redusere

den provisjon Banken mottar med tapet. Reduksjon i provisjon for Banken er begrenset til kalenderårets samlede provisjon og dersom SpareBank 1 Boligkreditt AS senere får dekket sitt tap tilbakebetales provisjonen til Banken. Det maksimale beløp som Banken kan få redusert resultatført provisjon for kalenderåret er beregnet til 89,5 mill kr per 31. desember 2013 og 48,8 mill kr per 31. desember 2012. Virkelig verdi av forpliktelsen er beregnet og konstatert uvesentlig. Forpliktelsen har derfor ikke påvirket balanse eller

resultat i perioden. Beløpene er således ikke regnskapsført brutto som eiendel og gjeld i Bankens balanse.

Mottatt vederlag for lån overdratt fra Banken til SpareBank 1 Boligkreditt AS tilsvarer bokført verdi på overdratte utlån og vurderes tilnærmet sammenfallende med lånenes virkelige verdi per 31. desember 2013 og per 31. desember 2012.

Note 10 - Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevne utlån

De misligholdte engasjementene uten nedskrivning, anses å ha underliggende verdier som dekker engasjementet. Engasjementene er gjennomgått gjennom året og sist ved årsskiftet. Ved vurdering av underliggende verdier legges nedskrevne takster til grunn. Dersom takster ikke foreligger

baseres verdiestimatet på saksbehandlers verdivurdering. Tabellen viser forfalte beløp på utlån og overtrekk på kreditt/inskudd fordelt på antall dager etter forfall som ikke skyldes forsinkelser i betalingsformidlingen.

Morbank/konsern					2013
(i hele tusen kr)	Under 30 dager	31-60 dager	61-90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder					
Privatmarked	1 863	391	326	5 097	7 677
Bedriftsmarked	217	1 758	1 514	5 546	9 035
Sum	2 080	2 149	1 840	10 643	16 712

Morbank/konsern					2012
(i hele tusen kr)	Under 30 dager	31-60 dager	61-90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder					
Privatmarked	2 622	264	187	3 350	6 423
Bedriftsmarked	2 488	508	2 881	9 001	14 878
Sum	5 110	772	3 068	12 351	21 301

Note 11 - Tap på utlån, garantier m.v.

MORBANK

(i hele tusen kr)

Periodens tap på utlån, garantier m.v.	2013			2012		
	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	- 1 998	- 11 929	- 13 928	- 31	- 49 093	- 49 124
Periodens endring i gruppenedskrivninger	3 847	1 183	5 030	- 2 650	2 180	- 470
Periodens endring i amortiseringseffekter		4 998	4 998	-	5 861	5 861
Konstaterte tap på engasjement som tidligere er nedskrevet	3 200	36 642	39 841	3 957	16 188	20 145
Konstaterte tap på engasjement som tidligere ikke er nedskrevet	6 262	9 430	15 693	2 913	2 956	5 870
Inngang på tidligere nedskrevet utlån, garantier m.v.	- 754	- 1 837	- 2 591	- 653	- 2 635	- 3 288
Sum tap på utlån, garantier m.v.	10 557	38 487	49 043	3 535	- 24 542	- 21 007

Bruttobeløp på lån som er individuelt vurdert for nedskrivning, før fradrag for tapsavsetning	138 807	158 062	296 869	89 348	265 842	355 190
--	----------------	----------------	----------------	---------------	----------------	----------------

Individuelle nedskrivninger	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån, garantier, m.v. per 1. januar	14 686	60 499	75 184	14 717	109 591	124 308
Konstaterte tap i perioden på utlån, garantier m.v. hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	- 3 200	- 36 642	- 39 841	- 3 957	- 16 188	- 20 145
- Tilbakeføring av tidligere års nedskrivninger	- 2 785	- 11 624	- 14 410	- 859	- 61 198	- 62 057
Økning i nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere er gjort + individuelle nedskrivninger	3 250	14 729	17 979	585	12 369	12 954
Nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere år ikke er gjort + individuelle nedskrivninger	741	21 603	22 344	4 200	17 200	21 400
+/- Amortiseringseffekter		39	39	-	- 1 276	- 1 276
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap = på utlån, garantier, m.v. per 31. desember	12 692	48 604	61 296	14 686	60 499	75 184

Amortiseringseffekter er tilordnet bedriftsmarkedet.

Individuelle tapsnedskrivninger på garantier er oppført i balansen under «Annen gjeld» og er per 31. desember 2013 og per 31. desember 2012 kr 0 mill.

Gruppenedskrivninger	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt
Gruppenedskrivninger for deknig av tap på utlån, garantier, m.v. per 1. januar	7 607	15 290	22 897	10 257	13 110	23 367
Periodens gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån, garantier, m.v.	3 847	1 183	5 030	- 2 650	2 180	- 470
Gruppenedskrivning for deknig av tap på utlån, = garantier, m.v. per 31. desember	10 257	13 110	27 927	7 607	15 290	22 897

Note 11 - Tap på utlån, garantier m.v. (forts)

Tap fordelt på sektor og næring	2013			2012		
	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt
Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst		3 500	3 500	-	- 100	- 100
Industri og bergverk		- 1 498	- 1 498	-	1 526	1 526
Bygg og anlegg, kraft og vannforsyning		568	568	-	392	392
Varehandel, hotell- og restaurantdrift		6 596	6 596	-	- 1 840	- 1 840
Transport og annen tjenesteytende virksomhet		3 400	3 400	-	2 126	2 126
Finansiering, eiendomsdrift og forretningsmessig tjenesteyting		19 739	19 739	-	- 34 688	- 34 688
Personmarked	6 712		6 712	885	-	885
Gruppenedskrivning næring		1 183	1 183	-	2 180	2 180
Gruppenedskrivning person	3 847		3 847	2 650	-	2 650
Øvrig (amortiseringseffekter)		4 998	4 998	-	5 861	5 861
Tap på utlån til kunder	10 559	38 486	49 043	3 535	- 24 542	- 21 007

Misligholdte og tapsutsatte engasjement for morbank

Misligholdte engasjement	2013	2012	2011	2010	2009
Misligholdte engasjement	202 893	225 064	356 710	69 158	109 503
Individuelle nedskrivninger	- 27 790	- 38 558	- 78 510	- 9 139	- 30 470
Netto misligholdte engasjement	175 103	186 506	278 200	60 019	79 033

Tapsutsatte engasjement	2012	2011	2010	2009	2008
Tapsutsatte engasjement	93 976	130 126	101 003	246 406	266 821
Individuelle nedskrivninger	- 33 505	- 36 626	- 34 238	- 72 222	- 62 644
Netto tapsutsatte engasjement	60 471	93 500	66 765	174 184	204 177

KONSERN

(i hele tusen kr)

Periodens tap på utlån, garantier m.v	2013			2012		
	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	- 1 998	- 11 929	- 13 928	- 31	3 389	3 358
Periodens endring i gruppenedskrivninger	3 847	1 183	5 030	- 2 650	2 180	- 470
Periodens endring i amortiseringseffekter	0	4 998	4 998	0	5 861	5 861
Konstaterte tap på engasjement som tidligere er nedskrevet	3 200	36 642	39 841	3 957	16 188	20 145
Konstaterte tap på engasjement som tidligere ikke er nedskrevet	6 262	9 430	15 693	2 913	2 956	5 870
Inngang på tidligere nedskrevet utlån, garantier m.v.	- 754	- 1 837	- 2 591	- 653	- 2 635	- 3 288
Sum tap på utlån, garantier m.v.	10 557	38 487	49 043	3 535	27 940	31 475

Bruttobeløp på lån som er individuelt vurdert for nedskrivning, før fradrag for tapsavsetning	138 807	158 062	296 869	89 348	265 842	355 190
--	----------------	----------------	----------------	---------------	----------------	----------------

Note 11 - Tap på utlån, garantier m.v. (forts)

Individuelle nedskrivninger	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån, garantier, m.v. per 1. januar	14 686	60 499	75 184	14 717	57 109	71 826
Konstaterte tap i perioden på utlån, garantier m.v. hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	- 3 200	- 36 642	- 39 841	- 3 957	- 16 188	- 20 145
- Tilbakeføring av tidligere års nedskrivninger	- 2 785	- 11 624	- 14 410	- 859	- 8 716	- 9 575
Økning i nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere er gjort + individuelle nedskrivninger	3 250	14 729	17 979	4 200	17 200	21 400
Nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere år ikke er gjort + individuelle nedskrivninger	741	21 603	22 344	585	12 369	12 954
+/- Amortiseringseffekter	0	39	39	0	- 1 276	- 1 276
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap = på utlån, garantier, m.v. per 31.12.	12 692	48 604	61 296	14 686	60 499	75 184

Amortiseringseffekter er tilordnet bedriftsmarkedet.

Individuelle tapsnedskrivninger på garantier er oppført i balansen under «Annen gjeld» og er per 31. desember 2013 og 31. desember 2012 kr 0 mill.

Gruppenedskrivninger	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt
Gruppenedskrivninger for deknig av tap på utlån, garantier, m.v. per 1. januar	7 607	15 290	22 897	10 257	13 110	23 367
Periodens gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån, + garantier, m.v.	3 847	1 183	5 030	- 2 650	2 180	- 470
Gruppenedskrivning for deknig av tap på utlån, = garantier, m.v. per 31.12.	11 454	16 473	27 927	7 607	15 290	22 897

Tap fordelt på sektor og næring	2013			2012		
	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt
Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst		3 500	3 500		- 100	- 100
Industri og bergverk		- 1 498	- 1 498		1 526	1 526
Bygg og anlegg, kraft og vannforsyning		568	568		392	392
Varehandel, hotell- og restaurantdrift		6 596	6 596		- 1 840	- 1 840
Transport og annen tjenesteytende virksomhet		3 400	3 400		2 126	2 126
Finansiering, eiendomsdrift og forretningsmessig tjenesteyting		19 739	19 739		17 794	17 794
Personmarked	6 712		6 712	885		885
Gruppenedskrivning næring		1 183	1 183		2 180	2 180
Gruppenedskrivning person	3 847		3 847	2 650		2 650
Øvrig (amortiseringseffekter)		4 998	4 998		5 861	5 861
Tap på utlån til kunder	10 559	38 486	49 043	3 535	27 940	31 475

Misligholdte og tapsutsatte engasjement for konsern

Misligholdte engasjement	2013	2012	2011	2010	2009
Misligholdte engasjement	202 893	225 064	226 710	69 158	109 503
Individuelle nedskrivninger	- 27 790	- 38 558	- 40 977	- 9 139	- 30 470
Netto misligholdte engasjement	175 103	186 506	185 733	60 019	79 033
Tapsutsatte engasjement	2013	2012	2011	2010	2009
Tapsutsatte engasjement	93 976	130 126	88 549	246 406	266 821
Individuelle nedskrivninger	- 33 505	- 36 626	- 30 749	- 72 222	- 62 644
Netto tapsutsatte engasjement	60 471	93 500	57 800	174 184	204 177

Note 12 - Kredittrisikoeksponering for hver interne risikorating

Kredittkvaliteten for utlånsrelaterte eiendeler i balansen vises per klasse av eiendeler med en fordeling på seks klasser.

Kredittkvaliteten måles og håndteres ved et kredittratingssystem utviklet for og med interne retningslinjer for SpareBank 1-alliansen. SpareBank 1 Østfold Akershus fastsetter realisasjonsverdien på stilte sikkerheter slik at disse ut fra en konservativ vurdering reflekterer den antatte realisasjonsverdi i en nedgangskonjunktur. Den konservative vurderingen innebærer at faktisk oppnådd realisasjonsverdi kan bli høyere enn estimert realisasjonsverdi.

MORBANK (i hele tusen kr)	Gjennomsnittlig usikret eksponering 2013		Gjennomsnittlig usikret eksponering 2012	
	%	Totalengasjement	%	Totalengasjement
Laveste risiko	0,53 %	9 147 120	0,54 %	10 676 821
Lav risiko	10,16 %	5 036 962	20,09 %	3 212 000
Middels risiko	37,04 %	468 808	30,68 %	458 135
Høy risiko	43,18 %	30 791	45,07 %	123 542
Høyeste risiko	54,96 %	245 566	55,64 %	148 555
Misligholdte og nedskrevne	18,82 %	294 821	25,80 %	352 259
Totalt	6,16 %	15 224 067	7,17 %	14 971 314

KONSERN (i hele tusen kr)	Gjennomsnittlig usikret eksponering 2013		Gjennomsnittlig usikret eksponering 2012	
	%	Totalengasjement	%	Totalengasjement
Laveste risiko	0,53 %	9 023 277	0,54 %	10 540 886
Lav risiko	10,16 %	5 036 962	20,09 %	3 212 000
Middels risiko	37,04 %	468 808	30,68 %	458 135
Høy risiko	43,18 %	30 791	45,07 %	123 542
Høyeste risiko	54,96 %	245 566	55,64 %	148 555
Misligholdte og nedskrevne	18,82 %	294 821	25,80 %	352 259
Totalt	6,16 %	15 100 175	7,17 %	14 835 379

Note 13 - Maks kredittrisikoeksponering, ikke hensyntatt pantstillelser

Kredittrisiko representerer det største risikoområdet for bankkonsernet og vedrører alle fordringer på kunder, i hovedsak utlån. Ansvar i henhold til andre utstedte kreditter, garantier, rentebærende verdipapirer, innvilgede, ikke trukne kreditter samt motpartsrisiko som oppstår gjennom derivater og valutakontrakter, innebærer også kredittrisiko. Oppgjørsrisiko, som oppstår i forbindelse med betalingsformidling som et resultat av at ikke alle transaksjonene skjer i realtid, medfører også motpartsrisiko.

Tabellen nedenfor viser maksimal eksponering mot kredittrisiko i balansen, inkludert derivater. Eksponeringen er vist brutto før eventuelle pantstillelser og tillatte motregninger.

Morbank		Brutto eksponering (i hele tusen kr)	Konsern	
2012	2013		2013	2012
EIENDELER				
440 073	851 691	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	851 691	440 073
14 105 540	14 320 396	Netto utlån til og fordringer på kunder	14 196 503	13 969 605
1 521 176	1 572 580	Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	1 572 580	1 521 176
66 806	36 783	Finansielle derivater	36 783	66 806
16 133 595	16 781 450	Sum eiendeler	16 657 557	15 997 660
FORPLIKTELSE				
272 100	300 789	Betingede forpliktelser	163 480	164 941
683 372	718 259	Ubenyttede kreditter	718 259	683 372
160 694	107 186	Lånetilsagn	107 186	160 694
1 116 165	1 126 235	Sum finansielle garantistillelser	988 926	1 009 007
17 249 760	17 907 684	Sum kredittrisikoeksponering	17 646 483	17 006 666

Kredittrisikoeksponering knyttet til finansielle eiendeler fordelt på geografiske områder

Morbank		Brutto eksponering (i hele tusen kr)	Konsern	
2012	2013		2013	2012
11 279 007	11 436 026	Østfold	11 174 825	11 035 913
2 582 243	2 630 102	Akershus	2 630 102	2 582 243
3 307 406	3 761 624	Landet for øvrig	3 761 624	3 307 406
81 104	79 932	Utlandet	79 932	81 104
17 249 760	17 907 684	Sum	17 646 483	17 006 666

Note 14 - Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler

Kreditteksponering mot norske finansinstitusjoner er vurdert med lav risiko og mot utenlandske finansinstitusjoner med middels risiko. Norske kraftselskaper er vurdert til lav risiko. Kreditteksponering mot eiendomsselskaper og eiendomsfond som investerer i norsk eiendom er vurdert med middels risiko, likeså konsernets industriobligasjoner.

Kredittkvaliteten på utlån og fordringer på kunder er basert på en modell utarbeidet av SpareBank 1-alliansen.

Tabellen nedenfor viser kredittkvaliteten per klasse av eiendeler for utlånsrelaterte eiendeler i balansen, basert på bankens eget kredittratingsystem

Morbank (i hele tusen kr)	Verken forfalt eller nedskrevet					Misligholdte og nedskrevne	2013
	Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		Sum
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0	838 025	13 666	0	0	0	851 691
Utlån til og fordringer på kunder							
Privatmarked	6 935 290	2 648 962	127 473	6 651	39 520	109 781	9 867 678
Bedriftsmarked	1 747 050	2 072 100	305 830	21 720	186 051	164 230	4 496 980
Påløpte renter							44 960
Sum	8 682 340	4 721 062	433 303	28 371	225 571	274 011	14 409 618
Finansielle investeringer							
Noterte statsobligasjoner	0	207 809	0	0	0	0	207 809
Noterte andre obligasjoner	0	547 069	40 404	0	0	0	587 473
Unoterte obligasjoner	0	652 570	124 728	0	0	0	777 298
Sum	0	1 407 447	165 133	0	0	0	1 572 580
Totalt	8 682 340	6 966 534	612 102	28 371	225 571	274 011	16 833 889

Morbank (i hele tusen kr)	Verken forfalt eller nedskrevet					Misligholdte og nedskrevne	2012
	Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		Sum
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0	420 154	19 918	0	0	0	440 073
Utlån til og fordringer på kunder							
Privatmarked	7 615 307	2 167 114	134 936	7 368	50 279	87 718	10 062 723
Bedriftsmarked	2 525 962	872 499	282 762	102 629	85 758	231 990	4 101 600
Påløpte renter							39 297
Sum	10 141 270	3 039 614	417 698	109 997	136 037	319 708	14 203 620
Finansielle investeringer							
Noterte statsobligasjoner	0	207 508	0	0	0	0	207 508
Noterte andre obligasjoner	0	497 282	24 520	0	0	0	521 802
Unoterte obligasjoner	0	617 173	174 693	0	0	0	791 866
Sum	0	1 321 963	199 213	0	0	0	1 521 176
Totalt	10 141 270	4 781 731	636 829	109 997	136 037	319 708	16 164 869

Note 14 - Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler (forts)

Konsern (i hele tusen kr)	Verken forfalt eller nedskrevet					Misligholdte og nedskrevne	2013
	Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		Sum
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0	838 025	13 666	0	0	0	851 691
Utlån til og fordringer på kunder							
Privatmarked	6 935 290	2 648 962	127 473	6 651	39 520	109 781	9 867 678
Bedriftsmarked	1 623 157	2 072 100	305 830	21 720	186 051	164 230	4 373 087
Påløpte renter							44 960
Sum	8 558 447	4 721 062	433 303	28 371	225 571	274 011	14 285 725
Finansielle investeringer							
Noterte statsobligasjoner	0	207 809	0	0	0	0	207 809
Noterte andre obligasjoner	0	547 069	40 404	0	0	0	587 473
Unoterte obligasjoner	0	652 570	124 728	0	0	0	777 298
Sum	0	1 407 447	165 133	0	0	0	1 572 580
Totalt	8 558 447	6 966 534	612 102	28 371	225 571	274 011	16 709 996

Konsern (i hele tusen kr)	Verken forfalt eller nedskrevet					Misligholdte og nedskrevne	2012
	Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		Sum
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0	420 154	19 918	0	0	0	440 073
Utlån til og fordringer på kunder							
Privatmarked	7 615 307	2 167 114	134 936	7 368	50 279	87 718	10 062 723
Bedriftsmarked	2 390 027	872 499	282 762	102 629	85 758	231 990	3 965 665
Påløpte renter							39 297
Sum	10 005 335	3 039 614	417 698	109 997	136 037	319 708	14 067 685
Finansielle investeringer							
Noterte statsobligasjoner	0	207 508	0	0	0	0	207 508
Noterte andre obligasjoner	0	497 282	24 520	0	0	0	521 802
Unoterte obligasjoner	0	617 173	174 693	0	0	0	791 866
Sum	0	1 321 963	199 213	0	0	0	1 521 176
Totalt	10 005 335	4 781 731	636 829	109 997	136 037	319 708	16 028 934

Markedsrisiko

Note 15 - Markedsrisiko knyttet til renterisiko

Renterisiko oppstår som følge av at rentebærende eiendeler og forpliktelser har ulik gjenstående rentebindingstid. Den totale renterisikoen kan splittes i fire elementer:

- basisrisiko
- administrativ renterisiko
- rentekurverisiko
- spreadrisiko

Bankens styre har vedtatt rammer for den totale renterisikoen. Banken styrer renterisikoen mot det ønskede nivå på plasseringer og innlån gjennom rentebinding, samt ved bruk av rentederivater.

Basisrisiko er den verdiendring på bankens eiendeler og gjeld som finner sted når hele rentekurven parallellforskyver seg.

Denne risikoen er vist i tabellen nedenfor ved at renterisiko er beregnet som effekten på instrumentenes virkelige verdi av en renteendring hvor hele rentekurven forutsettes å parallellforskyve seg med ett prosentpoeng. Det er ikke tatt hensyn til administrativ renterisiko, dvs. effekten av at det i praksis vil gå noe tid fra en renteendring inntreffer i markedet til banken har fått justert vilkårene på innskudd og utlån med flytende rente. Finansavtaleloven krever som hovedregel minimum seks ukers varslingsfrist ved renteøkning på utlån til kunder og åtte uker ved rentereduksjon på innskudd.

Banken måler renterisiko som resultateffekten ved parallelt skift i rentekurven.

Konsernets og morbankens renterisiko er lik. Konsernet har kun renterisiko knyttet til norske kr.

Renterisiko knyttet til konsernets fastrenteprodukter fremkommer som følger:

Basisrisiko konsern (i hele tusen kr)	Renterisiko, 1 % endring	
	2013	2012
Obligasjoner og sertifikater	- 2 027	- 1 968
Fastrenteutlån	- 3 412	- 13 275
Fastrenteinnskudd	352	1 463
Sertifikatlån	0	0
Obligasjonslån	17 224	26 149
Annen fastrentefinansiering	1 401	1 401
Derivater	- 11 888	- 22 373
Total renterisiko	1 650	- 8 603
Total renterisiko, effekt på resultat etter skatt	1 188	- 6 194

Negativt fortegn indikerer at banken taper på en renteoppgang.

Sum renterisiko utgjør positivt 1,2 mill kr Dvs. at banken vil tjene på en renteoppgang. Det er imidlertid ikke likegyldig hvordan renteoppgangen skjer. Tabellen under viser den såkalte rentekurverisikoen, dvs. risikoen for at rentekurven

forskyver seg ulikt innenfor ulike tidsbånd ved en renteendring, ved å måle bankens netto renteeksponering innenfor de ulike tidsintervallene.

Rentekurverisiko konsern (i hele tusen kr)	Renterisiko, 1 % endring	
	2013	2012
0-1 mnd		
1-3 mnd	- 2 027	- 1 968
3-6 mnd	18 977	2 864
6-12 mnd	- 19 746	26 149
1-2 år	- 10 792	- 48 908
2-3 år	16 334	14 773
3-4 år	- 1 096	0
4-5 år	0	- 1 513
5-7 år	0	0
7-10 år	0	0
Total renterisiko	1 650	- 8 603
Total renterisiko, effekt på resultat etter skatt	1 188	- 6 194

Note 16 - Markedsrisiko knyttet til valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for tap som har bakgrunn i endringer i valutakursene. Konsernet har utarbeidet rammer for nettoeksponering i hver enkelt valuta, samt rammer for aggregert netto valutaeksponering (uttrykt som den høyeste av sum lange og korte posisjoner).

Konsernets policy er å ha lav valutarisiko.

Fordringer og gjeld i valuta er omregnet til bankens noterte midtkurser per 31. desember 2013. Inntekter og utgifter i

konsernets regnskap er omregnet til NOK etter kursen på det tidspunkt de ble realisert.

Konsernet benytter ikke sikringsforretninger hvor verdiendringer føres direkte mot egenkapitalen

Tabellen angir netto valutaeksponering medregnet finansielle derivater i henhold til definisjon gitt av Norges Bank.

Morbank		Netto valutaeksponering NOK (i hele tusen kr)	Konsern	
2012	2013		2013	2012
2 943	2 239	EUR	2 239	2 943
5	523	USD	523	5
741	452	GBP	452	741
507	192	CHF	192	507
283	203	JPY	203	283
382	354	SEK	354	382
822	1 051	DKK	1 051	822
659	297	Andre	297	659
6 342	5 311	Sum	5 311	6 342
48 280	57 874	Total valutaramme på bruttoposisjoner	57 874	48 280
24 140	28 937	Total ramme per valutasort	28 937	24 140
137	115	Res. effekt e. skatt ved 3 % endring	115	137

Dagens rammer tillater at aggregert valutaposisjon maksimalt skal være 3 % av ansvarlig kapital mens eksponering i en enkeltvaluta maksimalt skal være 1,5 %.

Likviditetsrisiko

Note 17 - Likviditetsrisiko/gjenværende kontraktmessig løpetid på forpliktelser

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke kan overholde sine betalingsforpliktelser når disse forfaller, eller erstatte innskudd når disse trekkes ut, med den konsekvens at konsernet misligholder forpliktelsene til å innfri innskudd og gi lån. Likviditetsrisiko blir styrt og målt ved hjelp av flere metoder.

Styringen av likviditetsrisikoen tar utgangspunkt i likviditetsstrategien samt «Rammer for likviditet og markedsrisiko» som årlig vedtas av styret. Disse dokumenter setter rammer for størrelsen på likviditetsreserven samt netto likviditetsbehov for ulike løpetider. Det ble i desember 2013 vedtatt at størrelsen på likviditetsreserven i 2014 til enhver tid skal være slik at banken i en ordinær driftssituasjon er uavhengig av ekstern finansiering i 12 måneder. I tillegg skal

banken i et scenario med høy stress i både markedet og i banken kunne opprettholde sin drift i minimum 3 måneder. Likviditetsreserven består av kontanter, deponerte papirer i Norges Bank som gir låneadgang, ikke benyttede kommitterte trekkrettigheter, boliglån som er klargjort for salg til SpareBank 1 Boligkreditt AS samt børsnoterte aksjer.

Tabellen nedenfor viser en analyse av når finansiell gjeld har sitt kontraktmessige forfallstidspunkt. I tabellen er lagt til grunn nominelle verdier, samt rentenivå slik det foreligger per 31. desember 2013. Kontraktmessig kontantstrøm på derivater er ikke balanseført. Det er ikke medtatt renter på gjeld som ikke har kontraktmessig forfall, dvs. på forespørsel. Forfall på ansvarlige lån og fondsobligasjon er forutsatt til call-tidspunktet.

Morbank

Per 31. desember 2013 (i hele tusen kr)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	over 5 år	Totalt
Kontantstrømmer knyttet til forpliktelser						
Avdrag/forfall gjeld til kredittinstitusjoner	6 430	224 565	257 478	20 000	0	508 473
Renter på gjeld til kredittinstitusjoner	0	2 466	1 920	293	0	4 679
Innskudd fra og gjeld til kunder (bindingsprofil)	10 907 782	47 189	29 724	5 000	0	10 989 694
Renter på innskudd til kunder	0	1 494	842	173	0	2 509
Avdrag gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	269 450	351 007	3 423 433	0	4 043 890
Renter på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	49 035	79 047	184 188	0	312 270
Derivater	0	- 16 458	- 1 455	- 11 415	- 2 693	- 32 020
Ansvarlig lånekapital	0	0	252 523	150 109	0	402 632
Renter på ansvarlig lån	0	8 388	9 274	18 845	0	36 507
Fondsobligasjon	0	0	34 603	151 691	162 255	348 549
Renter på fondsobligasjon	0	12 771	19 467	98 114	1 927	132 278
Sum kontantstrøm forpliktelser	10 914 212	598 899	1 034 429	4 040 432	161 489	16 749 461

Morbank

Per 31. desember 2012 (i hele tusen kr)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	over 5 år	Totalt
Kontantstrømmer knyttet til forpliktelser						
Avdrag/forfall gjeld til kredittinstitusjoner	99 663	0	0	423 478	0	523 141
Renter på gjeld til kredittinstitusjoner	0	3 085	8 457	5 309	0	16 851
Innskudd fra og gjeld til kunder (bindingsprofil)	10 371 511	113 448	206 163	0	0	10 691 122
Renter på innskudd til kunder	0	4 351	8 924	0	0	13 275
Avdrag gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	430 000	1 132 000	2 160 000	0	3 722 000
Renter på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	72 302	77 222	85 000	0	234 524
Derivater	0	- 31 809	- 12 169	- 14 585	- 6 224	- 64 787
Ansvarlig lånekapital	0	0	0	250 000	0	250 000
Renter på ansvarlig lån	0	6 655	14 669	10 007	0	31 331
Fondsobligasjon	0	0	0	35 000	155 000	190 000
Renter på fondsobligasjon	0	9 127	13 854	68 761	29 277	121 019
Sum kontantstrøm forpliktelser	10 471 174	607 159	1 449 120	3 022 970	178 053	15 728 476

Note 17 - Likviditetsrisiko/gjenværende kontraktmessig løpetid på forpliktelser (forts.)

Konsern

Per 31. desember 2013 (i hele tusen kr)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	over 5 år	Totalt
Kontantstrømmer knyttet til forpliktelser						
Avdrag/forfall gjeld til kredittinstitusjoner	6 430	224 565	257 478	20 000	0	508 473
Renter på gjeld til kredittinstitusjoner	0	2 466	1 920	293	0	4 679
Innskudd fra og gjeld til kunder (bindingsprofil)	10 888 157	47 189	29 724	5 000	0	10 970 069
Renter på innskudd til kunder	0	1 494	842	173	0	2 509
Avdrag gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	269 450	351 007	3 423 433	0	4 043 890
Renter på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	49 035	79 047	184 188	0	312 270
Derivater	0	- 16 458	- 1 455	- 11 415	- 2 693	- 32 020
Ansvarlig lånekapital	0	0	252 523	150 109	0	402 632
Renter på ansvarlig lån	0	8 388	9 274	18 845	0	36 507
Fondsobligasjon	0	0	34 603	151 691	162 255	348 549
Renter på fondsobligasjon	0	12 771	19 467	98 114	1 927	132 278
Sum kontantstrøm forpliktelser	10 894 587	598 899	1 034 429	4 040 432	161 489	16 729 835

Morbank

Per 31. desember 2012 (i hele tusen kr)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	over 5 år	Totalt
Kontantstrømmer knyttet til forpliktelser						
Avdrag/forfall gjeld til kredittinstitusjoner	99 663	0	0	423 478	0	523 141
Renter på gjeld til kredittinstitusjoner	0	3 085	8 457	5 309	0	16 851
Innskudd fra og gjeld til kunder (bindingsprofil)	10 355 687	113 448	206 163	0	0	10 675 298
Renter på innskudd til kunder	0	4 351	8 924	0	0	13 275
Avdrag gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	430 000	1 132 000	2 160 000	0	3 722 000
Renter på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	72 302	77 222	85 000	0	234 524
Derivater	0	- 31 809	- 12 169	- 14 585	- 6 224	- 64 787
Ansvarlig lånekapital	0	0	0	250 000	0	250 000
Renter på ansvarlig lån	0	6 655	14 669	10 007	0	31 331
Fondsobligasjon	0	0	0	35 000	155 000	190 000
Renter på fondsobligasjon	0	9 127	13 854	68 761	29 277	121 019
Sum kontantstrøm forpliktelser	10 455 350	607 159	1 449 120	3 022 970	178 053	15 712 652

Note 18 - Forfallsanalyse av eiendeler og forpliktelser

Kasse-, drifts- og brukskreditter (inkludert flexilån) og opptjente renter er inkludert i intervallet «På forespørsel».

Morbank

Per 31. desember 2013

(i hele tusen kr)

	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	over 5 år	Uten restløpetid	Totalt
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	251 325	0	0	0	0	0	251 325
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	851 691	0	0	0	0	0	851 691
Brutto utlån til og fordringer på kunder	1 504 540	10 811	317 255	555 216	12 021 796	0	14 409 618
- Individuelle nedskrivninger	- 61 296	0	0	0	0	0	- 61 296
- Nedskrivninger på grupper av utlån	- 27 927	0	0	0	0	0	- 27 927
Netto utlån til og fordringer på kunder	2 518 333	10 811	317 255	555 216	12 021 796	0	14 320 396
Sertifikater, obligasjoner og rentefond	0	169 673	434 474	812 234	156 199	0	1 572 580
Finansielle derivater	0	12 686	1 797	9 150	13 150	0	36 783
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	0	0	0	0	0	445 659	445 659
Investering i eierinteresser	0	0	0	0	0	243 180	243 180
Investering i konsernselskaper	0	0	0	0	0	28 692	28 692
Immatrielle eiendeler	0	0	0	0	0	21 780	21 780
Eiendom, anlegg og utstyr	0	0	0	0	0	103 456	103 456
Eiendel ved utsatt skatt	0	0	0	0	0	0	0
Andre eiendeler	0	0	0	0	0	156 525	156 525
Sum eiendeler	2 518 333	193 170	753 526	1 376 600	12 191 145	999 293	18 032 069
Gjeld							
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	6 430	224 565	50 000	20 000	0	0	300 995
Innlån statsforvaltning vedrørende bytteordning	0	0	207 478		0	0	207 478
Innskudd fra og gjeld til kunder	10 907 782	47 189	29 724	5 000	0	0	10 989 694
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	269 450	351 007	3 423 433	0	0	4 043 890
Finansielle derivater	0	1 243	- 2 460	21 020	5 362	0	25 165
Betalbar skatt	0	45 733	0	0	0	0	45 733
Utsatt skatt	0	0	0	0	0	21 350	21 350
Annen gjeld og balanseført forpliktelse	24 812	49 603	16 586	0	2 322	0	93 323
Ansvarlig lånekapital	0	0	252 523	150 109	0	0	402 632
Fondsobligasjon	0	0	34 603	151 691	162 255	0	348 549
Sum gjeld	10 939 023	637 781	939 461	3 771 254	169 938	21 350	16 478 809

Note 18 - Forfallsanalyse av eiendeler og forpliktelser (forts)

Konsern

Per 31. desember 2013

(i hele tusen kr)

	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	over 5 år	Uten restløpetid	Totalt
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	251 325	0	0	0	0	0	251 325
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	851 691	0	0	0	0	0	851 691
Brutto utlån til og fordringer på kunder	1 504 540	10 811	317 255	555 216	11 897 904	0	14 285 726
- Individuelle nedskrivninger	- 61 296	0	0	0	0	0	- 61 296
- Nedskrivninger på grupper av utlån	- 27 927	0	0	0	0	0	- 27 927
Netto utlån til og fordringer på kunder	1 415 317	10 811	317 255	555 216	11 897 904	0	14 196 503
Sertifikater, obligasjoner og rentefond	0	169 673	434 474	812 234	156 199	0	1 572 580
Finansielle derivater	0	12 686	1 797	9 150	13 150	0	36 783
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	0	0	0	0	0	445 659	445 659
Investering i eierinteresser	0	0	0	0	0	333 263	333 263
Virksomhet og anleggsmidler holdt for salg	0	0	0	0	0	82 364	82 364
Immatrielle eiendeler	0	0	0	0	0	21 780	21 780
Eiendom, anlegg og utstyr	0	0	0	0	0	191 383	191 383
Eiendel ved utsatt skatt	0	0	0	0	0	0	0
Andre eiendeler	0	0	0	0	0	172 615	172 615
Sum eiendeler	2 518 332	193 170	753 526	1 376 600	12 067 253	1 247 064	18 155 946
Gjeld							
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	6 430	224 565	50 000	20 000	0	0	300 995
Innlån statsforvaltning vedrørende bytteordning	0	0	207 478		0	0	207 478
Innskudd fra og gjeld til kunder	10 888 157	47 189	29 724	5 000	0	0	10 970 069
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	269 450	351 007	3 423 433	0	0	4 043 890
Finansielle derivater	0	1 243	- 2 460	21 020	5 362	0	25 165
Betalbar skatt	0	46 681	0	0	0	0	46 681
Utsatt skatt	0	0	0	0	0	31 013	31 013
Annen gjeld og balanseført forpliktelse	24 812	59 845	16 586	0	2 322	0	103 565
Ansvarlig lånekapital	0	0	252 523	150 109	0	0	402 632
Fondsobligasjon	0	0	34 603	151 691	162 255	0	348 549
Sum gjeld	10 919 398	648 972	939 461	3 771 254	169 938	31 013	16 480 037

Resultatregnskap

Note 19 - Netto renteinntekter

Morbank			Konsern	
2012	2013	(i hele tusen kr)	2013	2012
		Renteinntekter		
12 384	11 819	Renter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	11 819	12 385
690 502	693 177	Renter av utlån til og fordringer på kunder	684 443	681 697
35 012	27 625	Renter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	27 625	35 012
8 672	9 515	Renter av OmF vurdert til amortisert kost.	9 515	8 672
348	4	Andre renteinntekter	18	356
746 918	742 140	Sum renteinntekter	733 420	738 121
		Rentekostnader		
17 328	10 975	Renter på gjeld til kredittinstitusjoner	10 975	17 612
285 468	273 652	Renter på innskudd fra og gjeld til kunder	273 041	284 001
99 711	103 589	Renter på utstedte verdipapirer vurdert til amortisert kost	103 589	99 711
45 687	11 455	Renter på utstedte verdipapirer vurdert til virkelig verdi	11 455	45 687
19 874	20 831	Renter på ansvarlig lånekapital	20 831	19 874
18 811	21 731	Renter på fondsobligasjon	21 731	18 811
0	9 118	Avgifter til bankenes sikringsfond	9 118	0
0	0	Andre rentekostnader og lignende kostnader	8	0
486 879	451 351	Sum rentekostnader	450 749	485 696
260 039	290 789	Netto renteinntekter	282 671	252 425

Note 20 - Netto provisjonsinntekter

Morbank			Konsern	
2012	2013	(i hele tusen kr)	2013	2012
		Provisjonsinntekter		
3 276	3 870	Garantiprovisjon	3 870	3 276
0	0	Inntekter fra meglervirksomheten	39 799	45 040
4 073	4 133	Verdipapiromsetning	4 133	4 073
1 558	1 545	Formidlingsprovisjon	1 545	1 558
48 800	89 539	Provisjon fra SpareBank 1 Boligkreditt AS	89 539	48 800
54 644	57 853	Betalingsformidling	57 853	54 644
2 201	1 959	Interbankprovisjon	1 959	2 201
30 870	32 533	Forsikringstjenester	32 533	30 870
16 339	16 116	Andre provisjonsinntekter	16 116	16 339
161 762	207 548	Sum provisjonsinntekter	247 348	206 802
		Provisjonskostnader		
6 429	6 616	Betalingsformidling	6 616	6 429
2 622	1 882	Interbankgebyrer	1 882	2 622
3 542	2 696	Andre provisjonskostnader	2 696	3 700
12 594	11 194	Sum provisjonskostnader	11 194	12 752
		Andre driftsinntekter		
116	9	Driftsinntekter faste eiendommer	2 683	2 489
1 222	2 602	Andre driftsinntekter	10 799	1 268
1 337	2 611	Sum andre driftsinntekter	13 482	3 756
150 505	198 966	Sum netto provisjons- og andre driftsinntekter	249 636	197 806

Note 21 - Netto inntekter fra finansielle instrumenter

Morbank		(i hele tusen kr)	Konsern	
2012	2013		2013	2012
		Netto verdiending på aksjer og andre verdipapirer vurdert til virkelig verdi		
- 14 531	90	Netto verdiendring på aksjer og andre verdipapirer	11 453	20 004
- 14 531	90	Sum netto verdiending på aksjer og andre verdipapirer vurdert til virkelig verdi	11 453	20 004
		Netto verdiendring på finansielle eiendeler til virkelig verdi		
21 063	- 11 200	Verdiendring på fastrenteutlån	- 11 200	21 063
30 113	18 743	Verdiendring på fin eiendeler og gjeld til virkelig verdi	18 743	30 113
6 760	9 934	- netto verdiendring som følge av endring i egen kredittrisiko	9 934	6 760
23 353	8 809	- netto verdiendring som følge av endring i rentenivå	8 809	23 353
51 176	7 543	Sum netto verdiending på finansielle eiendeler til virkelig verdi	7 543	51 176
		Netto inntekt fra finansielle eiendeler tilgjengelig for salg		
4 269	6 476	Utbytte fra egenkapitalinstrumenter	6 476	4 269
4 269	6 476	Sum netto inntekt fra finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	6 476	4 269
		Inntekter av eierinteresser		
	0	- døtre	0	0
23 716	17 617	- felleskontrollert virksomhet	41 556	25 449
23 716	17 617	Sum inntekter av eierinteresser	41 556	25 449
		Netto verdiendringer fra valuta og fin. derivater vurdert til virkelig verdi		
5 536	6 810	Netto inntekter fra valuta	6 810	5 536
- 18 235	- 13 964	Netto verdiendringer fra finansielle derivater til virkelig verdi	- 13 964	- 18 235
- 12 699	- 7 154	Sum netto verdiendringer fra valuta og fin. derivater vurdert til virkelig verdi	- 7 154	- 12 699
51 932	24 572	Sum netto inntekter fra andre finansielle instrumenter	59 875	88 199

Note 22 - Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte

Morbank			Konsern	
2012	2013	(i hele tusen kr)	2013	2012
106 169	108 170	Lønn	133 295	129 060
		Pensjonskostnader (note 24)		
2 705	3 138	- tilskuddsplaner	3 138	2 705
5 595	8 866	- ytelsesplaner	8 370	7 295
		Sosiale kostnader		
18 314	17 994	- arbeidsgiveravgift	21 509	21 449
3 930	5 845	- personalforsikring	5 967	4 066
4 712	3 886	- øvrige sosiale kostnader	4 237	5 060
141 426	147 898	Sum personalkostnader	176 517	169 634
203	206	Gjennomsnittlig antall ansatte	248	241
198	195	Antall årsverk per 31. desember	235	230
208	203	Antall ansatte per 31. desember	250	245

Styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte Veiledende retningslinjer for det kommende regnskapsåret:

Godtgjørelse til administrerende direktør

Administrerende direktørs lønn og overskuddsdeling skal fastsettes på bakgrunn av en helhetlig vurdering hvor hovedvekten legges på følgende forhold: finansielt resultat, kundetilfredshet, medarbeitertilfredshet og konsernets omdømme.

Administrerende direktør er omfattet av SpareBank 1 Østfold Akershus sin innskuddspensjon og har en avtale om tilleggspensjon med en årlig sparing på kr 131 765,- per år for lønn over 12 G og en uførepensjon som utgjør en dekning på kr 368 942,- per år. Videre er det tegnet en livsforsikring for administrerende direktørs to barn med barna som begunstiget. Kombinert med avtaler om barnepensjon utgjør dette ca 33 % av uførepensjonen frem til barna fyller 22 år.

Administrerende direktør kan i tillegg til bonus gis naturalytelser som bilordning, aviser/tidsskrifter, fri privattelefon og fri mobil. Tildeling av naturalytelser skal ha sammenheng med administrerende direktørs funksjon i konsernet eller være i tråd med markedsmessig praksis og bør ikke være vesentlig i forhold til administrerende banksjefs grunnlønn.

Godtgjørelse til øvrige ledende ansatte

Administrerende direktør fastsetter godtgjørelse til ledende ansatte.

Lønnen bør fastsettes ut fra behovet for å gi konkurranse-

dyktige betingelser i de ulike områdene. Lønnen bør gjøre konsernet konkurransedyktig i det aktuelle arbeidsmarkedet og skal fremme konsernets lønnsomhet (herunder ønsket inntekts- og kostnadsutvikling).

Lønnen bør sikre at konsernet trekker til seg og beholder ledende ansatte med ønsket kompetanse og erfaring.

Naturalytelser kan tilbys ledende ansatte i den grad ytelsene har en saklig sammenheng med den ansattes funksjon i konsernet eller er i tråd med markedsmessig praksis. Ytelsene bør ikke være vesentlige i forhold til den ansattes grunnlønn.

Overskuddsdeling til ledende ansatte fastsettes på lik linje med øvrige ansatte.

Pensjonsordning og eventuell avtale om sluttvederlag og lignende skal ses i sammenheng med øvrig godtgjørelse og skal gi konkurransedyktige betingelser.

I henhold til konsernets ordning for alle ansatte skal rettigheter til pensjon ikke inntre før fylte 67 år og bør ikke overstige 70 % av lønn.

Etterlønnordninger bør normalt ikke gis. Ingen ledende ansatte har avtale om etterlønn.

Note 22 - Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte (forts)

Godtgjørelse til ledende ansatte og tillitsvalgte:

(i hele tusen kr)	2013	2012
Godtgjørelse til ledelsen	10 537	11 419
Godtgjørelse til styret (inkl. ledere lokalstyret)	946	518
Godtgjørelse til lokalstyret (eksl. ledere lokalstyret)	341	95
Godtgjørelse til kontrollkomité	174	41
Godtgjørelse til representantskapet	111	111

Alle tall over er i tillegg grunnlag for arbeidsgiveravgift med 14,1 %

Ytelser til konsernledelsen 2013

Navn	Tittel	Lønn	Herav bonus	Andre ytelser	Pensjons-premie	Styre-honorar i døtre og lignende	Lån/forskudd per 31.12.	Garantier/kausjon per 31.12	Antall egen-kapital-bevis
Arild B Hansen	Administrerende direktør	1 560	0	244	122		0	0	0
Lillian E. Lundberg	Viseadministrerende direktør/ Økonomidirektør	1 040	0	120	163		4 762	0	600
Ivar A. Christoffersen	Kommunikasjonsdirektør	956	0	127	113		1 351	0	1 000
Jorunn Solstad Ellingsen	HR Direktør	812	0	104	62		2 417	0	300
Geir Haugan	Direktør Samhandling og Synergi	713	0	88	89		2 305	0	0
Per Skauen	PM Direktør	825	0	123	145		1 999	0	0
Jon Tørmoen	BM Direktør	865	0	143	68		1 765	0	0
Håkon Fossvik	Daglig leder EiendomsMegler 1 AS	1 050	0	116	39		2 415	0	0
Einar Jan Aas	Daglig leder Nekor Gårdsselskap AS	680	0	94	76		2 160	100	1 000
Totalt ledende ansatte		8 500	0	1 159	877	0	19 174	100	2 900

Alle tall overfor knyttet til lønn/honorar o.l er i tillegg grunnlag for arbeidsgiveravgift med 14,1 %

Når det gjelder lån, garantier og antall egenkapitalbevis inkluderer dette nærstående parter i følge IAS 24, dvs ektefelle/samboer, barn og selskaper der vedkommende har avgjørende innflytelse, jfr. Aksjelovens §1-5.

Ytelser til konsernledelsen 2012

Navn	Tittel	Lønn	Herav bonus	Andre ytelser	Pensjons-premie	Styre-honorar i døtre og lignende	Lån/forskudd per 31.12.	Garantier/kausjon per 31.12	Antall egen-kapital-bevis
Ivar Listerud	Administrerende direktør	1 906	0	175	181		1 358	0	1 000
Arild B Hansen	Viseadministrerende direktør	1 341	0	263	143		0	0	0
Ivar A. Christoffersen	Kommunikasjonsdirektør	975	0	126	109		1 100	0	1 000
Lillian E. Lundberg	Økonomi og administrasjonsdirektør	1 023	0	120	152		2 745	0	600
Håkon Fossvik	Daglig leder EiendomsMegler 1 AS	958	0	117	38		2 460	0	0
Gjermund Haugenneset	Daglig leder EiendomsMegler 1 Sarpsborg AS	1 321	0	124	88		1 840	0	0
Bengt Kristiansen	Daglig leder EiendomsMegler 1 Østfold AS	1 042	0	166	40		2 000	0	0
Einar Jan Aas	Daglig leder Nekor Gårdsselskap AS	675	0	128	207		2 130	100	1 000
Totalt ledende ansatte		9 241	0	1 219	959	0	13 633	100	3 600

Alle tall overfor knyttet til lønn/honorar o.l er i tillegg grunnlag for arbeidsgiveravgift med 14,1 %

Når det gjelder lån, garantier og antall egenkapitalbevis inkluderer dette nærstående parter i følge IAS 24, dvs ektefelle/samboer, barn og selskaper der vedkommende har avgjørende innflytelse, jfr. Aksjelovens §1-5.

Note 22 - Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte (forts)

Utbetalingstidspunkt for honorar til medlemmer av styret, kontrollkomite og representantskap ble endret i 2013. I 2012 og tidligere fulgte utbetalingen kalenderåret. Fra og med 2013 følger utbetalingen valgåret. Denne periodiseringsforskjellen medfører at utbetalt honorar i 2013 er høyere enn 2012. Honorar for valgperioden er imidlertid ikke vesentlig endret.

Ytelser til styret 2013

Styrets medlemmer:		Honorar ¹⁾	Honorar Revisjons- utvalg	Andre godt- gjørrelser	Lån/forskudd per 31.12.	Garantier/ kausjon per 31.12	Antall egenkapital- bevis
Per A. Lilleng	Styrets leder	0	0	0	0	0	0
Håkon Magne Knudsen		47	0	0	960	0	0
Trond Anstensrud		160	25	0	1 414	0	1 267
Tom Grip		105	25	0	3 083	150	0
Randi Sæter		105	0	0	0	0	0
Tormod Melnæs		105	0	0	0	200	0
Janne-Gerd Kanebog	Ansattes rep.	75	0	0	1 319	0	0
Tove Mangård		75	0	0	3 000	0	0
Øystein Falch (tom 26.11.2012)		58	0	0	2 354	490	0
Jørgen Cato Broch (tom 25.04.2013)		105	0	0	0	0	0
Utbetalt til varamedlemmer		61	0	0	-	-	-
Totalt styrets medlemmer		896	50	0	12 130	840	1 267

1) Honorar, inkludert styrehonorar i datterselskaper med mer.

Ytelser til styret 2012

Styrets medlemmer:		Honorar ¹⁾	Honorar Revisjons- utvalg	Andre godt- gjørrelser	Lån/forskudd per 31.12.	Garantier/ kausjon per 31.12	Antall egenkapital- bevis
Jan A. Sannem	Styrets leder	190	9	0	1 203	0	19 700
Tormod Melnæs		26	0	0	1 000	200	0
Jørgen Cato Broch		26	0	0	0	0	130 000
Trond Anstensrud		82	12	0	3 346	0	1 267
Tom Grip		38	12	0	3 179	0	0
Randi Sæter		39	0	0	578	0	0
Håkon Magne Knudsen		13	0	0	955	0	0
Tove Mangård		0	0	0	2 555	0	0
Janne-Gerd Kanebog	Ansattes rep.	19	0	0	1 290	0	0
Øystein Falch (tom 26.11.2012)		37	0	0	2 354	500	0
Utbetalt til varamedlemmer		15	0	0	-	-	-
Totalt styrets medlemmer		485	33	0	16 460	700	150 967

1) Honorar, inkludert styrehonorar i datterselskaper med mer.

Note 22 - Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte (forts)

Ytelser til kontrollkomiteen 2013

Kontrollkomiteens medlemmer:		Honorar	Andre godtgjørelser	Lån/forskudd per 31.12.	Garantier/kausjon per 31.12	Antall egenkapitalbevis
Øivind Paulshus	Leder	55	0	575	0	0
Geir Hovland		45	0	0	0	0
Jon Heli Gudbrandsen		35	0	0	0	0
Arne Bergmål		35	0	0	0	0
Varamedlemmer		4	0	4 809	0	4 000
Totalt kontrollkomiteens medlemmer		174	0	5 383	0	4 000

Når det gjelder lån, garantier og antall egenkapitalbevis inkluderer dette nærstående parter i følge IAS 24, dvs ektefelle/samboer, barn og selskaper der vedkommende har avgjørende innflytelse, jfr. Aksjelovens §1-5.

Ytelser til kontrollkomiteen 2012

Kontrollkomiteens medlemmer:		Honorar	Andre godtgjørelser	Lån/forskudd per 31.12.	Garantier/kausjon per 31.12	Antall egenkapitalbevis
Øivind Paulshus	Leder	13	0	675	0	0
Geir Hovland		8	0	0	0	0
Jon Heli Gudbrandsen		9	0	0	0	0
Arne Bergmål		9	0	0	0	0
Varamedlemmer		2	0	2 312	0	4 000
Totalt kontrollkomiteens medlemmer		41	0	2 987	0	4 000

Når det gjelder lån, garantier og antall egenkapitalbevis inkluderer dette nærstående parter i følge IAS 24, dvs ektefelle/samboer, barn og selskaper der vedkommende har avgjørende innflytelse, jfr. Aksjelovens §1-5.

Ytelser til representantskapet 2013

Representantskapet medlemmer		Honorar	Andre godtgjørelser	Lån/forskudd per 31.12.	Garantier/kausjon per 31.12	Antall egenkapitalbevis
Gunn Mona Ekornes	Leder	43	0	2 225	0	0
Øvrige medlemmer		190	0	31 382	5 678	35 200
Totalt representantskapets medlemmer		111	0	33 607	5 678	35 200

Ytelser til representantskapet 2012

Representantskapet medlemmer		Honorar	Andre godtgjørelser	Lån/forskudd per 31.12.	Garantier/kausjon per 31.12	Antall egenkapitalbevis
Gunn Mona Ekornes	Leder	17	0	2 361	0	0
Øvrige medlemmer		94	0	34 702	10 935	37 600
Totalt representantskapets medlemmer		111	0	37 063	10 935	37 600

Note 23 - Driftskostnader

Morbank			Konsern	
2012	2013	(i hele tusen kr)	2013	2012
38 145	39 575	IT-kostnader	40 539	39 089
16 674	13 930	Markedsføring	14 996	18 081
15 810	18 386	Andre administrasjonskostnader	19 947	23 937
15 338	14 380	Ordinære avskrivninger (note 33)	17 759	18 472
1 961	1 677	Operasjonelle leiebetalinger	1 924	2 450
4 746	7 793	Driftskostnader fast eiendom	14 784	9 743
7 184	7 050	Utgifter Samarbeidende Sparebanker AS	7 050	7 184
13 109	12 423	Utgifter leide lokaler	2 239	4 755
22 187	22 877	Andre driftskostnader	25 378	25 976
135 155	138 092	Sum andre driftskostnader	144 617	149 688

Morbank			Konsern	
2012	2013	(i hele tusen kr)	2013	2012
		Godtgjørelse til revisor		
1 121	691	Lovpålagt revisjon	894	1 353
1 086	2 949	Granskningstjenester	2 949	1 086
164	50	Skatterådgiving	50	164
0	0	Andre tjenester	121	110
2 370	3 690	Sum godtgjørelse til revisor	4 014	2 712

Godtgjørelse til revisor er inklusive merverdiavgift.

Note 24 - Pensjoner

Ytelsesbasert pensjonsordning

Morbanken har to lukkede pensjonsordninger som skriver seg fra henholdsvis tidligere Halden Sparebank og Rygge-Vaaler Sparebank.

Halden Sparebank:

Ytelsesbasert ordning som er lukket per 1. juli 2007. Alle nyansatte etter denne dato inngikk i en kollektiv innskuddsbasert ordning, gamle ansatte kunne per samme dato velge å bytte over til innskuddspensjon. For de som ble ansatt før 1. januar 2001 utgjør årlig alderspensjon differansen mellom en beregnet alderspensjon fra folketrygden og 75 % av pensjonsgrunnlaget, og for de som er ansatt etter 1. januar 2001 tilsvarende 70 %. I begge tilfeller er pensjonsgrunnlaget begrenset til maksimalt 12 G. Avtalen tilfredsstiller krav etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Avtalen inkluderer også en uførepensjon tilsvarende alderspensjonen ved 100 % arbeidsudyktighet, samt et barnetillegg på 10 % for hvert barn inntil 21 år, inntil 6 barn. Avtalen har ingen Ektefelle – og barnepensjon ved arbeidstakers død.

Rygge-Vaaler Sparebank:

Ytelsesbasert ordning som er lukket per 8. mars 2008. Alle nyansatte etter denne dato inngikk i en kollektiv innskuddsbasert ordning, gamle ansatte kunne per samme dato velge å bytte over til innskuddspensjon. Alderspensjonen utgjør differansen mellom en beregnet alderspensjon fra folketrygden og 66 % av pensjonsgrunnlaget. Pensjonsgrunnlaget er begrenset til maksimalt 12 G. Avtalen tilfredsstiller krav etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Avtalen inkluderer også en uførepensjon tilsvarende alderspensjonen ved 100 % arbeidsudyktighet samt et barnetillegg på 10 % for hvert barn inntil 21 år, inntil 6 barn. Avtalen inkluderer videre en ektefellepensjon til gjenlevende ektefelle på 55 % av den alderspensjon arbeidstakeren ville hatt rett til ved nådd pensjonsalder, og en barnepensjon på tilsvarende 40 % av pensjonen dersom den ansatte etterlater seg barn under 21 år.

Døtre:

EiendomsMegler 1 Østfold og Akershus AS har lukkede kollektive ytelsesbaserte ordninger. Nyansatte tiltrer selskapes nye innskuddsbaserte ordninger.

Innskuddsbasert pensjonsordning

SpareBank 1 Østfold Akershus har en felles innskuddsbasert pensjonsordning for alle ansatte som ikke har ytelsespensjon, denne har følgende betingelser:

Totalt årlig innskudd er 5 % av lønn mellom 1 og 6 G

Totalt årlig innskudd er 8 % av lønn mellom 6 og 12 G

Innskuddspensjonen inkluderer en uførepensjon som utgjør differansen mellom en beregnet uførepensjon fra folketrygden (her: $\frac{3}{4}$ G) og 70 % av pensjonsgrunnlaget. Ordningen inkluderer også en ektefelle og barnepensjon ved arbeidstakers død tilsvarende sparesaldoen, men garantert minst en årlig pensjon på 1 G til hvert barn under 21 år.

Per 31. desember 2013 er det 34 ansatte i lukket YTP fra Halden, 67 ansatte i lukket YTP fra Rygge-Vaaler Sparebank, 17 ansatte i lukket YTP fra EiendomsMegler 1, 10 ansatte i gammel AFP ordning og 103 ansatte i bankens innskuddspensjonsordning.

Øvrige ordninger

I tillegg har morbanken usikrede pensjonsforpliktelser i form av avtalefestet førtidspensjon (AFP) for ansatte fra fylte 62 år. Gammel ordning ble avvirket i 2010. Ny ordning lar seg foreløpig ikke aktuarberegne og behandles som en innskuddsbasert ordning.

Tidligere administrerende direktører i banken har individuelle tilleggsavtaler som garanterer en viss ytelse. Alle avtalene er aktuarberegnet.

For administrerende direktør er det for lønn over 12 G i tillegg tegnet en «Pensjonskonto» i SpareBank 1 Livsforsikring. Avtalen inkluderer i tillegg uføre og barnepensjon. Avtalen innberettes som skattepliktig inntekt.

Prinsippendring

IAS 19 er implementert med virkning for dette årsregnskapet. Det innebærer at regnskapstall for 2012 er omarbeidet i henhold til ny standard. Endringene medfører at alle estimatavvik per 1. januar 2012 er ført mot annen egenkapital. For konsernet medfører implementeringen en økning i pensjonsforpliktelsen per 1. januar 2012 på 46,0 mill kr og tilsvarende redusert egenkapital med 33,1 mill kr.

Endring i forutsetninger

Overgang til OmF-rente per 31. desember 2012

SpareBank 1 Østfold Akershus har tidligere benyttet statsobligasjonsrente som grunnlag for beregning av netto pensjonsforpliktelse. Etter nærmere vurdering av markedet for OmF-rente har banken kommet til at denne tilfredsstiller kravene etter IAS 19.78, dvs. at det foreligger et tilstrekkelig dypt marked for OmF, obligasjonene har tilstrekkelig høy

kvalitet og løpetider som samsvarer med bankens forpliktelser. Forpliktelsen per 31. desember 2012 med en fast OmF-renten som diskonteringsrente. Effekten ved overgang til OmF-rente er en nedgang i pensjonsforpliktelsen med 54,1 mill kr, tilsvarende økt egenkapital med 39,0 mill kr. Det er da tatt hensyn til effekten av prinsippendringen.

Overgang til OmF-kurve, lønnskurve og levetidstabell GAP07 per 31. desember 2013

Ved beregning av netto pensjonsforpliktelse for 2012 ble det benyttet en gjennomsnittlig OmF-rente, en fast for-

ventning til fremtidig lønnsutvikling og levetidstabellen K2005. I 2013 har man lagt til grunn en OmF-kurve basert på gjenstående løpetid, en lønnskurve basert på alder samt levetidstabellen GAP07. I sum medfører dette en nedgang i beregnet netto pensjonsforpliktelse og -midler på 18,4 mill kr. Effekten er ført over utvidet resultat. Netto pensjonsmidler er iht. IAS19.64 og begrenset til premiefondet i overfinansierte ordninger.

Det er lagt til grunn følgende forutsetninger ved beregning av pensjonsforpliktelsene.

Økonomiske forutsetninger	2013	2012
		omrarbeidet
Diskonteringsrente 1)	4,06 %	3,70 %
Forventet avkastning på midlene 1)	4,06 %	3,70 %
Forventet fremtidig lønnsutvikling 2)	4,00 %	3,50 %
Forventet G-regulering	4,00 %	3,25 %
Forventet pensjonsregulering	0,50 %	0,20 %
Forventet frivillig avgang	1%-15 %	1%-15 %

Periodens pensjonskostnad:

Morbank		Sikret ordning - Pensjonskostnad (i hele tusen kr)	Konsern	
2012	2013		2013	2012
omrarbeidet			omrarbeidet	
5 939	5 737	Pensjon opptjent i perioden	5 956	6 628
5 814	6 446	Rentekostnad påløpt pensjonsforpliktelse	6 752	6 096
- 5 990	- 6 363	Forventet avkastning på pensjonsmidler	- 6 686	- 6 333
0	0	Endring i IB	0	- 203
2 988	0	Estimatavvik innregnet i perioden	0	2 836
837	685	Arbeidsgiveravgift	743	923
975	1 389	Administrasjonskostnader	1 453	1 041
10 564	7 894	Periodens pensjonskostnad	8 218	10 988

Morbank		Usikret ordning - Pensjonskostnad (i hele tusen kr)	Konsern	
2012	2013		2013	2012
omrarbeidet			omrarbeidet	
0	0	Pensjon opptjent i perioden	0	0
220	152	Rentekostnad påløpt pensjonsforpliktelse	152	220
- 3 354		Opphør av gammel AFP-ordning/opphør forpliktelse	0	- 3 354
0	820	Implementeringsvirkning	0	820
- 1 664		Estimatavvik innregnet i perioden	0	- 1 664
- 4 798	972	Netto pensjonskostnad	152	- 3 978
2 831	3 138	Resultatført innskuddspensjon	3 138	2 831
- 1 967	4 110	Periodens pensjonskostnad	3 290	- 1 148

Note 24 - Pensjoner (forts)

Morbank		Sum sikret og usikret ordning - Pensjonskostnad (i hele tusen kr)	Konsern	
2012 omrarbeidet	2013		2013	2012 omrarbeidet
5 939	5 737	Pensjon opptjent i perioden	5 956	6 628
6 034	6 598	Rentekostnad påløpt pensjonsforpliktelse	6 904	6 316
- 3 354	0	Opphør av gammel AFP-ordning/opphør forpliktelse	0	- 3 354
- 5 990	- 6 363	Forventet avkastning på pensjonsmidler	- 6 686	- 6 333
0	820	Implementeringsvirkning	0	617
1 324	0	Estimatavvik innregnet i perioden	0	1 172
837	685	Arbeidsgiveravgift	743	923
975	1 389	Administrasjonskostnader	1 453	1 041
5 766	8 866	Netto pensjonskostnad	8 370	7 010
2 831	3 138	Resultatført innskuddspensjon	3 138	2 988
8 596	12 003	Periodens pensjonskostnad	11 508	9 998

Morbank		Sikret ordning - Pensjonsforpliktelse (i hele tusen kr)	Konsern	
2012 omrarbeidet	2013		2013	2012 omrarbeidet
180 005	142 466	Nåverdi pensjonsforpliktelse	149 799	187 601
- 173 256	- 179 678	Virkelig verdi av pensjonsmidler	- 189 469	- 182 037
6 749	- 37 212	Netto pensjonsforpliktelse	- 39 670	5 564
0	23 295	Ikke-innregnede estimatavvik (evt. Aktuarielle gevinster og tap)	24 521	0
6 749	- 13 917	Netto pensjonsforpliktelse i balansen inklusive arbeidsgiveravgift	- 15 149	5 564
Herav:				
6 749	0	Netto pensjonsforpliktelse	0	5 564
0	13 917	Netto overfinansiert pensjonsforpliktelse	15 150	0

Morbank		Usikret ordning - Pensjonsforpliktelse (i hele tusen kr)	Konsern	
2012 omrarbeidet	2013		2013	2012 omrarbeidet
9 462	6 709	Netto pensjonsforpliktelse i balansen inklusive arbeidsgiveravgift	6 709	10 282

Morbank		Sum sikret og usikret ordning - Pensjonsforpliktelse (i hele tusen kr)	Konsern	
2012 omrarbeidet	2013		2013	2012 omrarbeidet
188 861	149 175	Nåverdi pensjonsforpliktelse	156 508	197 276
- 173 256	- 179 678	Virkelig verdi av pensjonsmidler	- 189 469	- 182 037
0	23 295	Ikke-innregnede estimatavvik (evt. Aktuarielle gevinster og tap)	24 521	
15 605	- 7 208	Netto pensjonsforpliktelse i balansen inklusive arbeidsgiveravgift	- 8 440	15 240

Note 24 - Pensjoner (forts)

Morbank		Endring i pensjonsforpliktelse (i hele tusen kr)	Konsern	
2012	2013		2013	2012
27 076		Netto pensjonsforpliktelse i balansen 1. januar før omarbeidelse		30 482
47 855		Implementering IAS19R, ført direkte mot egenkapitalen		46 023
74 931	15 605	Netto pensjonsforpliktelse i balansen 1. januar	15 240	76 505
5 766	8 866	Netto resultatført pensjonskostnad	8 370	7 010
- 51 165	-18 300	Estimatavvik over utvidet resultat	-18 450	- 54 183
- 2 530	-3 119	Utbetalt pensjon	-3 119	- 2 530
0	0	IB korleksjon	115	203
- 11 397	-10 260	Innbetalt pensjonspremie ytelsesbaserte ordninger	-10 596	- 11 765
15 605	-7 208	Netto pensjonsforpliktelse i balansen 31. desember	-8 440	15 240

Morbank		Medlemmer lukket ordning:	Konsern	
2011	2012		2012	2011
184	180	Antall personer som er med i pensjonsordningen	202	207
120	107	- herav aktive	124	138
64	73	- herav pensjonister og uføre	78	69

Netto pensjonsforpliktelse i balansen

(i hele tusen kr)	Konsern				
	2013	2012	2011	2010	2009
Nåverdi pensjonsforpliktelse	149 799	187 601	250 632	127 384	148 800
Virkelig verdi av pensjonsmidler	- 164 948	- 182 037	- 174 126	- 89 966	- 86 536
Underskudd/ - overskudd	- 15 149	5 564	76 506	37 418	62 264
Erfarte justeringer på pensjonsforpliktelsene	-44 200	- 55 840	- 40 598	30 439	4 348
Erfarte justeringer på pensjonsmidlene	-1 226	2 829	11 458	- 6 144	- 4 798

Netto pensjonsforpliktelse i balansen

(i hele tusen kr)	Morbank				
	2013	2012	2011	2010	2009
Nåverdi pensjonsforpliktelse	142 466	180 005	239 662	122 406	143 822
Virkelig verdi av pensjonsmidler	- 156 383	- 173 256	- 164 730	- 87 118	- 81 720
Underskudd/ - overskudd	- 13 917	6 749	74 932	35 288	62 102
Erfarte justeringer på pensjonsforpliktelsene	-43 448	- 51 685	- 36 108	29 756	3 358
Erfarte justeringer på pensjonsmidlene	1 898	1 844	5 797	- 3 803	- 6 663

For 2008 eksisterer ikke data for splitt av estimatavvikene. Hele avviket er derfor lagt på pensjonsforpliktelsene.

Morbank		Sammensetning av pensjonsmidler	Konsern	
2012	2013		2013	2012
23 736	24 616	Aksjer	25 957	24 939
35 864	89 300	Eiendom	94 166	37 682
86 108	37 193	Obligasjoner	39 220	90 472
27 548	28 569	Annet	30 126	28 944
173 256	179 678	Annet	189 469	182 037

Morbank		Faktisk avkastning på pensjonsmidler	Konsern	
2012	2013		2012	2011
4 416	4 464		4 416	4 464
			3 503	14 669

Note 25 - Skatt

Morbank		Sammensetning av resultatført skatt (i hele tusen kr)	Konsern	
2012	2013		2013	2012
206 901	179 294	Resultat før skattekostnad	222 006	187 632
0	0	+ formuesskatt	0	0
3 173	- 16 614	+/-permanente forskjeller	- 44 346	26 845
- 30	0	Forskjeller som ikke skal inngå i grunnlag for utsatt skatt	0	- 47 995
- 47 965	10 899	+/- korreksjon direkte balanseførte forskjeller i år	10 899	0
0	20 795	+/- korreksjon direkte balanseførte forskjeller over utvidet resultat	13 645	0
- 12 977	- 20 144	+/- endring midlertidige forskjeller i henhold til spesifikasjon	10 489	0
149 102	174 230	Årets skattegrunnlag/skattepliktig inntekt	212 693	166 482
0	- 10 899	- Avgitt konsernbidrag	- 10 899	0
149 102	163 331	Skattepliktig inntekt (grunnlag for betalbar skatt i balansen)	201 794	166 482
41 748	45 733	Herav betalbar skatt 28 %	46 681	42 980
0	0	Formuesskatt 0,3 %	0	0
41 748	45 733	Betalbar skatt i balansen	46 681	42 980
41 748	48 784	Betalbar skatt av årets skattegrunnlag	49 733	42 980
- 16	1 941	For (mye)/lite avsatt skatt forrige år	1 941	- 1 390
41 732	50 725	Årets endring i betalbar skatt i resultatet	51 674	41 592
3 634	5 640	+/- endring i utsatt skatt med gammel stats (28 %)	6 883	0
0	- 797	+/- endring i utsatt skatt som følge av endret skattesats (27 %)	- 1 164	0
13 430	- 8 874	+/- skatt på direkte balanseførte forskjeller	- 6 872	0
58 795	46 694	Årets skattekostnad	50 520	41 592

Morbank		Endring i netto forpliktelse ved utsatt skatt (i hele tusen kr)	Konsern	
2012	2013		2013	2012
17 064	- 4 031	Resultatført utsatt skatt	- 1 150	3 634
0	0	Utsatt skatt ført mot egenkapital	0	0
17 064	- 4 031	Sum endring i netto forpliktelse ved utsatt skatt	- 1 150	3 634

Note 25 - Skatt (forts)

Morbank		Sammensetning av balanseført utsatt skatt:		Konsern	
2012	2013	Midlertidige forskjeller på:		2013	2012
		(i hele tusen kr)			
35 413	29 852	- Driftsmidler		64 420	59 661
35 700	24 500	- Utlån og tap		24 500	35 700
- 16 271	7 209	- Netto pensjonsforpliktelse		8 487	- 16 271
10 078	7 985	- Verdipapirer og sikringsinstrumenter		7 985	10 078
- 912	- 727	- Andre midlertidige forskjeller		- 785	- 912
0	10 899	- Konsernbidrag		10 899	0
64 008	79 718	Sum midlertidige forskjeller som inngår i utsatt skatt		115 506	88 256
17 922	21 524	Utsatt skatt		31 187	24 712
0	0	- Driftsmidler		0	- 419
0	0	- Utlån og tap		0	0
0	0	- Netto pensjonsforpliktelse		0	- 4 485
0	0	- Verdipapirer og sikringsinstrumenter		0	0
0	0	- Andre midlertidige forskjeller		0	- 112
0	0	- Fremførbart underskudd		0	0
0	0	Sum midlertidige forskjeller		0	- 5 017
0	0	- Midl. forskjeller som ikke inngår i beregn. av utsatt skattefordel		0	0
0	0	Sum midlertidige forskjeller som inngår i utsatt skatt		0	- 5 017
0	0	Utsatt skattefordel		0	- 1 405
17 922	21 524	Netto utsatt skatt (+) / utsatt skattefordel (-)		31 187	23 307

Morbank		Sammensetning av resultatført utsatt skatt		Konsern	
2012	2013	Midlertidige forskjeller på:		2013	2012
		(i hele tusen kr)			
		Midlertidige forskjeller på:		0	0
- 5 654	- 5 561	- Driftsmidler		5 178	- 4 940
21 070	- 11 200	- Utlån og tap		- 11 200	21 070
8 074	23 480	- Netto pensjonsforpliktelse		27 965	6 995
46 802	- 2 093	- Verdipapirer		- 2 093	46 802
185	185	- Andre midlertidige forskjeller		297	511
- 42 428	10 899	- Konsernbidrag		10 899	- 42 428
12 977	15 711	Sum midlertidige forskjeller		31 047	12 939
0	2 226	- Korreksjon utsatt skatt forrige år		2 226	0
0	- 32 868	- Korreksjon for direkte balanseførte forskjeller i år		- 32 868	0
12 977	- 14 931	Sum midlertidige forskjeller som inngår i utsatt skatt		405	12 939
3 634	- 4 031	Endring i utsatt skatt		109	3 623

Morbank		Avstemming av resultatført periodeskatt med resultat før skatt		Konsern	
2012	2013	(i hele tusen kr)		2013	2012
57 932	50 202	28% av resultat før skatt		62 162	52 537
888	- 4 652	Ikke skattepliktige resultatposter (permanente forskjeller)		- 12 415	7 518
- 8	0	Forskjeller som ikke inngår i grunnlag for utsatt skattefordel		0	- 13 438
0	- 797	Endring i utsatt skatt fra 28 % til 27 %		- 1 164	0
- 16	1 941	For mye/lite avsatt skatt tidligere år		1 941	- 1 390
58 796	46 694	Resultatført periodeskatt		50 522	45 226

Formuesskatt blir etter IFRS regelverket klassifisert som en avgift og ikke som en skattekostnad.

Balanse

Note 26 - Klassifikasjon av finansielle instrumenter

Morbank 2013 (i hele tusen kr)	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet, trading	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet, bestemt regnskapsført til virkelig verdi	Finansielle derivater som sikrings-instrument	Finansielle eiendeler og gjeld vurdert til amortisert kost 1)	Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Utlån og fordringer	Ikke-finansielle eiendeler og gjeld og opptjente renter	Totalt
Eiendeler								
Konter og fordringer på sentralbanker				251 325				251 325
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				851 691				851 691
Netto utlån til kunder		809 684		13 465 752			44 960	14 320 396
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende		1 318 936				250 000	3 644	1 572 580
Finansielle derivater		7 572	12 075				17 136	36 783
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser					445 659			445 659
Investering i eierinteresser							243 180	243 180
Investering i konsernselskaper							28 692	28 692
Immatrielle eiendeler							21 780	21 780
Varige driftsmidler							103 456	103 456
Andre eiendeler							156 525	156 525
Sum eiendeler	0	2 136 192	12 075	14 568 768	445 659	250 000	619 373	18 032 068
Forpliktelseser								
Gjeld til kredittinstitusjoner				300 605			390	300 995
Innlån statsforvaltning vedr bytteordning OMF				207 478				207 478
Innskudd fra og gjeld til kunder				10 987 864			1 830	10 989 694
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		244 608		3 777 159			22 123	4 043 890
Finansielle derivater		19 387	4 986				792	25 165
Betalbar skatt							45 733	45 733
Utsatt skatt							21 350	21 350
Annen gjeld og pensjonsforpliktelseser							93 322	93 322
Ansvarlig lånekapital				400 235			2 397	402 632
Fondsobligasjon				342 201			6 349	348 549
Sum gjeld	0	263 995	4 986	16 015 541	0	0	194 286	16 478 809
Sum egenkapital							1 553 259	1 553 259
Sum gjeld og egenkapital	0	263 995	4 986	16 015 541	0	0	1 747 545	18 032 068

1) Inkluderer sikret gjeld

Note 26 - Klassifikasjon av finansielle instrumenter (forts)

Morbank 2012	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet, trading	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet, bestemt regnskapsført til virkelig verdi	Finansielle derivater som sikrings-instrument	Finansielle eiendeler og gjeld vurdert til amortisert kost 1)	Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Utlån og fordringer	Ikke-finansielle eiendeler og gjeld og opptjente renter	Totalt
(i hele tusen kr)								
Eiendeler								
Kontanter og fordringer på sentralbanker				72 577				72 577
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				440 073				440 073
Netto utlån til kunder		916 192		13 150 051			39 297	14 105 540
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende		1 266 277				250 000	4 899	1 521 176
Finansielle derivater		24 650	17 480				24 676	66 806
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser					336 066			336 066
Investering i eierinteresser							279 160	279 160
Investering i konsernselskaper							30 249	30 249
Immatrielle eiendeler							25 673	25 673
Varige driftsmidler							100 694	100 694
Andre eiendeler							90 651	90 651
Sum eiendeler	0	2 207 119	17 480	13 662 701	336 066	250 000	595 299	17 068 665
Forpliktelseser								
Gjeld til kredittinstitusjoner				315 705			288	315 993
Innlån statsforvaltning vedr bytteordning OMF				207 478			144	207 622
Innskudd fra og gjeld til kunder				10 682 759			8 363	10 691 122
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		795 857		2 947 601			36 642	3 780 100
Finansielle derivater		19 957	3 207				661	23 825
Betalbar skatt							41 748	41 748
Utsatt skatt							17 922	17 922
Annen gjeld og pensjonsforpliktelseser							113 772	113 772
Ansvarlig lånekapital				251 322			1 908	253 230
Fondsobligasjon				191 983			4 643	196 626
Sum gjeld	0	815 814	3 207	14 596 848	0	0	226 091	15 641 960
Sum egenkapital							1 426 705	1 426 705
Sum gjeld og egenkapital	0	815 814	3 207	14 596 848	0	0	1 652 796	17 068 665

1) Inkluderer sikret gjeld

Note 26 - Klassifikasjon av finansielle instrumenter (forts)

Konsern 2013	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet, bestemt regnskapsført til virkelig verdi	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet, trading	Finansielle derivater som sikrings-instrument	Finansielle eiendeler og gjeld vurdert til amortisert kost 1)	Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Utlån og fordringer	Ikke-finansielle eiendeler og gjeld og opptjente renter	Totalt
(i hele tusen kr)								
Eiendeler								
Kontanter og fordringer på sentralbanker				251 325				251 325
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				851 691				851 691
Netto utlån til kunder		809 684		13 341 859			44 960	14 196 503
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende		1 318 936				250 000	3 644	1 572 580
Finansielle derivater		7 572	12 075				17 136	36 783
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser					445 659			445 659
Investering i eierinteresser							334 530	334 530
Virksomheter og anleggsmidler holdt for salg							82 364	82 364
Immatrielle eiendeler							21 780	21 780
Varige driftsmidler							191 383	191 383
Utsatt skattefordel								0
Andre eiendeler							172 615	172 615
Sum eiendeler	0	2 136 192	12 075	14 444 875	445 659	250 000	868 412	18 157 213
Forpliktelseser								
Gjeld til kredittinstitusjoner				300 605			390	300 995
Innlån statsforvaltning vedr bytteordning OmF				207 478				207 478
Innskudd fra og gjeld til kunder				10 968 239			1 830	10 970 069
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		244 608		3 777 159			22 123	4 043 890
Finansielle derivater		19 387	4 986				792	25 165
Betalbar skatt							46 681	46 681
Utsatt skatt							31 013	31 013
Annen gjeld og pensjonsforpliktelseser							103 565	103 565
Ansvarlig lånekapital				400 235			2 397	402 632
Fondsobligasjon				342 201			6 349	348 549
Sum gjeld	0	263 995	4 986	15 995 916	0	0	215 140	16 480 037
Sum egenkapital							1 677 175	1 677 175
Sum gjeld og egenkapital	0	263 995	4 986	15 995 916	0	0	1 892 315	18 157 213

1) Inkluderer sikret gjeld

Note 26 - Klassifikasjon av finansielle instrumenter (forts)

Konsern 2012 (i hele tusen kr)	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet, trading	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet, bestemt regnskapsført til virkelig verdi	Finansielle derivater som sikrings-instrument	Finansielle eiendeler og gjeld vurdert til amortisert kost 1)	Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Utlån og fordringer	Ikke-finansielle eiendeler og gjeld og opptjente renter	Totalt
Eiendeler								
Kontanter og fordringer på sentralbanker				72 579				72 579
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				440 073				440 073
Netto utlån til kunder		916 192		13 014 115			39 297	13 969 604
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende		1 266 277				250 000	4 899	1 521 176
Finansielle derivater		24 650	17 480				24 676	66 806
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser					336 066			336 066
Investering i eierinteresser							358 827	358 827
Virksomheter og anleggsmidler holdt for salg							87 769	87 769
Immatrielle eiendeler							25 673	25 673
Varige driftsmidler							181 947	181 947
Utsatt skattefordel							1 405	1 405
Andre eiendeler							105 941	105 941
Sum eiendeler	0	2 207 119	17 480	13 526 767	336 066	250 000	830 434	17 167 867
Forpliktelseser								
Gjeld til kredittinstitusjoner				315 705			288	315 993
Innlån statsforvaltning vedr bytteordning OMF				207 478			144	207 622
Innskudd fra og gjeld til kunder				10 666 935			8 363	10 675 298
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		795 857		2 947 601			36 642	3 780 100
Finansielle derivater		19 957	3 207				661	23 825
Betalbar skatt							42 991	42 991
Utsatt skatt							24 713	24 713
Annen gjeld og pensjonsforpliktelseser							127 175	127 175
Ansvarlig lånekapital				251 322			1 908	253 230
Fondsobligasjon				191 983			4 643	196 626
Sum gjeld	0	815 814	3 207	14 581 024	0	0	247 528	15 647 573
Sum egenkapital							1 520 293	1 520 293
Sum gjeld og egenkapital	0	815 814	3 207	14 581 024	0	0	1 767 821	17 167 867

1) Inkluderer sikret gjeld

Note 27 - Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

IFRS 7 krever presentasjon av virkelig verdimålinger per nivå med følgende nivåinndeling for måling av virkelig verdi:

- Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse (nivå 1)
- Verdssettelse basert på andre observerbare faktorer enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) enn notert pris (brukt i nivå 1) for eiendelen eller forpliktelsen, (nivå 2)
- Verdssettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger) (nivå 3)

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi:

Morbank og Konsern	2013				2012			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
(i hele tusen kr)	Verdssettelse etter priser i aktivt marked	Verdssettelse etter observerbare markedsdata	Verdssettelse etter annet enn observerbare markedsdata		Verdssettelse etter priser i aktivt marked	Verdssettelse etter observerbare markedsdata	Verdssettelse etter annet enn observerbare markedsdata	
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet								
- Derivater		7 572		7 572		24 650		24 650
- Obligasjoner og sertifikater		1 318 936		1 318 936		1 266 277		1 266 277
- Egenkapitalinstrumenter				0				0
- Fastrentelån		809 684		809 684		916 192		916 192
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg								
- Egenkapitalinstrumenter	10 637		435 022	445 659	9 282		326 784	336 066
Sum eiendeler	10 637	2 136 192	435 022	2 581 851	9 282	2 207 119	326 784	2 543 185
Finansiell gjeld til virkelig verdi over resultatet								
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		244 608		244 608		795 857		795 857
Finansielle derivater forpliktelser		19 387		19 387		19 957		19 957
Finansielle gjeld tilgjengelig for salg								
- Egenkapitalinstrumenter				0				0
Sum forpliktelser	0	263 995	0	263 995	0	815 814	0	815 814

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige fra en børs, handler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på en armlengdes avstand. Markedsprisen som benyttes for finansielle eiendeler er gjeldende kjøpskurs; for finansielle forpliktelser benyttes gjeldende salgskurs. Disse instrumentene er inkludert i nivå 1. Instrumenter inkludert i nivå 1 omfatter kun egenkapitalinstrumenter notert på Oslo Børs eller New York Stock

Exchange klassifisert som holdt for handelsformål eller tilgjengelig for salg. Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel enkelte OTC derivater) bestemmes ved å bruke verdssettelsesmetoder. Disse verdssettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og belager seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2.

Dersom en eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedsdata, er instrumentet inkludert i nivå 3.

Note 27 - Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter (forts)

Verdsettelsesmetoder som brukes til å verdsette finansielle instrumenter inkluderer;

- Virkelig verdi av rentebytteavtaler er beregnet som nåverdien av estimert fremtidig kontantstrøm basert på observerbar rentekurve.
- Virkelig verdi av forwardkontrakter i fremmed valuta er bestemt ved å se på nåverdien av forskjellen mellom avtalt terminkurs og terminkurs på balansedagen.
- Virkelig verdi av obligasjoner og sertifikater (eiendeler og forpliktelser) er beregnet som nåverdien av estimert fremtidig kontantstrøm basert på observerbar avkastningskurve, herunder inkludert en indikert kredittspread på utsteder fra et anerkjent meglerhus eller Reuters prissettingstjeneste.
- Virkelig verdi av fastrenteinnskudd og -utlån er beregnet som nåverdien av estimert fremtidig kontantstrøm basert på observerbar swaprentekurve med tillegg for et implisitt påslag beregnet som differanse mellom referanserenten og rente gitt av bankens prislister på balansedagen.

Andre teknikker, slik som multiplikatormodeller, er benyttet for å fastsette virkelig verdi på de resterende finansielle instrumentene.

Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember:

Konsern/Morbank (i hele tusen kr)	2013		2012	
	Egenkapital- instrumenter	Sum	Egenkapital- instrumenter	Sum
Inngående balanse	326 784	326 784	233 432	233 432
Investeringer i perioden	106 414	106 414	91 049	91 049
Salg i perioden (til bokført verdi)	- 13 265	- 13 265		
Gevinst eller tap ført i resultatet				
Gevinst eller tap ført direkte mot egenkapital	15 089	15 089	2 303	2 303
Utgående balanse	435 022	435 022	326 784	326 784
Gevinst eller tap for perioden inkludert i resultatet for eiendeler eiet på balansedagen	0	0	0	0

Note 28 - Virkelig verdi av finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost eller kostpris

Morbank (i hele tusen kr)	Nivå	2013		2012	
		Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
EIENDELER					
Kontanter og fordringer på sentralbanker	1	251 325	251 325	72 577	72 577
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3	851 691	851 691	440 073	440 073
Netto utlån til og fordringer på kunder:					
Utlån	3	13 465 752	13 465 752	13 150 051	13 150 051
Verdipapirer	2	250 000	250 432	250 000	251 139
Sum finansielle eiendeler		14 818 768	14 819 200	13 912 701	13 913 840
FORPLIKTELSE					
Gjeld til kredittinstitusjoner	3	300 605	300 605	315 705	315 705
Innlån statsforvaltningen vedr bytteordning OmF	3	207 478	207 478	207 478	207 478
Innskudd fra og gjeld til kunder	3	10 987 864	10 987 864	10 682 759	10 682 759
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	2	3 777 159	3 812 819	2 947 601	2 981 181
Ansvarlig lånekapital	2	400 235	406 131	251 322	263 851
Fondsobligasjoner	2	342 201	371 187	191 983	219 842
Sum finansielle forpliktelser		16 015 542	16 086 084	14 596 848	14 670 816

Konsern (i hele tusen kr)		2013		2012	
		Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
EIENDELER					
Kontanter og fordringer på sentralbanker	3	251 325	251 325	72 579	72 579
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3	851 691	851 691	440 073	440 073
Netto utlån til og fordringer på kunder:					
Utlån	3	13 341 859	13 341 859	13 014 115	13 014 115
Verdipapirer	2	250 000	250 432	250 000	251 139
Sum finansielle eiendeler		14 694 875	14 695 307	13 776 767	13 777 906
FORPLIKTELSE					
Gjeld til kredittinstitusjoner	3	300 605	300 605	315 705	315 705
Innlån statsforvaltningen vedr bytteordning OmF	3	207 478	207 478	207 478	207 478
Innskudd fra og gjeld til kunder	3	10 968 239	10 968 239	10 666 935	10 666 935
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	2	3 777 159	3 812 819	2 947 601	2 981 181
Ansvarlig lånekapital	2	400 235	406 131	251 322	263 851
Fondsobligasjoner	2	342 201	371 187	191 983	219 842
Sum finansielle forpliktelser		15 995 917	16 066 459	14 581 024	14 654 992

Prinsipper som ligger til grunn for å fastsette virkelig verdi på finansielle instrumenter:

Utlån

Fastrente utlån er etter IFRS bokført til neddiskontert nåverdi av kontantstrøm, og bokført verdi er derav lik virkelig verdi. Flytende utlån er bokført til amortisert kost. Utlån er videre korrigert for individuelle og gruppevise nedskrivninger, samt tillagt påløpte renter. Dette anses som beste tilnærming til virkelig verdi.

Verdipapirer

Verdipapirene er i utgangspunktet verdsatt til virkelig verdi, med unntak av en OmF-obligasjon på 250 mill kr, som er bokført som utlån og fordring. Som virkelig verdi på beholdning av obligasjoner og sertifikater er benyttet markedsкурser per 31. desember tillagt påløpt rente. Sertifikater og obligasjoner er bestemt bokført til virkelig verdi over

resultatet.

Derivater

Derivater består av renteswapper, valutaterminkontrakter og instrumenter forbundet med strukturerte produkter. Derivatene er i sin helhet bokført til virkelig verdi over resultatet basert på kurser fastsatt av uavhengig part.

Innskudd

For innskudd med kort rentebinding er bokført verdi tilnærmet lik virkelig verdi. Innskudd med avkastningskrav (strukturerte produkter) er balanseført til virkelig verdi med utgangspunkt i renteswappen på det strukturerte produktet.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Fastrente obligasjonslån er bokført til virkelig verdi basert på markedskurser per 31. desember tillagt påløpt rente. Obligasjonslån med flytende rente er bokført i balansen til amortisert kost. I balansen er påløpte rentekostnader på gjeld bokført til amortisert kost klassifisert sammen med obligasjonsgjelden. Obligasjonslån ved flytende rente er i oppstillingen ovenfor vurdert til virkelig verdi fastsatt av uavhengig part.

Note 29 - Certifikater og obligasjoner

Sertifikater og obligasjoner fordelt på utstedersektor

Morbank		(i hele tusen kr)	Konsern	
2012	2013		2013	2012
		Stat		
209 000	209 000	- pålydende	209 000	209 000
207 508	207 809	- virkelig verdi	207 809	207 508
		Annen offentlig utsteder		
74 853	45 000	- pålydende	45 000	74 853
75 112	45 134	- virkelig verdi	45 134	75 112
		Finansielle foretak		
1 090 115	1 304 924	- pålydende	1 304 924	1 090 115
1 099 365	1 315 993	- virkelig verdi	1 315 993	1 099 365
		Ikke-finansielle foretak		
140 000	0	- pålydende	0	140 000
134 293	0	- virkelig verdi	0	134 293
4 899	3 644	Påløpte renter	3 644	4 899
1 513 968	1 558 924	Sum rentepapirer, pålydende verdi	1 558 924	1 513 968
1 521 176	1 572 580	Sum rentepapirer, bokført verdi	1 572 580	1 521 176

Note 30 - Finansielle derivater

Generell beskrivelse:

Alle derivater blir bokført til virkelig verdi over resultatet. Dersom "dirty price" på derivatet viser en nettogevinst blir derivatet ført som eiendel og tilsvarende. Dersom "dirty price" på derivatet viser netto tap blir derivatet ført som gjeld.

Alle beløp er like for morbank og konsern.

Fra og med 2013 skal banken opplyse om hvilke finansielle instrumenter banken anser å oppfylle kravene til nettoføring ihht. IAS 32.42, samt hvilke finansielle instrumenter man har inngått motregningsavtaler på. Begge ihht. IFRS 7.13 A-F.

I den finansielle oppstillingen har banken ingen finansielle instrumenter som bokføres netto.

Mot kunder i person- og bedriftsmarkedet anvendes rammeavtaler med krav om sikkerhetsstillelse.

Mot finansielle institusjoner vil banken fremover inngå standardiserte og hovedsakelig bilaterale ISDA-avtaler. Grunnet liten eksponering har ikke banken inngått tilleggsavtale om sikkerhetsstillelse (CSA) mot motparter, men dette kan bli aktuelt dersom kontraktsvolumet øker.

Morbank og Konsern (i hele tusen kr)	2013			2012		
	Kontraktssum	Virkelig verdi		Kontraktssum	Virkelig verdi	
Eiendeler		Forpliktelser	Eiendeler		Forpliktelser	
Til virkelig verdi over resultatet						
Valutainstrumenter						
Valutaterminer	27 183	520		4 153	168	
Valutaterminer	27 060		643	4 165		156
Sum valutainstrumenter		520	643		168	156
Renteinstrumenter						
Renteswapper fastrente utlån	34 650	2 977		36 450	3 755	
Renteswapper fastrente utlån	733 150		11 282	585 950		15 240
Renteswapper fastrente obl. lån	300 000	342		772 000	11 201	
Valutarenteswap obligasjoner	34 389	3 734	7 462	65 589	9 526	4 562
Påløpte renter renteswapper		17 136	792		24 676	661
Sum renteinstrumenter		24 189	19 536		49 158	20 462
Renteinstrumenter sikring						
Renteswapper, nettoeffekt	280 000	12 075	4 986	410 000	17 480	3 207
Sum renteinstrumenter sikring		12 075	4 986		17 480	3 207
Sum valuta- og renteinstrumenter						
Sum valutainstrumenter		520	643		168	156
Sum renteinstrumenter		36 263	24 522		66 638	23 669
Sum valuta- og renteinstrumenter		36 783	25 165		66 806	23 825

Konsernet har gjennomført en verdisikring av fastrenteinnlån med en balanseverdi på 280 mill kr. Innlånene sikres 1:1 gjennom eksterne kontrakter hvor det er samsvar mellom løpetid og fastrenten i sikringsobjektet og sikringsforretningen. 130 mill kr av konsernets sikringsbokførte gjeld har forfalt i 2013.

Banken utarbeider kvartalsvis dokumentasjon på at sikringsobjektet og sikringsinstrumentet er sikringseffektivt.

Totalt er fire lån sikringsbokført pr. 31. desember 2013 av lånene er fullt ut sikringseffektive mens ett lån pålydende 50 mill er sikringsineffektivt med 0,12 kurspunkter, noe som utgjør 0,6 mill kr. Dette bekrefter at sikringsbokføringene er effektive.

Løpetiden og rentesatsen på fastrenteinnlånet og fastrentebenet i sikringsinstrumentet er identisk og det forventes derfor at sikringen vil være effektiv også i fremtiden.

Note 31 - Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser

Aksjer og andeler

Morbank		(i hele tusen kr)	Konsern	
2012	2013		2013	2012
		Til virkelig verdi over resultat		
0	0	- Børsnoterte	0	0
0	0	- Unoterte	0	0
		Tilgjengelig for salg		
9 282	10 638	- Børsnoterte	10 638	9 282
326 784	435 021	- Unoterte	435 021	326 784
336 066	387 219	Sum aksjer og andeler	387 219	336 066
				0
9 282	10 638	Herav børsnoterte selskaper	10 638	9 282
326 784	435 021	Herav unoterte selskaper	435 021	326 784

Morbank og Konsern

Spesifikasjon av aksjer og andeler:	Prinsipp *)	Eierandel %	Vår beholdning (antall)	Anskaffelseskost	Markedsverdi	Bokført verdi
Børsnoterte selskaper:						
Visa Inc.	TFS	0,00 %	0	1 695	1 775	1 775
Fondsandeler	TFS	0,00 %	37 051	6 501	8 862	8 862
Unoterte selskaper:						
SpareBank 1 Boligkreditt AS	TFS	3,81 %	2 025 682	304 009	305 804	305 804
SpareBank 1 Næringskreditt AS	TFS	1,64 %	256 876	32 110	31 233	31 233
Nets Holding A/S DKK	TFS	0,13 %	244 251	10 596	16 003	16 003
SpareBank 1 Kredittkort AS	TFS	6,05 %	42 029	13 018	13 018	13 018
SpareBank 1 Verdipapirservice AS	TFS	1,71 %	20 332	2 026	2 026	2 026
Samarbeidende Sparebanker Bankinvest II	TFS	15,44 %	127923	40 443	58 440	58 440
Øvrige aksjer	TFS		44 024	8 012	8 497	8 497
Sum morbank og konsern				418 409	445 659	445 659

*) FVO (Fair Value Option) - til virkelig verdi over resultatet, TFS - Tilgjengelig for salg til virkelig verdi ført over utvidet resultat.

Konsern/Morbank

(i hele tusen kr)	2013	2012
Inngående balanse	336 066	257 231
Investeringer i perioden	65 971	98 159
Omklassifisering av aksjer fra FKV til TFS	40 443	0
Salg i perioden (til bokført verdi)	- 13 028	-18 009
Virkelig verdiregulering ført over utvidet resultat	16 207	-1 315
Utgående balanse	445 659	336 006

Note 32 - Andre immaterielle eiendeler

Morbank			Konsern	
2012	2013	(i hele tusen kr)	2013	2012
		Andre immaterielle eiendeler		
30 178	30 178	Anskaffelsekost 1. januar	30 178	30 178
0	0	Tilgang	0	0
0	0	Avgang	0	0
30 178	30 178	Anskaffelsekost 31. desember	30 178	30 178
628	4 505	Akkumulerte avskrivninger 1. januar	4 505	628
		Avgang akkumulerte avskrivninger		
3 877	3 893	Årets avskrivninger	3 893	3 877
4 505	8 398	Akkumulerte avskrivninger 31. desember	8 398	4 505
25 673	21 780	Andre immaterielle eiendeler 31. desember	21 780	25 673

Andre immaterielle eiendeler består av kjøpte kunderettigheter i forbindelse fusjon med Halden Sparebank.
Andre immaterielle eiendeler avskrives over 8 år.
Se note 4 for beskrivelse av verddivurderingsmodell for goodwill.

Note 33 - Eiendom, anlegg og utstyr

Morbank 2013				Konsern 2013				
Bygning og annen fast eiendom	Påkostning leide bygninger	Maskiner, inventar og transp midl	Totalt	(i hele tusen kr)	Bygning og annen fast eiendom	Påkostning leide bygninger	Maskiner, inventar og transp midl	Totalt
88 363	35 295	66 276	189 935	Anskaffelseskost/regulert verdi per 1. januar 2013	175 206	46 900	73 305	295 411
10 536	335	3 235	14 106	Tilgang	10 959	335	3 919	15 213
0	0	- 855	- 855	Avgang	0	0	- 868	- 868
0	0	0	0	Verdiregulering	10 522	0	0	10 522
98 899	35 630	68 656	203 186	Anskaffelseskost/regulert verdi per 31. desember 2013	196 687	47 235	76 355	320 277
- 18 469	- 19 038	- 51 734	- 89 241	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 1. januar 2013	- 36 935	- 19 048	- 57 480	- 113 464
- 2 499	- 2 884	- 5 104	- 10 487	Årets avskrivning	- 6 703	- 2 884	- 5 844	- 15 431
0	0	0	0	Akkumulert avskrivning årets avgang	0	0	0	0
- 20 968	- 21 922	- 56 838	- 99 728	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 31. desember 2013	- 43 638	- 21 932	- 63 324	- 128 894
77 932	13 708	11 818	103 458	Balanseført verdi per 31. desember 2013	153 048	25 302	13 032	191 383
74 425				Balanseført verdi ved historisk kost	111 703			
3 507				Verdireguleringsreserve per 31. desember 2013	41 345			
78 219				Virkelig verdi per 31. desember 2013	153 953			

Morbank 2012				Konsern 2012				
Bygning og annen fast eiendom	Påkostning leide bygninger	Maskiner, inventar og transp midl	Totalt	(i hele tusen kr)	Bygning og annen fast eiendom	Påkostning leide bygninger	Maskiner, inventar og transp midl	Totalt
88 363	34 227	76 465	199 055	Anskaffelseskost/regulert verdi per 1. januar 2012	175 593	45 832	82 407	303 832
0	1 068	2 708	3 776	Tilgang	279	1 068	3 795	5 142
0	0	- 12 897	- 12 897	Avgang	- 303	0	- 12 897	- 13 200
0	0	0	0	Verdiregulering	- 363	0	0	- 363
88 363	35 295	66 276	189 935	Anskaffelseskost/regulert verdi per 31. desember 2012	175 206	46 900	73 305	295 411
- 16 075	- 16 196	- 58 407	- 90 678	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 1. januar 2012	- 32 485	- 16 206	- 63 543	- 112 234
- 2 394	- 2 842	- 6 224	- 11 459	Årets avskrivning	- 4 450	- 2 842	- 6 834	- 14 126
0	0	12 897	12 897	Akkumulert avskrivning årets avgang	0	0	12 897	12 897
- 18 469	- 19 038	- 51 734	- 89 241	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 31. desember 2012	- 36 935	- 19 048	- 57 480	- 113 464
69 895	16 257	14 542	100 694	Balanseført verdi per 31. desember 2012	138 271	27 851	15 825	181 947
66 256				Balanseført verdi ved historisk kost	109 297			
3 639				Verdireguleringsreserve per 31. desember 2012	28 977			
72 728				Virkelig verdi per 31. desember 2012	141 874			

Merknad: Virkelig verdi egne bygg er basert på verddivurdering ved utgangen av 2013. Verddivurderingsreserven på egne bygg er gjennværende merverdi på oppregulerte bygninger ved overgang til IFRS i 2005.

Sikkerhetsstillelse

Banken har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler

Bruttoverdi av fullt ut avskrevne eiendeler fortsatt i bruk

Bruttoverdien av anleggsmidler som er fullt ut avskrevet og fortsatt i bruk anses å være uvesentlig.

Note 33 - Eiendom, anlegg og utstyr (forts)

Utnyttede driftsmidler

Det er kun Svaebakken 4 som er midlertidig utnyttet.

Omvurderinger

Banken foretar ikke løpende omvurderinger av anleggsmidler. I forbindelse med første gangs implementering av IFRS ble bygninger omvurdert med til sammen 4,8 mill kr på morselskapet og 38,1 mill kr på konsern. Basis for omvurderingen var uavhengige takster. Det er innhentet nye takster på samtlige bygninger per 31. desember 2013. Banken

foretar ikke løpende omvurderinger av anleggsmidler som benyttes i egen virksomhet. Investerings eiendom verdireguleres og avskrives ikke, men endringer i markedsværdien føres over resultatet. Prosentats for ordinære avskrivninger er 10-33 % for maskiner, inventar og transportmidler, og 2-4 % for bankbygg og annen fast eiendom.

Forpliktelser

Banken, eller andre selskaper i konsernet, har ikke inngått bindende avtaler om å anskaffe anleggsmidler.

Investerings eiendommer konsern

2013 (i hele tusen kr)	Inngående balanse 1.1.13	Tilgang/ avgang	Verdi- regulering i 2013	Akkumulert verdi- regulering	Utgående balanse 31.12.13	Anskaffel- seskost	Leie- inntekter	Drifts- kostnader	Utleid andel per 31.12.13
Svaebakken 4 bygg	1 805	0	95	415	1 900	1 740	0	202	0 %
Svaebakken 2 tomt	1 753	0	247	1 100	2 000	900	0	0	0 %
Kongensgt. 21, utleid andel	10 312	0	8 588	14 017	18 900	11 001	1 429	684	100 %
Vestlia 1, bygning	7 992	0	6 377	6 648	14 369	9 899	981	415	100 %
Vestlia 1, tomt	1 031	0	0	831	1 031	200	0	0	0 %
Vestlia 1, ubebygd	0	0	0	0	0	0	0	0	0 %
Midtveien, utleid andel	6 084	0	- 4 473	731	1 611	1 078	68	50	100 %
	28 977	0	10 834	23 742	39 811	24 819	2 271	1 106	

2012 (i hele tusen kr)	Inngående balanse 1.1.12	Tilgang/ avgang	Verdi- regulering i 2012	Akkumulert verdi- regulering	Utgående balanse 31.12.12	Anskaffel- seskost	Leie- inntekter	Drifts- kostnader	Utleid andel per 31.12.12
Leiligh. Karlstadvn 37 (solgt)	255	- 303	48	0	0	0	0	36	0 %
Svaebakken 4 bygg	1 785	0	20	319	1 805	1 739	0	116	0 %
Svaebakken 2 tomt	1 734	0	19	853	1 753	900	0	0	0 %
Kongensgt. 21, utleid andel	10 200	0	112	5 429	10 312	10 651	1 330	532	100 %
Vestlia 1, bygning	7 905	0	87	272	7 992	9 803	913	438	100 %
Vestlia 1, tomt	1 020	0	11	831	1 031	200	0	0	0 %
Vestlia 1, ubebygd	0	0	0	0	0	0	0	0	0 %
Midtveien, utleid andel	6 018	0	66	5 204	6 084	1 077	28	20	100 %
	28 917	- 303	363	12 908	28 977	24 370	2 271	1 142	

Morbanken hadde ikke investerings eiendommer ved utgangen av 2013 eller 2012.

Note 34 - Andre eiendeler

Morbank			Konsern	
2012	2013	(i hele tusen kr)	2013	2012
1 729	1 567	Opptjente ikke mottatte inntekter	1 567	1 729
0	0	Netto klientmidler og utlegg	13 767	14 923
0	13 918	Overfinansiering av pensjonsforpliktelser	15 150	0
740	788	Andre forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader	1 743	1 314
4 159	1 363	Øvrige debitorer	1 569	4 373
68 035	122 614	Boligkreditt	122 364	68 035
15 990	16 274	Annet	16 454	15 568
90 652	156 525	Sum andre eiendeler	172 615	105 940

Note 35 - Innskudd fra og gjeld til kunder

Morbank			Konsern	
2012	2013	Innskudd fra og gjeld til kunder	2013	2012
10 053 142	10 588 624	Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	10 568 999	10 037 318
629 613	399 240	Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	399 240	629 613
8 367	1 830	Påløpte renter	1 830	8 367
10 691 122	10 989 694	Sum innskudd fra og gjeld til kunder	10 970 069	10 675 298
2,77 %	2,47 %	Gjennomsnittlig rente	2,46 %	2,76 %
3,04 %	0,75 %	Andel fastrenteinnskudd av totale innskudd	0,75 %	3,04 %

2012	2013	Innskudd fordelt på sektor og næring	2013	2012
7 995 399	7 461 711	Lønnstakere o.l.	7 461 711	7 995 399
362 476	656 956	Offentlig sektor	656 956	362 476
174 021	386 032	Kreditforetak	386 032	174 021
129 285	120 705	Primærnæring	120 705	129 285
122 596	140 787	Industri	140 787	122 596
323 649	300 242	Bygg- og anleggsvirksomhet	300 242	323 649
286 744	297 128	Varehandel	297 128	286 744
29 503	34 200	Hotell og restaurantdrift	34 200	29 503
54 545	84 438	Transport	84 438	54 545
493 264	507 870	Omsetning/drift eiendommer	488 245	477 440
311 357	320 973	Forretningsmessig tjenesteyting	320 973	311 357
399 921	676 822	Sosial og privat tjenesteyting	676 822	399 921
8 363	1 830	Påløpte renter	1 830	8 363
10 691 122	10 989 694	Sum innskudd fordelt på sektor og næring	10 970 069	10 675 298

Utland er lagt under personmarked i oppstillingen over.

2012	2013	Innskudd fordelt på geografiske områder	2013	2012
7 190 383	6 813 384	Østfold	6 793 759	7 174 559
1 050 915	1 077 950	Akershus	1 077 950	1 050 915
2 274 539	2 961 710	Landet for øvrig	2 961 710	2 274 539
166 922	134 821	Utlandet	134 821	166 922
8 363	1 830	Påløpte renter	1 830	8 363
10 691 122	10 989 694	Sum innskudd fordelt på geografiske områder	10 970 069	10 675 298

Note 36 - Gjeld ved utstedelse av verdipapirer

Morbank			Konsern	
2012	2013	(i hele tusen kr)	2013	2012
		Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak		
0	0	- pålydende verdi	0	0
0	0	- virkelig verdi	0	0
		Obligasjonsgjeld		
3 722 000	4 017 000	- pålydende verdi	4 017 000	3 722 000
3 743 458	4 021 767	- virkelig verdi	4 021 767	3 743 458
36 642	22 123	- påløpte renter	22 123	36 642
3 722 000	4 017 000	Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer, pålydende verdi	4 017 000	3 722 000
3 780 100	4 043 890	Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer, virkelig verdi inkludert påløpte renter	4 043 890	3 780 100
0,00 %	0,00 %	Gjennomsnittlig rente sertifikater	0,00 %	0,00 %
3,58 %	2,91 %	Gjennomsnittlig rente obligasjonsgjeld	2,91 %	3,58 %

2012	2013	Verdipapirgjeld fordelt på forfallstidspunkt	2013	2012
1 562 000	0	Obligasjonsgjeld med forfall i løpet av 2013	0	1 562 000
775 000	607 000	Obligasjonsgjeld med forfall i løpet av 2014	607 000	775 000
1 135 000	1 135 000	Obligasjonsgjeld med forfall i løpet av 2015	1 135 000	1 135 000
250 000	800 000	Obligasjonsgjeld med forfall i løpet av 2016	800 000	250 000
0	600 000	Obligasjonsgjeld med forfall i løpet av 2017	600 000	0
0	875 000	Obligasjonsgjeld med forfall i løpet av 2018	875 000	0
3 722 000	4 017 000	Sum verdipapirgjeld, pålydende verdi	4 017 000	3 722 000

Morbank og konsern

Endring i verdipapirgjeld	31.12.13	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.12
Sertifikatgjeld, pålydende verdi	0	0	0	0	0
Obligasjonsgjeld, pålydende verdi	4 017 000	2 025 000	-1 730 000	0	3 722 000
Verdijusteringer	4 767	0	0	- 16 691	21 458
Opptjente renter	22 123	0	0	- 14 519	36 642
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	4 043 890	2 025 000	-1 730 000	- 31 210	3 780 100

Note 37 - Annen gjeld og forpliktelse

Morbank			Konsern	
2012	2013	Annen gjeld og balanseført forpliktelse (i hele tusen kr)	2013	2012
18 915	6 710	Pensjonsforpliktelser (note 24)	6 710	23 400
0	0	Garantiavsetninger	0	0
17 245	20 626	Andre avsetninger	20 760	17 245
21 171	19 635	Påløpte feriepenger/Margintrekk/Skattetrekk	23 106	25 538
23 922	21 339	Leverandørgjeld	23 429	25 358
32 520	25 012	Annet	29 561	35 634
113 772	93 322	Sum annen gjeld og balanseført forpliktelse	103 565	127 175
		Avsetninger gavekonto		
31 828	24 014	Avsetning per 1.1	24 014	31 828
- 7 814	- 3 779	Brukt i løpet av året	- 3 779	- 7 814
24 014	20 235	Sum avsetninger gavekonto	20 235	24 014
		Stilte garantier mv. (avtalte garantibeløp)		
97 705	148 248	Betalingsgarantier	80 939	70 546
72 070	66 599	Kontraktsgarantier	66 599	72 070
102 324	85 942	Annet garantiansvar	14 736	22 324
272 100	300 789	Sum stilte garantier	162 274	164 941
		Andre forpliktelser ikke balanseført		
683 372	718 259	Ubenyttede kreditter	718 259	673 146
160 694	107 186	Innvilgede lånetilsagn (ikke diskontert)	107 186	160 694
844 066	825 446	Sum andre forpliktelser	825 446	833 840
1 253 951	1 239 792	Totale forpliktelser	1 111 520	1 149 970
		Pantstillelser		
415 115	213 000	Pantstillelse Verdipapirer	213 000	415 115
207 478	207 478	Tilhørende forpliktelse pantsatte verdipapirer	207 478	207 478

Pantstillelse Verdipapirer

Per 31. desember 2013 hadde banken pantsatt verdipapirer med et bokført verdi på 213 mill kr i Norges Bank. Pantstillelsen er benyttet i forbindelse med F-lån utstedt av Norges Bank samt i forbindelse med Norges Banks ordning med bytte av statskasseveksler mot obligasjoner med fortrinnsrett.

Forpliktende avtaler om anskaffelser av eiendom, anlegg og utstyr

Per 31. desember 2013 hadde banken og dets datterselskaper ikke inngått noen forpliktende avtaler.

Pågående rettstvister

Per 31. desember 2013 hadde banken og dets datterselskaper ikke inngått noen forpliktende avtaler.

Note 37 - Annen gjeld og forpliktelse (forts)

Operasjonelle leasingbetalinger

Morbank		Annen gjeld og balanseført forpliktelse (i hele tusen kr)	Konsern	
2012	2013		2013	2012
1 479	1 571	Innen 1 år	1 935	1 583
2 273	2 866	Mellom 1-5 år	3 378	2 413
0	0	Etter 5 år	0	0
3 752	4 438	Sum minimum leasingbetaling	5 312	3 996

Note 38 - Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån

For beskrivelse av ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner og hvordan de påvirker kapitaldekningen, henvises til note 2 Regnskapsprinsipper.

Morbank		(i hele tusen kr)	Konsern	
2012	2013		2013	2012
		Tidsbegrenset ansvarlig lån:		
	150 000	FRN ansvarlig obligasjonslån 2013/2023 med innløsningsrett for utsteder.	150 000	
200 000	200 000	2019 3mnd Nibor + 5,75. Call opsjon 2014	200 000	200 000
50 000	50 000	2019 fastrente 8,5 % (swappet til 3 mnd Nibor + 4,5 %) Call opsjon 2014	50 000	50 000
1 908	2 397	Påløpt renter	2 397	1 908
1322	235	Over-/underkurs/markedsverdi	235	1 322
253 230	402 632	Sum tidsbegrenset	402 632	253 230
		Fondsobligasjonslån:		
	150 000	FRN evigvarende fondsobligasjon med innløsningsrett for utsteder	150 000	
130 000	130 000	Fastrente 11 % (swappet til 3 mnd Nibor + 6,50). Call opsjon 2019	130 000	130 000
25 000	25 000	Fastrente 10,5 % (swappet til 3 mnd Nibor + 6,6 %) Call opsjon 2019	25 000	25 000
35 000	35 000	3 mnd Nibor + 2,35 %. Call opsjon 22. september 2014	35 000	35 000
4 642	6 349	Påløpte renter	6 349	4 642
449 855	751 182	Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	751 182	449 855
	3,73 %	Gj.sn rente tidsbegrenset ansv. lånekapital 150 mill	3,73 %	
8,04 %	7,48 %	Gj.sn rente tidsbegrenset ansv. lånekapital 200 mill	7,48 %	8,04 %
6,89 %	6,24 %	Gj.sn rente tidsbegrenset ansv. lånekapital 50 mill	6,24 %	6,89 %
	5,31 %	Gjennomsnittlig rente fondsobligasjon 150 mill	5,31 %	
9,20 %	8,63 %	Gjennomsnittlig rente fondsobligasjon 130 mill	8,63 %	9,20 %
8,85 %	8,31 %	Gjennomsnittlig rente fondsobligasjon 25 mill	8,31 %	8,85 %
4,62 %	4,09 %	Gjennomsnittlig rente fondsobligasjon 35 mill	4,09 %	4,62 %

* Fondsobligasjon og ansvarlig lån med fast rente er gjort om til flytende rente ved bruk av rentebytteavtale.

Note 38 - Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån (forts.)

Morbank og konsern

Endringer i ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	31.12.2013	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2012
Ordinær ansvarlig lånekapital, nominell verdi	400 000	150 000			250 000
Evigvarende ansvarlig lånekapital, nominell verdi	0				0
Fondsobligasjonslån, nominell verdi	340 000	150 000			190 000
Verdijusteringer	2 436			- 869	3 305
Påløpte renter	8 746			2 196	6 550
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	751 182	300 000	0	1 327	449 855

Endringer i ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	31.12.2012	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2011
Ordinær ansvarlig lånekapital, nominell verdi	250 000				250 000
Evigvarende ansvarlig lånekapital, nominell verdi	0				0
Fondsobligasjonslån, nominell verdi	190 000				190 000
Verdijusteringer	3 305			4 642	3 740
Påløpte renter	6 550			1 983	6 619
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	449 855	0	0	6 625	450 359

Rygge-Vaaler Sparebank emiterte i 2009 200 mill kr i ansvarlig obligasjonslån 2009/2019 med innløsningsrett for utsteder 18. juni 2014 og kr. 130 mill kr i fondsobligasjon med ubegrenset løpetid og innløsningsrett for utsteder. Ved fusjonen med Halden ble ansvarlg lån og fondsobligasjoner pålydende hhv 50 mill og 60 mill kjøpt. I 2013 har SpareBank 1 Østfold Akershus emitert 150 mill kr i ansvarlig lån og 150 mill kr i fondsobligasjon.

Note 39 - Investeringer i eierinteresser

Morbankens aksjer i datterselskaper

(i hele tusen kr)	Forretningskontor	Selskapets aksjekapital	Eiendeler i %	Antall aksjer	Kostpris	Bokført verdi
2013						
EiendomsMegler 1 Østfold og Akershus AS	Rygge	217 700	100 %	2 177	29 071	24 493
Nekor Gårdselskap AS	Moss	300 000	100 %	3 000	4 200	4 200
Fasett Eiendom AS (Virksomhet holdt for salg)	Moss	600 000	100 %	600	34 535	0
Sum aksjer i datterselskaper 2013					67 806	28 693

EiendomsMegler 1 Østfold AS og EiendomsMegler 1 Sarpsborg AS er fusjonert med EiendomsMegler 1 Østfold og Akershus AS i mars 2013. Uden Holding er avviklet i 2013.

2012

EiendomsMegler 1 Østfold og Akershus AS	Rygge	217 700	100 %	2 177	17 178	12 600
EiendomsMegler 1 Østfold AS	Halden	171 400	100 %	874	8 129	8 129
EiendomsMegler 1 Sarpsborg AS	Sarpsborg	100 000	100 %	100	3 764	3 764
Nekor Gårdselskap AS	Moss	300 000	100 %	3 000	4 200	4 200
Uden Holding Ltd	Gibraltar				1 556	1 556
Fasett Eiendom AS (Virksomhet holdt for salg)	Moss	600 000	100 %	600	34 535	0
Sum aksjer i datterselskaper 2011					69 362	30 249

Morbankens aksjer i felleskontrollert virksomhet 2013

(i hele tusen kr)	Forretningskontor	Selskapets aksjekapital	Eiendeler i %	Antall aksjer	Kostpris	Bokført verdi
Samarbeidende Sparebanker AS	Oslo	626 336	15,59 %	138 274	210 844	210 844
Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS	Oslo	1 191	12,61 %	1 366	28 740	28 740
Samarbeidende Sparebanker Utvikling DA	Oslo				3 596	3 596
Sum aksjer i felleskontrollert virksomhet					243 180	243 180

Konsernets eierandeler i felleskontrollert virksomhet 2013

(i hele tusen kr)	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultat	
Samarbeidende Sparebanker AS	191 960	7 368	43 724	12 789	30 935	
Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS	90 745	29	7 516	28	7 488	
Samarbeidende Sparebanker Bankinvest II AS	-	-	3 133	0	3 133	
Samarbeidende Sparebanker Utvikling DA	0	0	0	0	0	
Sum aksjer i felleskontrollert virksomhet		282 706	7 396	54 374	12 818	41 556

Felleskontrollert virksomhet er bokført til anskaffelseskost i morbanken. Konserntall er presentert etter egenkapitalmetoden. Konsernet har goodwill ved kjøp av aksjer i Samarbeidende Sparebanker AS som utgjør 53,8 mill kr ved utgangen av 2013. Samarbeidende Sparebanker Bankinvest II AS er reklassifisert fra felleskontrollert virksomhet til aksjer tilgjengelig for salg.

Note 39 - Investeringer i eierinteresser (forts)

Morbank			Konsern	
2012	2013	(i hele tusen kr)	2013	2012
261 849	279 160	Per 1. januar	358 827	333 543
17 311	2 371	Tilgang	2 371	17 311
0	- 38 351	Avgang	- 53 160	0
0	0	Ek-enderinger	2 495	973
0	0	Resultatandel	38 255	25 450
0	0	Utbetalt utbytte	-15 525	- 18 430
279 160	243 181	Balansført verdi 31. desember	333 262	358 827

Inntekter fra investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Morbank			Konsern	
2012	2013	(i hele tusen kr)	2013	2012
0	0	Res.andel fra Samarbeidende Sparebanker AS	30 767	15 177
0	0	Res.andel fra Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS	7 488	5 707
0	0	Res.andel fra Sam.arb Sparebanker Bankinvest II AS	3 133	4 566
5 286	0	Korreksjon utbytte tidl. år	0	0
13 523	13 136	Utbytte fra Samarbeidende Sparebanker AS	0	0
3 800	2 389	Utbytte fra Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS	0	0
1 108	2 092	Utbytte fra Samarbeidende Sparebanker Bankinvest II AS	0	0
18 430	17 617	Sum inntekter	41 556	25 450

Spesifikasjon av årets endring på konsern

(i hele tusen kr)	Tilgang	Avgang	EK-endering	Utbetalt utbytte
Samarbeidende Sparebanker AS	0	0	2 296	13 136
Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS	2 371	0	198	2 389
Samarbeidende Sparebanker Bankinvest II AS	0	53 160	0	
Samarbeidende Sparebanker Utvikling DA	0	0	0	0
Sum aksjer i felleskontrollert virksomhet	2 371	53 160	2 495	15 525

Fordringer og gjeld til felleskontrollerte virksomheter

(i hele tusen kr)	Lån	Innskudd	Ansvarlig lån
Samarbeidende Sparebanker AS	0	0	5 325
Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS	0	0	0
Samarbeidende Sparebanker Bankinvest II AS	0	0	0
Samarbeidende Sparebanker Utvikling DA	0	0	0
Sum aksjer i felleskontrollert virksomhet	0	0	5 325

Øvrige opplysninger

Note 40 - Oppkjøp av virksomheter/virksomhetssammenslutning

Det er ikke foretatt oppkjøp av virksomheter eller andre former for virksomhetssammenslutning i 2012 og 2013.

Note 41 - Vesentlige transaksjoner med nærstående selskaper

Med nærstående parter menes her tilknyttede selskaper, felleskontrollerte virksomheter og datterselskaper. Bankens mellomværende med ansatte og medlemmer av styret vises i note 8 og 22.

Lån (i hele tusen kr)	Datterselskaper		TS, FKV (og andre nærstående)	
	2013	2012	2013	2012
Lån utestående per 1. januar	135 935	179 690	5 325	5 325
Eiendeler klassifisert som holdt for salg (lån)	0	0	0	0
Lån innvilget i perioden / Innfusjonert	0	0	0	0
Tilbakebetaling	12 043	43 755	0	0
Utestående lån per 31. desember	123 892	135 935	5 325	5 325
Innskudd (i hele tusen kr)			0	0
Innskudd per 1. januar	15 824	19 350	0	0
Nye innskudd i perioden	3 801	0	0	0
Uttak	0	3 526	0	0
Innskudd per 31. desember	19 625	15 824		
Renteinntekter	8 720	8 805	0	0
Tap ved utlån	0	- 52 482	0	0
Nedskrivning aksjer i datterselskap	11 364	34 535	0	0
Eiendeler klassifisert som holdt for salg (lån)	0	0	0	0
Rentekostnader	602	1 183	0	0
Valutahandel	0	0	0	0
Provisjonsinntekt	0	0	0	0
Utstedte garantier og kausjonsansvar	138 515	107 159		

Leiekostnader fakturert fra datterselskapet Nekor Gårdsselskap AS til øvrige konsernselskaper i 2013 utgjorde kr 10 742 TNOK. Tilsvarende tall for 2012 var kr 10 303 TNOK.

Alle lån til nærstående parter er bokført i morbanken.

Note 42 - Eierandelskapital- og eierstruktur

Eierandelskapital

Bankens eierandelskapital utgjør 928 840 000 kr fordelt på 9 288 399 egenkapitalbevis, hvert pålydende 100 kr.

Per 31. desember 2013 var det 905 egenkapitalbevisiere (959 per 31. desember 2012, 1000 per 31. desember 2011, og 1018 per 31. desember 2010).

Eierandelskapitalen er tatt opp på følgende måte:

År	Endring	Endring i eierandelskapital	Total eierandelskapital	Antall egenkapitalbevis
2005	Offentlig emisjon	147 260	147 260	1 472 600
2006			147 260	1 472 600
2007			147 260	1 472 600
2008			147 260	1 472 600
2009			147 260	1 472 600
2010			147 260	1 472 600
2011	Fondsemisjon og tingsinnskudd	781 580	928 840	9 288 399
2012			928 840	9 288 399
2013			928 840	9 288 399

Morbank

(i hele tusen kr)	01.01.2014	31.12.2013	01.01.2013	31.12.2012
Egenkapitalbevis	928 840	928 840	928 840	928 840
Utljevningsfond	267 553	164 956	164 956	93 279
Overkursfond	147 575	147 575	147 575	147 575
Andel fond for urealiserte gevinster	43 449	54 573	36 520	9 882
Andel annen egenkapital	14 627	14 627	128	128
A. Sum egenkapitalbevisierens kapital	1 402 044	1 310 571	1 278 019	1 179 704
Grunnfondskapital	115 302	106 502	106 502	100 382
Andel av fond for urealiserte gevinster		0		0
Annen egenkapital	1 255	1 255	11	11
Gavefond	3 727	4 681	3 145	851
B. Sum samfunnsleid kapital	120 284	112 438	109 658	101 244
Egenkapital eksklusive avsatt utbytte	1 522 328	1 423 008	1 387 677	1 280 949
Eierandelsbrøk (A/(A+B))	92,10 %	92,10 %	92,10 %	92,10 %

Note 42 - Eierandelskapital- og eierstruktur (forts)

Egenkapitalbevisiere

Det var 905 egenkapitalbevisiere per 31. desember 2013. De største var:	% av totalt antall egen-	
	Antall	kapitalbevis
1 SPAREBANKSTIFTELSEN ØSTFOLD AKERSH	4 896 465	52,72 %
2 SPAREBANKSTIFTELSEN HALDEN	2 919 334	31,43 %
3 OVIDIA INVEST AS	130 000	1,40 %
4 VERDIPAPIRFONDET EIKA UTBYTTE	90 543	0,97 %
5 MP PENSJON PK	42 300	0,46 %
6 FRANK MOHN A/S	35 100	0,38 %
7 BYGG HJEM OG HOBBY AS	34 300	0,37 %
8 SPAREBANK 1 SR-BANK PENSJONSKASSE	30 157	0,32 %
9 SPAREBANK 1 MARKETS AS MARKET-MAKING	27 700	0,30 %
10 WIKBORG TORD GEIR	27 600	0,30 %
11 RWA INVEST AS	27 000	0,29 %
12 HARALD ESPEDAL AS	26 669	0,29 %
13 SPARESKILLINGSBANKEN	25 000	0,27 %
14 FORSVARETS PERSONELLSERVICE	24 700	0,27 %
15 SPAREBANK 1 ØSTFOLD AKERSHUS	23 500	0,25 %
16 SPAREBANKEN VESTFOLD	21 777	0,23 %
17 SANNEVEST AS NIL	19 000	0,20 %
18 ALLUMGÅRDEN	18 074	0,19 %
19 HAUGALAND KRAFT PENSJONSKASSE	17 762	0,19 %
20 NÆSS JUST BIRGER	17 500	0,19 %
Sum 20 største	8 454 481	91,02 %
Øvrige egenkapitalbevisiere	833 918	8,98 %
Totalt antall egenkapitalbevis (pålydende kr 100)	9 288 399	100,00 %

Det var 959 egenkapitalbevisiere per 31. desember 2012. De største var:	% av totalt antall egen-	
	Antall	antall egenkapitalbevis
1 SPAREBANKSTIFTELSEN ØSTFOLD AKERSHUS	4 896 465	52,72 %
2 SPAREBANKSTIFTELSEN HALDEN	2 919 334	31,43 %
3 OVIDIA INVEST AS	130 000	1,40 %
4 TERRA UTBYTTE	56 000	0,60 %
5 SPAREBANK 1 RINGERIKE HADELAND	46 800	0,50 %
6 MP PENSJON PK	42 300	0,46 %
7 WIKBORG TORD GEIR inkl Pico AS	38 900	0,42 %
8 ARGO SECURITIES AS	38 502	0,41 %
9 HASLUM INDUSTRI A/S	37 800	0,41 %
10 BYGG HJEM OG HOBBY AS	36 300	0,39 %
11 FRAMO DEVELOPMENTS AS	35 100	0,38 %
12 OTKRITIE SECURITIES LIMITED	31 963	0,34 %
13 SPAREBANK 1 SR-BANK PENSJONSKASSE	26 907	0,29 %
14 SPARESKILLINGSBANKEN	25 000	0,27 %
15 FORSVARETS PERSONELLSERVICE	24 700	0,27 %
16 SPAREBANK 1 ØSTFOLD AKERSHUS	23 500	0,25 %
17 SPAREBANKEN VESTFOLD	21 777	0,23 %
18 SANNEM JAN ANDREAS inkl Sannvest AS	19 700	0,21 %
19 ALLUMGÅRDEN	18 074	0,19 %
20 NÆSS JUST BIRGER	17 500	0,19 %
Sum 20 største	8 486 622	91,37 %
Øvrige egenkapitalbevisiere	801 777	8,63 %
Totalt antall egenkapitalbevis (pålydende kr 100)	9 288 399	100,00 %

Note 42 - Eierandelskapital- og eierstruktur (forts)

Spredning av egenkapitalbevis per 31.12.2013

Intervall	Antall eiere	%	Antall EK-bevis	%
10001-	35	3,87 %	8 634 661	92,96 %
5001-10000	17	1,88 %	120 052	1,29 %
1001-5000	121	13,37 %	281 871	3,03 %
201-1000	347	38,34 %	202 132	2,18 %
0-200	385	42,54 %	49 683	0,53 %
	905	100,00 %	9 288 399	100,00 %

Egenkapitalbevisiere fordelt på kommuner

Kommune	Antall eiere	%	Antall EK-bevis	%
Fredrikstad	44	4,86 %	26 022	0,28 %
Moss	117	12,93 %	5 096 778	54,87 %
Rygge	105	11,60 %	122 646	1,32 %
Råde	37	4,09 %	20 000	0,22 %
Vestby	37	4,09 %	26 100	0,28 %
Våler	58	6,41 %	51 317	0,55 %
Halden	7	0,77 %	2 929 559	31,54 %
Sarpsborg	7	0,77 %	4 900	0,05 %
Sum	412	45,52 %	8 277 322	89,11 %
Oslo	75	8,29 %	475 223	5,12 %
Øvrige	418	46,19 %	535 854	5,77 %
Totalt	905	100,00 %	9 288 399	100,00 %

Nøkkeltall Egenkapitalbevis morbank

Nøkkeltall (i hele tusen kr)	2013	2012	2011	2010
Børskurs per egenkapitalbevis	89,00	68,50	77,50	101,00
Antall utstedte EKB (i hele tall)	9 288 399	9 288 399	9 288 399	1 472 600
Egenkapitalbeviskapital	928 840	928 840	928 840	147 260
Børsverdi	826 668	636 255	719 851	148 733
Utjevningsfond	267 553	164 956	93 279	20 142
Overkursfond	147 575	147 575	147 575	5 249
Utbytte per egenkapitalbevis	3,30	4,10	2,00	7,33
Direkte avkastning ¹⁾	3,7 %	6,0 %	2,6 %	7,3 %
Effektiv avkastning ²⁾	34,7 %	-6,3 %	-22,3 %	7,3 %
Bokført verdi per egenkapitalbevis ³⁾	144,69	133,65	126,85	110,91
Resultat per egenkapitalbevis ⁴⁾	17,01	13,58	35,93	14,66
P/E (børskurs/resultat per bevis)	5,23	5,04	7,18	6,89
P/B (børskurs/bokført EK per bevis)	0,62	0,51	0,57	0,91
Utdelingsforhold ⁵⁾	25,0 %	35,0 %	20,0 %	50,0 %
Egenkapitalbevisprosent ⁶⁾	92,10 %	92,10 %	92,07 %	20,29 %

1) Utbytte i % av børskurs ved årets slutt.

2) Kursstigning gjennom året pluss utbetalt utbytte i % av børskurs ved årets begynnelse.

3) Egenkapitalbeviskapitalen, utjevningsfondet og overkursfondet dividert på antall utestående egenkapitalbevis.

4) Egenkapitalbevisenes andel av konsernets resultat etter skatt.

5) Utbytte per bevis i % av fortjeneste per bevis (korrigert for overføringer til fond for urealiserte gevinster).

6) Bokført EK til egenkapitalbevisierne i % av morbankens EK ved utgangen av året.

Note 42 - Eierandelskapital- og eierstruktur (forts)

Resultat per egenkapitalbevis:

	Morbank		Konsern	
	2013	2012	2013	2012
Gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis	9 288 399	9 288 399	9 288 399	9 288 399
Gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis, utvannet	9 288 399	9 288 399	9 288 399	9 288 399
Utbytteberetigede egenkapitalbevis	9 264 899	9 264 899	9 264 899	9 264 899
Årsresultat	132 600	148 106	171 584	136 976
Årsresultat fra videreført virksomhet	132 600	148 106	171 486	142 407
Totalresultat, majoritetens andel	165 548	149 421	191 117	139 157
Egenkapitaleiernes andel av årsresultat	122 125	136 406	158 029	126 155
Egenkapitaleiernes andel av årsresultat fra videreført virksomhet	122 125	136 406	157 939	131 157
Egenkapitaleiernes andel av totalresultat, majoritetens andel	152 470	137 617	176 019	128 164
Pr egenkapitalbevis, årsresultat/utvannet årsresultat	13,15	14,69	17,01	13,58
Pr egenkapitalbevis, årsresultat/utvannet årsresultat fra videreført virksomhet	13,15	14,69	17,00	14,12
Pr egenkapitalbevis, totalresultat/utvannet totalresultat	13,28	14,82	17,24	13,81

Note 43 - Utbytte/konsernbidrag fra datterselskaper

Utbytte/konsernbidrag (i hele tusen kr)	2013	2012
<i>Mottatt konsernbidrag fra:</i>		
EiendomsMegler 1 Østfold og Akershus AS (100 %)	0	3 572
Nekor Gårdselskap AS (100 %)	0	1 715
Sum utbytte/konsernbidrag	0	5 286

* EiendomsMegler 1 Østfold AS og EiendomsMegler 1 Sarpsborg AS ble fusjonert med EiendomsMegler 1 Østfold og Akershus AS i 2013. Tall presentert for 2012 gjelder samtlige av disse selskapene.

Uden Holding Ltd. ble i 2013 avviklet og eiendelen overført til morbanken.

Note 44 - Eiendeler klassifisert som holdt for salg og virksomhet under avhendelse

Eiendeler og gjeld relatert til selskapet Fasett Eiendom AS er klassifisert som holdt for salg.

Resultat fra virksomhet under avhendelse og virkningen av ny måling av eiendeler klassifisert som holdt for salg

	Resultat 2013	Resultat 2012
Sum driftsinntekter	19 066	25 683
Sum driftskostnader	25 429	26 452
Driftsresultat	- 6 363	- 769
Resultat av finansposter	2 663	- 3 600
Resultat før skattekostnad	- 3 700	- 4 370
Skattekostnad	- 3 798	1 062
Ordinært resultat	98	- 5 431

	Balanse per 31.12.2013	Balanse per 31.12.2012
Anleggsmidler	90 600	97 500
Utsatt skattefordel	0	0
Omløpsmidler	3 534	3 171
Sum Eiendeler	94 134	100 670
Langsiktig gjeld	3 000	3 000
Utsatt skatt	3 952	6 793
Kortsiktig gjeld	4 818	3 109
Sum gjeld	11 770	12 902
Virksomhet og anleggsmidler holdt for salg	82 364	87 768

Kontantstrøm	2013	2012
Kontantstrøm fra drift	2 204	10 245
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	1 740	7 340
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	- 3 831	- 15 780
Netto kontantstrøm virksomhet og anleggsmidler holdt for salg	113	1 805
Likvider 31. desember	2 634	2 521

Note 45 Hendelser etter balansedagen

Styret eller bankens ledelse er ikke kjent med hendelser etter 31. desember 2013 som er egnet til å påvirke det fremlagte årsregnskapet.

Til representantskapet i Sparebank 1 Østfold Akershus

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Sparebank 1 Østfold Akershus som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2013, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, endringer i egenkapital og kontantstrøm for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapet og konsernet Sparebank 1 Østfold Akershus' finansielle stilling per 31. desember 2013 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen og om redegjørelser om foretaksstyring og samfunnsansvar

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon" mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 4. mars 2014

PricewaterhouseCoopers AS

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Magne Sem', is written over the printed name.

Magne Sem

Statsautorisert revisor

Erklæring fra styret og administrerende direktør

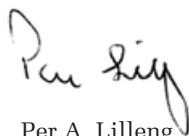
Styret og administrerende direktør har i dag behandlet og fastsatt årsregnskapet og årsberetningen for SpareBank 1 Østfold Akershus og konsernet SpareBank 1 Østfold Akershus per 31. desember 2013 inklusive sammendratte sammenligningstall per 31. desember 2012.

Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning er årsregnskapet for 2013 utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapet og konsernets eiendeler, gjeld og finansielle stilling og resultat som helhet per 31. desember 2013 og 31. desember 2012.

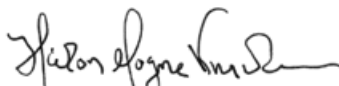
Årsberetningen gir en rettviseende oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på årsregnskapet. Beskrivelsen av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer virksomheten står overfor i neste regnskapsperiode, samt beskrivelsen av nærstående vesentlige transaksjoner, gir en rettviseende oversikt.

Moss, den 31. desember 2013 / 4. mars 2014

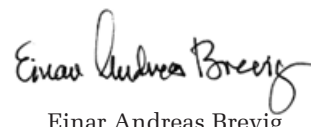
I styret for SpareBank 1 Østfold Akershus

Per A. Lilleng
Styreleder

Håkon Magne Knudsen
Nestleder

Einar Andreas Brevig

Tom Grip

Tove Mangård

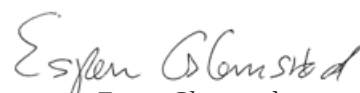
Tormod Johan Melnæs

Trond Christen Anstensrud

Janne-Gerd Kanebog
Ansattes repr.

Espen Glomsrød
varamedlem

Arild Bjørn Hansen
Adm. direktør

Kontrollkomiteens beretning

Kontrollkomiteen har ført tilsyn med SpareBank 1 Østfold Akershus og konsernet i henhold til lov og instruks fastsatt av representantskapet.

Kontrollkomiteen har i dag gjennomgått årsregnskap, konsernregnskap og revisors beretning for 2013. I tilknytning til dette har vi også gjennomgått årsregnskapene for bankens datterselskaper. Vi vil anbefale at det framlagte regnskap fastsettes som bankens og konsernets regnskap.

Vi anbefaler at styrets forslag til disponering av årets overskudd godkjennes.

Styrets vurdering av bankens økonomiske stilling slik den framgår av årsberetningen, finnes dekkende.

Moss, den 4. mars 2014

Kontrollkomiteen Sparebank 1 Østfold Akershus

Øivind Paulshus

Geir Hovland

Jon Heli Gudbrandsen

Arne Bergmål

Eierstyring, selskapsledelse og miljø

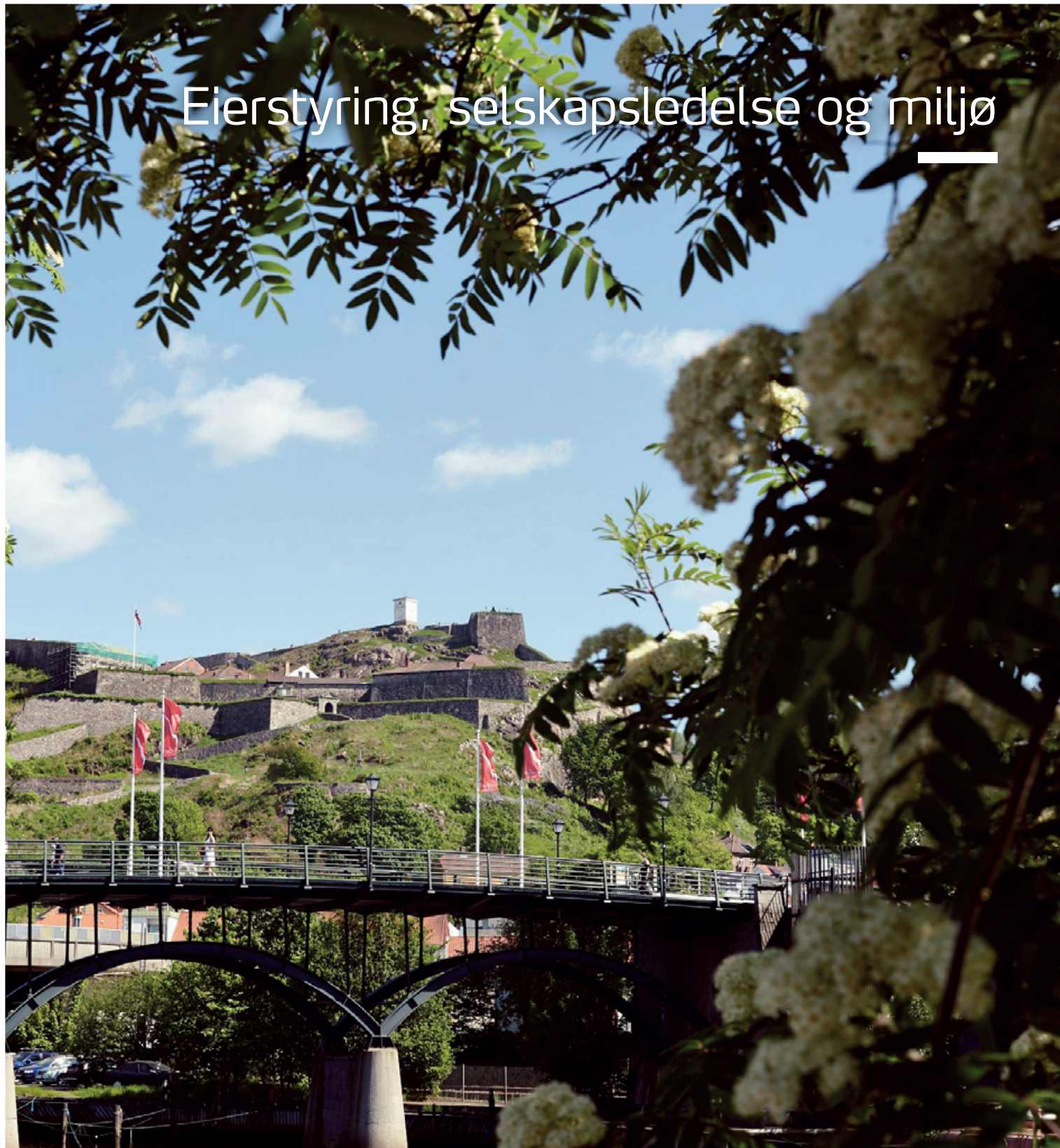

Foto: Einar Aslaksen

VERDIER:
NÆR og DYKTIG

Eierstyring, selskapsledelse og samfunnsansvar

Eierstyring og selskapsledelse i SpareBank 1 Østfold Akershus omfatter de mål og overordnede prinsipper som konsernet styres og kontrolleres etter for å sikre kundenes, egenkapitalbeviser, medarbeidernes, innskytternes og andre gruppers interesser i banken.

Konsernets prinsipper for god virksomhetsstyring skal sikre en forsvarlig formuesforvaltning, og gi økt trygghet for at kommuniserte mål og strategier blir nådd og realisert.

SpareBank 1 Østfold Akershus følger Norsk Anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (corporate governance). Anbefalingen bygger på prinsippet om og «følge» eller «å forklare eventuelle avvik» og nedenfor beskrives sentrale forhold knyttet til SpareBank 1 Østfold Akershus sin eierstyring og selskapsledelse. Det er kun kommentert mindre avvik relatert til anbefalingens pkt. 7 og 14.

REDEGJØRELSE FOR EIERSTYRING OG SELSKAPSLLEDELSE OG SELSKAPETS VIRKSOMHET

(anbefalingens pkt. 1 og 2)

SpareBank 1 Østfold Akershus har som formål å forvalte på en trygg måte de midler som den rår over i samsvar med de lovregler som til enhver tid gjelder for sparebanker. Banken kan utføre alle vanlige bankforretninger og banktjenester i samsvar med gjeldende lovgivning.

Bankens strategi er basert på visjonen om å være den trygge og anbefalte banken i sitt markedsområde, basert på et godt forankret verdigrunnlag – Nær og Dyktig. Det er utarbeidet etiske regler basert på konsernets verdigrunnlag. Alle ansatte i konsernet er godt kjent med disse retningslinjer og organisasjonen er preget av høy etisk standard. Etiske regler er revidert og godkjent av styret.

Styret har vedtatt at Norsk Anbefaling for eierstyring og selskapsledelse skal følges – så langt den passer for en sparebank med egenkapitalbevis. Norsk Anbefaling for eierstyring og selskapsledelse finnes på bankens hjemmeside.

REDEGJØRELSE FOR SAMFUNNSANSVAR

Menneskerettigheter

Konsernet opererer kun i Norge, følger norsk lov og ivaretar menneskerettighetene gjennom generelt fokus på etikk og overholdelse av lovkrav.

Arbeidstakerrettigheter & sosiale forhold

Arbeidstakeres rettigheter er regulert gjennom tariffavtaler, interne retningslinjer og samarbeid gjennom faste møter med tillitsvalgte og verneombud. Det er etablert elektronisk personalhåndbok, HMS-håndbok og lederhåndbok som til enhver tid er oppdatert på gjeldende lover og retningslinjer. Det vises til ytterligere omtale i styrets årsberetning.

Bidrag til samfunnet gjennom gaver

Som sparebank har vi alltid satt av deler av overskuddet og bidratt med pengegaver til allmenntilretteleggende formål der vi er til stede. I dag er det 5 områdestyrer i tillegg til bankens eget styre, som beslutter tildeling av gaver.

Vi har som mål å bidra til lokal verdiskapning og tilrettelegge for at Østfold og Akershus Syd er et attraktivt område å bo i og drive næringsvirksomhet. Dette gjør vi bl.a. å støtte ulike formål som bidrar til et tryggere, gladere og bedre lokalsamfunn for menneskene som bor der. I 2013 delte vi ut mer enn 7 mill kr til gode formål i vårt område, og vil fortsette dette arbeidet i årene som kommer.

For å sikre rettferdig og åpen prosess rundt tildeling, har vi lagt søknadene synlig for alle på www.vierderduer.no. Det er også her man går inn for å søke om gavemidler og engasjere andre i din sak.

Da Sparebankstiftelsen Halden og Østfold Akershus ble opprettet 1. november 2011, tok de over det meste av eierskapet i banken og deler nå oppdraget om å forvalte verdien som er bygget opp gjennom generasjoner, samt gi tilbake til samfunnet.

Bidrag til samfunnet gjennom kompetanseoverføring

Vi er en bank som er til stede med 13 lokalbanker med tilhørende eiendomsmevlervirksomhet som dekker hele Østfold og søndre del av Akershus. Vi har et nært forhold til lokalsamfunnet og deler av vår kompetanse på forespørsel gjennom bl.a. undervisning om privatøkonomi og engasjement i Ungt Entreprenørskap. Her er vi engasjert både som bankforbindelse, rådgiver, mentorer og dommere.

Vi tilbyr kunder, og ikke kunder hjelp og kompetanseheving rundt egen økonomi gjennom rådgivning. Det er en del av vårt samfunnsoppdrag som bank. Som eiendomsmevler tilbyr vi hjelp til en trygg og god bolighandel. Vi er åpne når media henvender seg og strekker oss langt for å by på vår kompetanse.

Miljø

SpareBank 1 Østfold Akershus er en miljøbevisst bedrift. Vår virksomhet påvirker miljøet i liten grad utover strøm, oppvarming, trykksaker og transport av ansatte. Vi har av denne grunn ingen generelle retningslinjer eller krav til bruk av energi men prioriterer i miljøvennlige løsninger.

Konsernet eier og drifter 9 eiendommer. Eiendommen Kongensgate 21 i Moss er tilknyttet fjernvarme og fjernkjøling, levert av Statkraft AS. Bygget på Vestlia 1 i Våler, har en vesentlig del av energien fra eget jordvarmeanlegg. For øvrig benyttes elektrisitet for oppvarming. Konsernets største eiendommer er alle forskriftsmessig energimerket.

Konsernet har rutiner for kredittvurdering som krever at eventuell risiko knyttet til forurensing av det ytre miljø skal vurderes. Miljørelatert risiko skal vurderes på lik linje med andre risikoforhold. Sentralt i denne vurderingen er kundens holdning og økonomiske evne til å kunne etterleve miljøkrav som er og vil bli pålagt. Banken skal ikke finansiere prosjekter som ikke har nødvendig godkjennelse fra offentlige miljøvernmyndigheter.

Korrupsjon

Konsernets etikkregler skal bidra til bevisstgjøring og etterlevelse av den etiske standard som kreves.

Våre etiske regler for ansatte og tillitsvalgte inneholder korrupsjonsbekjempelse gjennom fokus på gaver, andre fordeleler eller koblinger til seg selv eller nærstående i forhold til ansettelsesforhold eller verv.

Korrupsjon og økonomisk kriminalitet har fokus i risikoanalyser for å forebygge interne misligheter og gjennom anti-hvitvaskingsarbeidet. Konsernretningslinjer for mislighold og uregelmessigheter er implementert.

Etikk og bekjempelse av korrupsjon og økonomisk kriminalitet er tema på samlinger for ledere og ansatte. Etiske dilemmaer blir også forankret gjennom AFR-sertifiseringen av våre rådgivere. Registrerte tilfeller av forsøk på korrupsjon skal rapporteres i egen hendelsesdatabase og benyttes som anonymiserte case i forbindelse med opplæring og kunnskapsdeling.

Det er etablert egen varslingsplakat med rapporteringslinjer i tillegg til omtale av varsling i våre etiske retningslinjer.

Det er ikke registrert brudd på retningslinjene knyttet til korrupsjon.

Hvitvasking

Det er etablert retningslinjer og rutiner for å hindre økonomisk kriminalitet, hvitvasking og terrorfinansiering.

Kampen mot økonomisk kriminalitet og hvitvasking er en kontinuerlig prosess der forankring, forståelse og etterlevelse er nøkkelen for å lykkes. Det jobbes systematisk med opplæring i form av temamøter på alle nivåer i organisasjonen. Samtlige ansatte skal gjennomføre e-læringsmodul i anti-hvitvaskingsarbeid. Det er årlig revisjon av risikoanalyse knyttet til anti-hvitvasking.

FORHOLDET TIL EGENKAPITALBEVISEIERE

(anbefalingens pkt. 3, 4 og 5)

Nåværende egenkapitalbeviskapital i banken er NOK 928 839 000 fordelt på 9 288 399 hvert pålydende NOK 100. Egenkapitalbevisene er registrert i VPS og notert ved Oslo Børs.

Styret vurderer til enhver tid konsernets behov for tilstrekkelig egenkapital relatert til konsernets mål, strategi og risikoprofil. Styret har utarbeidet føringer for bankens utbyttepolitikk. Bankens Representantskap fastsetter det årlige utbyttet basert på forslag fra styret.

Banken forholder seg til finansieringsvirksomhetslovens regler for eier- og stemmerettsbegrensninger så langt bestemmelsene gjelder for sparebanker med egenkapitalbevis.

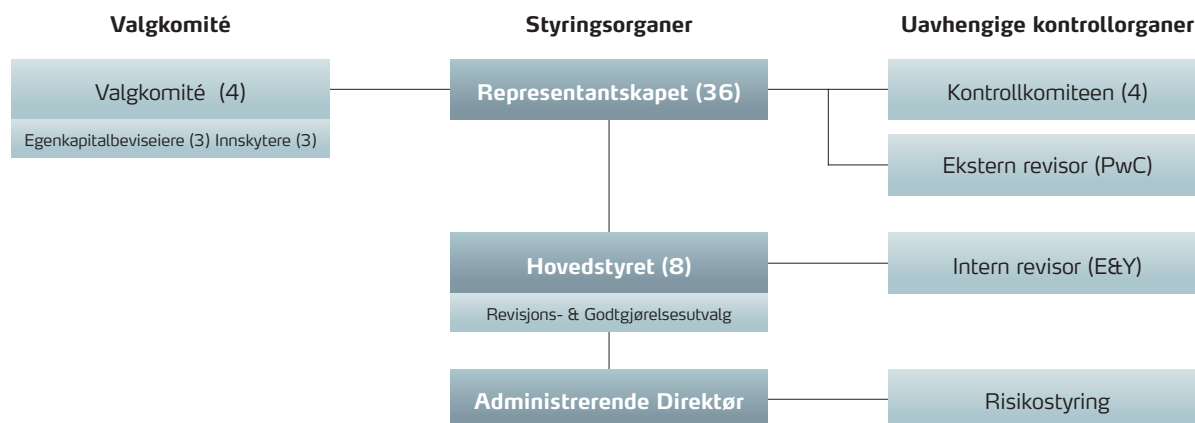
Nærmere informasjon om bankens egenkapitalbevis fremkommer i note 42. Utbyttepolitikk fremgår av styrets beretning.

LOVPÅLAGTE STYRINGSORGANER – SAMMENSETNING OG UAVHENGIGHET

(anbefalingens pkt. 6,7,8 og 9)

STYRINGSPROSESSER

Styring og kontroll foregår gjennom forskjellige prosesser, hvor de forskjellige organene i banken enten alene eller sammen med andre er involvert. Representantskapets styring og kontroll av virksomheten skjer gjennom ordinære og ekstraordinære møter og sentrale beslutningsprosesser knyttet til behandling av årsregnskapet og disponeringer som følge av dette, valg av medlemmer til styret, kontrollkomiteen og valgkomité, samt eventuelle endringer av bankens vedtekter. Styret i banken gir forslag til årsregnskap og forslag til utbytte overfor Representantskapet. Kontrollkomiteen avgir en uttalelse om styrets forslag til årsregnskap og disponeringen av samme til Representantskapet.

Representantskapet	Bankens øverste organ. Fastsetter regnskapet, velger medlemmer til valgkomité, kontrollkomité, lokalstyrer og styret. Vedtar godtgjørelse til bankens tillitsvalgte og revisor.
Valgkomité	Representantskapet velger 4 medlemmer til valgkomiteen som igjen skal forberede valg av Representantskapets leder og nestleder, styrenes medlemmer og leder/ nestleder, kontrollkomiteen og dens leder. Foreslår godtgjørelse til tillitsvalgte. Valgkomité 2) og 3) forbereder valg av sine medlemmer til representantskapet.
Kontrollkomité	Kontrollkomiteen er uavhengig av styret og administrasjonen og skal påse at SpareBank 1 Østfold Akershus virker på en hensiktsmessig og betryggende måte i samsvar med lover og forskrifter, vedtekter, retningslinjer fastsatt av Representantskapet samt pålegg fra Finanstilsynet.
Ekstern revisor	Ekstern revisors hovedoppgave er å vurdere hvorvidt bankens årsregnskap er gitt i samsvar med lov og forskrifter. Videre skal ekstern revisor vurdere om formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte og med forsvarlig kontroll. Ekstern revisor velges av Representantskapet. Bankens revisor er PricewaterhouseCoopers AS.
Hovedstyret	Styret har det overordnede ansvar for forvaltning og organisering av banken i tråd med lover, vedtekter og forskrifter. I tillegg skal styret fastsette instruksjoner for den daglige ledelse, strategi, budsjett, markeds- og organisasjonsmessige mål. Styret er ansvarlig for at de midler banken rår over forvaltes på en trygg og hensiktsmessig måte. Av dette følger at styret også har plikt til å påse at bokføring og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll. Styremedlemmer skal utøve forsvarlig skjønn ved utøvelse av sitt ansvar og oppgaver.
Intern revisor	Banken har engasjert Ernst & Young AS som intern revisor.
Revisjonsutvalg	I tråd med Norsk Anbefalings pkt 9 er det etablert revisjonsutvalg i SpareBank 1 Østfold Akershus. Utvalget velges av og blant styrets medlemmer og vil samlet ha den kompetanse som er nødvendig for å ivareta sine oppgaver. Revisjonsutvalget er et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret.
Risikostyring	Risikostyring i SpareBank 1 Østfold Akershus støtter opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse. Risikostyringen skal videre sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Bankens overordnede mål og strategiske veivalg gjøres gjennom regelmessige strategiprosesser, hvor bankens styre er involvert.

Styring og kontroll på de operative plan skjer gjennom administrerende direktør og de ansvarlige innenfor bankens definerte forretningsområder.

Den finansielle rapportering til egenkapitalbevisiere og andre interessenter skjer ved at disse mottar finansiell informasjon gjennom bankens kvartalsrapporter. Informasjon gjøres tilgjengelig for alle som er interessert, blant annet på bankens hjemmesider.

Bankens styrings- og kontrollorganer har hver sine oppgaver

og formål, der de ulike organenes roller og ansvar på øverste nivå er definert gjennom lovgivning, forskrifter og vedtekter.

REPRESENTANTSKAPET

Representantskapet er bankens øverste organ og skal se til at banken virker etter sitt formål i samsvar med lov, vedtekter og Representantskapets vedtak. Representantskapet fastsetter regnskapet samt velger medlemmene til styret, lokalstyrer, kontrollkomité og valgkomité. Videre vedtar Representantskapet godtgjørelse til bankens tillitsvalgte og valgte revisor.

Representantskapet i SpareBank 1 Østfold Akershus har 36 medlemmer hvorav 14 representerer egenkapitalbeveiseierne. 2 representanter velges blant innskyterne i hvert av følgende 5 områder (til sammen 10 representanter): Område 1 - (Enebakk, Frogn, Nesodden, Oppegård, Ski, Vestby, Ås, Aurskog Høland), Område 2 - (Moss, Rygge, Råde, Våler), Område 3 - (Fredrikstad, Hvaler), Område 4 - (Halden, Sarpsborg, Aremark, Rakkestad), Område 5 - (Askim, Hobøl, Spydeberg, Skiptvet, Eidsberg, Trøgstad, Marker, Rømskog). Østfold Fylkesting velger 2 representanter og Akershus Fylkesting velger 1 representant. Ansatte velger 9 representanter.

Det avholdes årlig et valgmøte for egenkapitalbeveiseiere hvor representanter til Representantskapet velges. Dette møtet benyttes også til å oppdatere egenkapitalbeveiseierne på konsernets finansielle stilling og fremtidsutsikter. Innkalling skjer ved brev til eierne av registrerte egenkapitalbevis senest 14 dager før møtet. Hvert egenkapitalbevis gir rett til en stemme. Alle egenkapitalbeveiseiere kan delta på møtet og det er anledning til å stemme med fullmakt. Det er innført stemmerettsbegrensning på 30 %.

VALGKOMITÉER

SpareBank 1 Østfold Akershus har 3 valgkomiteer:

1. Representantskapet velger valgkomité blant Representantskapets medlemmer bestående av 4 medlemmer og 4 personlige varamedlemmer. Valgkomiteen skal ha representanter fra alle grupper i Representantskapet. Ingen styremedlemmer eller representanter fra ledelsen er medlem av valgkomiteen. Valgkomiteen skal forberede valg til leder og nestleder i Representantskapet, leder, nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til styret og lokalstyrene, leder og nestleder og øvrige medlemmer til kontrollkomiteen, leder og nestleder og øvrige medlemmer til valgkomiteen. I tillegg skal valgkomiteen foreslå godtgjørelse til Representantskapet, styret, kontrollkomiteen og valgkomiteen.
2. Egenkapitalbeveiseiervalgmøtet velger egen valgkomité bestående av 3 medlemmer og 3 varamedlemmer.
3. Bankens valgbare innskytere velger en valgkomité bestående av 3 medlemmer og 3 varamedlemmer. Denne valgkomiteen skal forberede innskyternes valg av medlemmer og varamedlemmer til Representantskapet.

Avvik fra anbefalingen pkt. 7. Alle medlemmer av valgkomiteen velges blant de grupper som er representert i

Representantskapet. Det er ikke vurdert å utvide komiteene med et medlem som ikke er medlem av Representantskapet.

STYRET OG LOKALSTYRER

Styret i banken velges av Representantskapet og består av 8-9 medlemmer og 8-9 varamedlemmer, inkludert ansattes representanter. Administrerende direktør er ikke medlem av styret, men har møte- og talerett.

Ingen av styremedlemmene valgt av Representantskapet har noen ansettelsesforhold eller oppdragstakerforhold til konsernet utover sine verv som tillitsvalgte. Oversikt over medlemmer av styret finnes under Tillitsvalgte i tillegg til på bankens hjemmeside www.sparebank1.no/søa

Alle 5 områder (se under Representantskapet) skal være representert i styret.

Styret i SpareBank 1 Østfold Akershus tilfredsstiller kravene til uavhengighet som følger av Norsk Anbefaling for eierstyring og selskapsledelse.

I tillegg til styret har SpareBank 1 Østfold Akershus valgt å etablere lokalstyrer knyttet til hvert enkelt av de 5 definerte områdene. Lokalstyrene består av 3-6 medlemmer og 2 varamedlemmer. Lokalstyrets leder skal samtidig være medlem av bankes styre. Områdebanksjef har møteplikt og talerett i lokalstyret. Lokalstyrene er primært rådgivende organ for sine respektive områder.

STYRETS ARBEID

I 2013 ble det holdt 14 ordinære styremøter. Styret fastsetter årlig møte- og arbeidsplaner for sitt arbeid. Agendaen for det enkelte styremøte fastsettes av styrets leder i samarbeid med administrerende direktør. Det legges vekt på at styremøtene skal være godt forberedt og at alle medlemmene skal kunne delta i beslutningsprosessen.

Styret har det overordnede ansvar for forvaltning og organisering av banken i tråd med lover, vedtekter og forskrifter. I tillegg skal styret fastsette instruks for den daglige ledelse, strategi, budsjett, markeds- og organisasjonsmessige mål. Styret er ansvarlig for at de midler banken rår over forvaltes på en trygg og hensiktsmessig måte. Av dette følger at styret også har plikt til å påse at bokføring og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll. Styremedlemmer skal utøve forsvarlig skjønn ved utøvelse av sitt ansvar og oppgaver.

EKSTERN REVISOR

Ekstern revisors hovedoppgave er å vurdere hvorvidt bankens årsregnskap er gitt i samsvar med lov og forskrifter. Videre skal ekstern revisor vurdere om formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte og med forsvarlig kontroll. Ekstern revisor velges av Representantskapet. Bankens revisor er PricewaterhouseCoopers AS.

REVISJONSUTVALG

I tråd med Norsk anbefalings pkt 9 er det etablert revisjonsutvalg i SpareBank 1 Østfold Akershus. Utvalget velges av og blant styrets medlemmer og vil samlet ha den kompetanse som er nødvendig for å ivareta sine oppgaver. Revisjonsutvalget er et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret.

RISIKOSTYRING OG INTERN KONTROLL

(anbefalingens pkt. 10 og 15)

Risikostyring i SpareBank 1 Østfold Akershus støtter opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse. Risikostyringen skal videre sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Bankens overordnede mål og strategiske veivalg gjøres gjennom regelmessige strategiprosesser, hvor bankens styre er involvert.

Banken har engasjert Ernst & Young AS som intern revisor.

Utfyllende informasjon om risikostyring og intern kontroll i SpareBank 1 Østfold Akershus fremkommer i styrets beretning og i note 6.

KONTROLLKOMITÉ

Kontrollkomiteen i SpareBank 1 Østfold Akershus er lovpålagt og består av 4 medlemmer med personlige varamedlemmer som velges av Representantskapet. Valgperioden er 2 år.

Kontrollkomiteen er uavhengig av styret og administrasjonen og skal påse at SpareBank 1 Østfold Akershus virker på en hensiktsmessig og betryggende måte i samsvar med lover og forskrifter, vedtekter, retningslinjer fastsatt av Representantskapet samt pålegg fra Finanstilsynet.

GODTGJØRELSE TIL STYRET OG LEDENDE ANSATTE

(anbefalingens pkt. 11 og 12.)

Medlemmer av styret og lokalstyrene mottar en årlig godtgjørelse som fastsettes av bankens Representantskap, etter innstilling fra Valgkomiteen. Styremedlemmers honorar er ikke knyttet til bankens resultat eller lignende. Ingen av styrets medlemmer valgt av Representantskapet har oppgaver for konsernet utover styrevervet.

Fastsetting av lønn og annen godtgjørelse til administrerende direktør foretas av styret. Det er etablert eget Godtgjørelsesutvalg som underutvalg til styret. Nærmere informasjon om kompensasjon og lønn for ledende ansatte fremgår av note 22.

INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON

(anbefalingens pkt. 13)

Korrekt, tidsriktig og effektiv kommunikasjon om konsernets utvikling og resultater skaper tillit og troverdighet overfor investormarkedet og øvrige interessegrupper som ønsker å følge bankens utvikling. All rapportering er basert på åpenhet og likebehandling av aktørene i verdipapirmarkedet. Bankens finanskalender er tilgjengelig på bankens hjemmesider. Her vil i tillegg all informasjon vedrørende resultater og børsmeldinger være tilgjengelig til enhver tid.

SELSKAPSOVERTAGELSE

(anbefalingens pkt. 14)

Eierstrukturen i en Sparebank er lovregulert. Ved erverv av egenkapitalbevis som medfører eierskap utover 10 % av egenkapitalbeviskapital må det søkes tillatelse fra Finanstilsynet. En oversikt over de 20 største egenkapitalbevisene i SpareBank 1 Østfold Akershus, samt annen relevant informasjon finnes i note 22 og 42.

Avvik fra anbefalingens pkt 14: Lovpålagt eierbegrensning
Ingen

Foto: Einar Aslaksen

Engasjement i nabolaget

Vi deler gjerne med engasjerte ildsjeler!

I motsetning til forretningsbankene som gir alt utbytte til aksjonærene, gir vi som sparebank deler av vårt overskudd tilbake til lokalsamfunnet. I mer enn 175 år har vi bidratt til allmenntilgode formål i vårt nabolag. I 2013 delte vi ut over 7 mill kr. Dette var i tillegg til pengene som våre eiere, Sparebankstiftelsen Halden og Sparebankstiftelsen Østfold Akershus delte ut basert på utbytte fra oss.

Vi støtter tiltak innenfor disse områdene:

Idrett og friluftsliv

En aktiv oppvekst er en viktig byggestein for et langt og sunt liv. Vi støtter lokale lag og foreninger som åpner for positive aktiviteter og friluftstilbud, spesielt for barn og unge.

Kunst og kultur

Kunst setter farge på lokalsamfunnet, og er med på å skape glede og engasjement. Vi vil tilrettelegge for at mange skal være med på å formidle, og nyte kultur i nærmiljøet.

Utdanning og forskning

Forskning og utdanning driver samfunnet videre, og bidrar til verdiskapning og næringsutvikling. Vi ønsker å bygge opp under kunnskapsformidling og læring for kommende generasjoner.

By- og stedsutvikling

En felles historie gir oss identitet og danner en plattform for videre utvikling. Når vi vet hvor vi kommer fra, er det lettere å se hvor vi vil. Vi støtter tiltak som formidler lokalhistorie, og som bidrar til et bærekraftig lokalsamfunn i årene som kommer.

Vi støtter formål som bidrar til et tryggere, gladere, og bedre lokalsamfunn for mange, i våre nabolag. Du kan søke om støtte til noe du brenner for på vierderduer.no

Idealister skaper gode overskuddsamfunn

SpareBank 1 støtter de som bruker tid og krefter på å skape et levende og trivelig lokalsamfunn. At folk trives der de bor gjør det både lettere og mer meningsfylt for oss å være tilstede som bank. Sammen får vi ting til å skje.

Vi er der du er

JANUAR

FEBRUAR

MARS

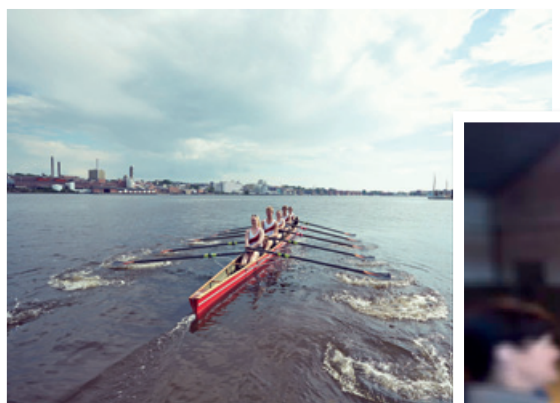
APRIL

MAI

JUNI

JULI

AUGUST

Moss Roklubb

Det aktive ro-miljøet er et viktig tilbud til barn og unge som vokser opp i Moss. Med en egen dobbel firer er det lettere å delta i konkurranser.

Hjørgunn Gård & Behandlingscenter

Til Hjørgunn gård og behandlingssenter kommer 170 funksjonshemmede barn og unge hver uke for å ri. Dette gir viktig sans- og motorisk trening, og stimulerer konsentrasjonsevnen.

En Sommerkveld ved Fjorden

God underholdning sprer glede på sene sommerkvelder. I Son har sommeroppsetningen blitt en viktig tradisjon for lokalsamfunnet.

Alle jenter på banen

«Alle jenter på banen» retter fokuset mot rekruttering og spillerutvikling for jenter. 320 jenter var samlet hos TTIF i Tistedal for å spille fotball og ha det gøy.

Om julegaver med mer

Hver jul gir vi penger til ulike initiativ som bidrar til en gladere jul for andre. Våre bidrag i år gikk til: Julaften på prestegården, Julegleder for eldre, Barnehjemmet Solgry, Krisesenteret, Varmestua, Julegaver til barn og unge (Bymisjonen), Julekonsert for alle, Extra givergleder, Kirkekroa, Frivilligsentralen og Frelsesarmeen.

Labb & Line Fotballcup

Det er fullt i Vålerhallen når Labb & Line Cupen går av stabelen. Dette skaper glede og entusiasme både hos arrangører og deltakere.

SEPTEMBER
OKTOBER
NOVEMBER
DESEMBER
Støttebidrag i 2013 = 7 mill.

Et mulighetsstudie for Glommabananen

En bybane mellom Fredrikstad og Sarpsborg vil kunne revolusjonere nærings- og befolkningsutviklingen i regionen. Vi har bidratt til et mulighetsstudie omkring dette.

Moss RC-Bilkubb

Folk i alle aldre lar seg engasjere i fart og spenning flere dager i uka. Et nytt og annerledes aktivitetstilbud i Rygge.

Albin minnesmerke

Minner om den verdenskjente albinoelgen Albin lever videre i Våler og minner oss om at det er en plass for alle!

Tillitsvalgte i SpareBank 1 Østfold Akershus

Innskytervalgte:

Område 1.

Aurskog-Høland, Enebakk, Frogn, Nesodden, Oppegård, Ski, Vestby og Ås

Åge Grønneberg
Randi Bough Holst
Varamedlem: Lars Eirik Nygård

Område 2.

Moss, Rygge, Råde og Våler

Arild Ruver Andersen
Inger-Lise Skartlien
Varamedlemmer: Elin Langaker
Thor Sanderød

Område 3.

Fredrikstad og Hvaler

Gunnar Johansen
Geir Dege
Varamedlemmer: Bjørn Haugsten Hansen
Peter T. Hansen

Område 4.

Halden, Sarpsborg, Aremark og Rakkestad

Gunn Mona Ekornes
Pål Scott Hagen
Varamedlemmer: Jan Moen
Lona Goplen

Område 5.

Askim, Hobøl, Spydeberg, Skiptvet, Eidsberg, Trøgstad, Marker og Rømskog

Elisabeth Torskenæs Krusinski,
Jarle Huseby
Varamedlemmer: Knut Olav Herland
Bente Lundsrud

Fylkeskommunevalgte:

Østfold fylkeskommune

Lars R. Pedersen Due
Monica Gåsvatn
Varamedlemmer: Kari-Mette Fjell
Gretha Thuen

Akershus fylkeskommune

Malin Stensønes
Varamedlem: Finn Tellsgård

Egenkapitalbeviseiervalgte:

Per Stubstad Wiik
Hans-Olav Bjerketvedt
Liv Monica Lundberg
Tom Edgar Kristiansen
Tollef Myrvang Jensen

Willy-Roar Rahm
Geir Normann Johanssen
Bjørn Elvestad
Carine Engen
Erling H. Nord-Varhaug

Ragnhild Sophie Lundeby Grimstad
Svein E. Andreassen
Kjell Hagen
Erik Mollatt

Varamedlemmer:

Arne Martinsen
Thor Einar Ombustvedt
Knut M. Berg
Finn Einar Christophersen
Charles Skyum

Rune Jørgensen
Kjell Aanerød
Thorfinn Hansen
Trond C. Kvale
Irene Hvalgård Bakke

Margareth Gjersøe
Henrik Andreassen
Jan Flesjø

Valgt av de ansatte:

Mette K. Upsaker
Mona S. Magnussen
Øivind Funderud
Jan Egil Ellingsen
Gro Hagard Jensen
Elisabeth Snerlebakken
Erik Pedersen
Trine Hansen
Lise S. Gulbrandsen

Varamedlemmer:

Per Ivar Snarberg
Tone Enholm
Torbjørn Furulund
Odd Erik Evensen
Jim Gangsøy
Line Karlgren
Karin Haglo
Beate Kildebo
Rune Markussen

Styret:

Per A. Lilleng, leder
Håkon Magne Knudsen, nestleder
Jørgen Cato Broch (til 25.04.13)
Einar Andreas Brevig (fastmøtende vara fra 25.04.13)
Trond Anstensrud
Tom Ragnar Pettersen Grip
Randi Sæter
Tormod Melnæs
Tove Mangård
Janne-Gerd Kanebog (ansattes representant)

Varamedlemmer:

Einar Andreas Brevig
Ellen Vanem Bjerregaard
Bente Tandberg
Espen Glomsrød
Tone Lilleng Fjærvold
Knut Ulstrød (ansattes
vararepresentant)

Revisjonsutvalget:

Tormod Melnæs, leder
Trond Anstensrud
Tom R. Grip

Lokalstyrer:

Område 1. Aurskog-Høland, Enebakk, Frogn, Nesodden, Opegård, Ski, Vestby og Ås

Jørgen Cato Broch, leder (til 25.04.13)

Einar Andreas Brevig, nestleder

Tom A. Ludvigsen

Lise Arvesen

Leif Tomter

Varamedlemmer:

Gro Tandberg

Ragnhild Lervik Johansen

Område 2. Moss, Rygge, Råde og Våler

Trond Anstensrud, leder

Ellen Vanem Bjerregaard, nestleder

Solveig Kristiansen Strømnes

Grete Ehlers Arnesen

Varamedlemmer:

Anita Fredheim

Thomas Hanssen Meyer

Område 3. Fredrikstad og Hvaler

Tom Ragnar Pettersen Grip, leder

Bente Tandberg, nestleder

Ragnar Kjøningsen,

Tore Sand

Varamedlemmer:

Ireen Eriksen

Bjørn Gulbrandsen

Område 4. Halden, Sarpsborg, Aremark og Rakkestad

Randi Sæter, leder

Espen Glomsrød, nestleder

Hanne Lørche Raadal

Lena Karlsen

Varamedlemmer:

Ida Marie Næss

Odd Riise

Område 5. Askim, Hobøl, Spydeberg, Skiptvet, Eidsberg, Trøgstad, Marker og Rømskog

Tormod Melnæs, leder

Tone Lilleng Fjærvold, nestleder

Geir Frydenlund

Sven Åge Myrvang

Varamedlemmer:

Torill Haugerud Volden

Christian Granli

KONTROLLKOMITEEN:

Øivind Paulshus, leder

Geir Hovland, nestleder og jurist

Jon Heli Gudbrandsen

Arne Bergmål

Varamedlemmer:

Alf Torgersen

Peter T. Hansen

Helge S. Gasser

Gunnar Aanstad

Konsernet SpareBank 1 Østfold Akershus

Postboks 130, 1501 Moss
Kongensgate 21, 1530 Moss
Telefon: 05700
Telefaks: 69245710
Email: epost@sparebank1.no

SpareBank 1 Østfold Akershus

Lokalbank Moss

Kongensgate 21
1530 Moss
Telefon: 05700
Telefaks: 69245710

Lokalbank Fredrikstad

K G Meldahlsv. 9
1671 Kråkerøy
Telefon: 05700
Telefaks: 69310216

Lokalbank Fredrikstad

avd. Seljeveien
Seljeveien 3
1661 Fredrikstad
Telefon: 05700
Telefaks: 69346671

Lokalbank Halden

Wiels Plass 2
1771 Halden
Telefon: 05700

Lokalbank Sarpsborg

Torggt. 12
1707 Sarpsborg
Telefon: 05700

Lokalbank Rygge, avd. Halmstad

Ryggeveien 353
1580 Rygge
Telefon: 05700

Lokalbank Rygge, avd. Varnaveien

Midtveien 1
1526 Moss
Telefon: 05700
Telefaks: 69264725

Lokalbank Råde

Sarpsborgveien 2
1640 Råde
Telefon: 05700
Telefaks: 69282005

Lokalbank Son

Storgata 22
1555 Son
Telefon: 05700
Telefaks: 64982055

Lokalbank Vestby

Mølleveien 4
1540 Vestby
Telefon: 05700
Telefaks: 64954515

Lokalbank Våler

Vestlia 1
1592 Våler
Telefon: 05700
Telefaks: 69287405

Lokalbank Drøbak

Storgaten 18
1440 Drøbak
Telefon: 05700

Lokalbank Askim

Skolegata 6
1830 Askim
Telefon: 05700

Bank. Forsikring. Og deg.

Vi er der du er

SpareBank 1 Østfold Akershus
Postboks 130, 1501 Moss • Kongensgt 21, 1530 Moss
Telefon: 05700 • Telefaks: 69 24 57 10
E-post: epost@sparebank1.no